

DAMMA TSE TI SARA DAW

THI LA MANGA WUT HTU

ငါးပါးသီလဝတ္ထု

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ
 သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန
 သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ - ၂၅၄၀

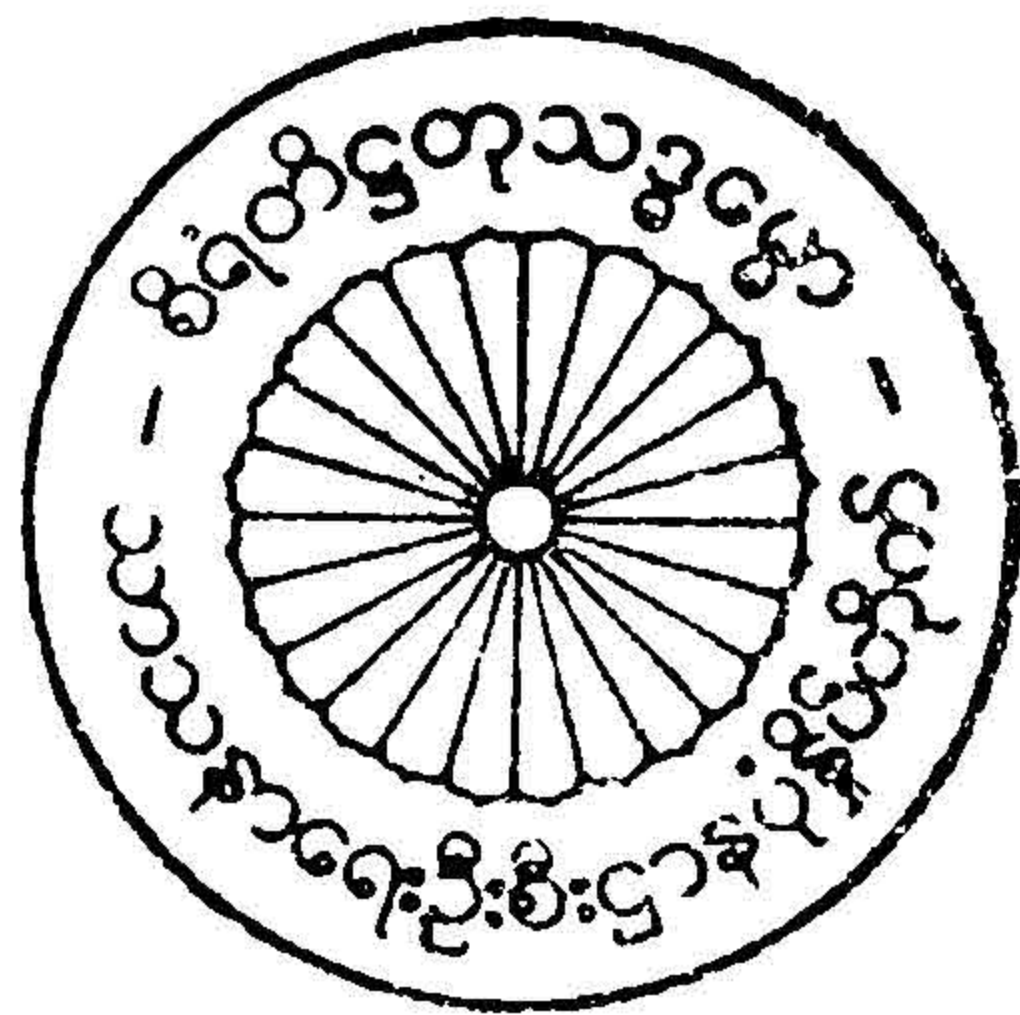
ကောဇာ - ၁၃၅၈

၁၉၉၆

DAMMA TSE TI SARA DAW

THI LA MANGA WUT HTU

ငါးပါးသီလဝတ္ထု

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ
သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန
သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊
သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ပုံနှိပ်တိုက်တွင်
ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးညွန့်မောင်
(မှတ်ပုံတင်အမှတ် - ၀၂၄၀၅/၀၂၅၂၇) က
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

GA BAW

NO	MALAWM NI	LAI KA MAN
1.	GA HPAW SUM ROI	1
2.	CHYE JU DUM GA	2
3.	HTET DA AI GA	6
4.	GA HPAW	11
5.	THI LA MANGA HKAM LA AI LAM	18
6.	MUNG GA HTE LACHYUM	24
7.	(1) PA NA TI PA TA GAM	29
8.	1.(A) U RIM SHA AI JAU GAWNG	30
9.	1.(B) DAM MA PA LA SAK GALU BRANG NI KAHTAWNG	33
10.	(2) A DING NA DA NA GAM	38
11.	2.(A) LAGUT HKAN HTING GAW	39
12.	2.(B) TENG TENG MAN MAN DUT LU DUT SHA AI WA	42
13.	(3) KA ME THU MIK SA TSA RA GAM	46
14.	3.(A) MASHA NUM SHAW AI LA	48
15.	3.(B) THIT TSA NGA AI SHAYI	52
16.	(4) MU THA WA DA GAM	56
17.	4.(A) MUNG KAN SHAWNG NNAN MU THA MASU GA	57

GA BAW

NO	MALAWM NI	LAI KA MAN
18.	4.(B) GA SADI DUNG AI WA	63
19.	(5) THU RA ME RA YA GAM	71
20.	5.(A) CHYARU LABAU	73
21.	5.(B) HKYING MI DAN AI U BUK	78

• • • • •

THI LA AKYU

THI LA NGU AI, HKAN SA RA
AI TARA.

CHYOI PRA SAN SENG YANG,
SUT GAN JAT LET.

MYING RAWI JAT NNA, HKRIT
KAJAWNG NNGA AI SHA.

MASHA HPAWNG SHANG LU
AI SINHKUN HTA. SADI KAP LET,
DU LU NAT MUNG. NDAI MYU
MANGA, LU LA KAJA AI AKYURAI.

CHYE JU DUM GA

JAP KAW (MYIT CHYANA)

“ THI LA MANGA SIN YANG HPA
AKYU NGA A NI? NSIN YANG GAW HPA
MARA HKAM SHA LU NA I? DAI ZAWN
SA SAN YANG NGAI NCHYE HTAI
NNGAI. DAM MA MANANG NI HPE SAN
YU YANG AZIN AYANG KAI AI MUNG N
SANG LANG DAN MA AI BUNG KYI NI
HPE SAN SHAWK YANG PA LI NI GALU
GALANG HTI NHTAWM TARA HAW DAN
MA AI. TARA MADAT NGA YANG O-RAI
TENG LA NGA AI NGU NNA CHYE NA AI
ZAWN ZAWN TARA POI MUNG NGUT AI
HTE NE KRAW HTA HPA MUNG NNGAM
MAT SAI. DAI RAI MYEN HKU KA TAWN
AI LAI KA SA HTI YU AI SHALOI CHYE
NA AI ZAWN ZAWN MASHA NI HPE BAI
NCHYE TSUN DAN NNGAI. JING HPAW
HKU HTI YU LU YANG GAW GRAU CHYE
NA NA RE NGU KAM NNGAI. JING HPAW
ASAK KABA AI NI LAW MALAWNG HTE
RAM MA NKAU MI MYEN LAIKA NCHYE

MA AI THI LA MANGA HTE SENG AI
 WUT HTU JING HPAW HKU GALE TAWN
 AI LAI KA NGA YANG GRAI HKRAK NA
 WA." NGA NNA JING HPAW BUK DA
 MAKAM MASHAM HPUNG NING BAW
 WA SAMA CHYAU HPA NAW (SAMA DU
 WA SIN WA NAWNG A KASHA) GAW
 NGAI HPE TSUN AI. NGAI HTE HKAM
 SHA AI LAM MAREN SHA RAI TAW NGA
 AI RAI.

MOI LAKYIM TAW NGA AI KAW NA
 BUK DA SA SANA SHARIN SHAGA LAM
 HPE DAN DAN LENG LENG HKAM LA WA
 AI JING HPAW BUK DA HPUNG MASHA
 NI HPE SHING TAU NA MATU JING HPAW
 BUK DA MAKAM MASHAM HAPUNG
 HTA LIT NGA WA SAI RE. MYIT CHYANA
 MARE, WUN THU JAWNG SARA DAW
 BAT DAN TA THI LA WUN THA (ENT GA
 MAHA THAT DAM MA ZAW TI KA DAZA)
 HTE JING HPAW MUNG DAW SA SANA
 LAM HPARAN WA U CHYAW THING A
 CHYE JU A JAW MYIT CHYA NA MARE
 SA SANA HTING NU NSHAWN SHANG
 POI HTA SA SANA LAM NING HKRING

KABA WA HTE MU HKRUM NA AHKANG
 LU LA NNGAI. JING HPAW BUK DA
 HPUNG NING BAW WA A MALAI NGAI
 GAW NING HKRING KABA WA HPE JING
 HPAW HKU GALE KA AI LAI KA BUK
 BYIN PAW WA NA MATU HPYI SHAWN
 GARUM HPYI DAT NNGAI.

SA SANA LAM NING HKRING KABA
 WA A SHING TAU YA AI MAJAW YANG
 GUNG MARE, DAM MA TSE TI SARA
 DAW U PIN NYA WARA, DAM MA TSARI
 YA (YAWK KAW TAW YA) A THI LA MA
 NGA WUT HTU HPE SARA KABA DAW
 WE BA RI (JING HPAW THI LA SHAYI)
 B-Sc, H-G-P GAW JING HPAW HKU GALE
 KA AI MAJAW ANHTE JING HPAW BUK
 DA HPUNG MASHA NI MATU MANU
 MANA KABU HPA RAI NGA AI RAI.

NDAI THI IA MANGA WUT HTU JING
 HPAW LAI KA BYIN PAW WA NA MATU
 GALAW GUN HPAI YA AI NI RAI NGA AI
 YANG GUNG MARE DAM MA TSE TI
 SARA DAW UPIN NYA WARA (DAM MAA
 TSARI YA), SARA KABA DAW WE BA RI

(JING HPAW THI LA SHAYI), MUNG DAN
 SIM SA GAW GAP HPUNG SHANG, SA
 SANA LAM NIN HKRING KA BA WA DU
 TI YA BU HKYUK GYI MYU NYUT, SA
 SANA LAM HPARAN DAJU WA U ANT
 MAWNG HTE MU GUN NI, SA SANA LAM
 LAI KA DIP SHARA NING TAU HPARAN
 WA U NYUT MAWNG (LAIKA DIP), TEN
 DEP NGUT HKRA KUN PYU TA HTE LAI
 KA DIP YA AI KUN PYU TA GAWK NA
 MU MADU U NYO MIN, DAW CHYO
 CHYO, DAW MO MO E, DAW SAN SAN
 MAW, DAW MYINT MYINT E HTE MU
 GUN NI SUM LA SOI, SARA YE MIN
 NPAWT HPANG NNA NDAI THI LA
 MANGA WUT HTU JING HPAW LAI KA
 HTE SENG AI NI YAWNG HPE GRAI CHYE
 JU DUM AI LAM TAWK MATSIING TAWN
 NNGAI RAI.

NING BAW (MALAD)
 JAP KAW (MU MADU)
 JING HPAW BUK DA MAKAM
 MASHAM HPUNG.

HTET DA AI GA

MA WE BA RI (JING
HPAW THI LA SHAYD)

HKA HPANG GARA AI WA HKA HTUNG DE DI HKRAT

MALAP NLU AI DAI SHANI GAW-
HKA HPANG GARA NGA YANG HKA
HTUNG DE DI HKRAT AI SHANI RE.

BUK DA LAI KA JING HPAW HKU
GALE KA MATSING NA RE NGU CHYE LU
AI SHALOI NSHUNG SI HPRWI RAI WA
AI- MAA GADI (THA ZI) SARA DAW HTE
YAWWE HTUN SARA DAW JAW YA AI LAI
KA NI HPE YA JANG KA GALE DAT
NNGAI. HKA GRAI HPANG GARA NGA
YANG KATU KA-A HKA LU DAT AI
ZAWN RAI. HKAM SHA LAM HPRING
CHYAT HTE LAI KA GALE MAZING AI
LAM N-GUN ALU JAW YA LU NNGAI. DAI

SARA KABA DAW WE BA RI HTE JING HPAW SHIA LANGAI.
ဘာသာပြန်သူဆရာကြီး ဒေါ်ဝေဘာရီနှင့် ဂျိန်းဖော အမျိုးသမီးတစ်ဦး (ဇီးဖြူကုန်းရွာ၊ ခန္တီးမြို့နယ်)

ZAWN GALAW LU HKRA MUNG DAN SIM
 SA GAW GAP HPUNG SHANG, SA SANA
 LAM DAJU NING HKRING KABA DU TI
 YA BU HKYUK GYI MYU NYUT NI MUNG
 LAM SHAGU HTA GARUM SHING TAU
 YA MA AI.

MARA MU HKRUP YANG RAW DAT
 YA MARIT

JING HPAW WUN PAWNG SHA NI
 HPE BUK DA TARA A LAM CHYE NA
 HKRA JING HPAW HKU GALE TAWN AI
 LAI KA BUK NI GAW AKYU JAW NA RE.
 DAI HTA N-GA BUK DA TARA HPE NNA
 GA AI JING HPAW NI MATU NA GA HKRA
 MUNG AKYU JAW NA RE. SUM LA LAWM
 AI MAJAW LAI KA HTI MAYU AI MYIT
 HPE GRAU GANG LA LU NGA AI. MI
 ATSAWM NMU AI NI HTE LAI KA NHTI
 LU AI NI HPE SUM LA MADUN NHTAWM
 LAM MASA HPE SANG LANG TSUN DAN
 LU AI ZAWN RE AKYU NI NGA NGA AI
 RAI.

GAW TAMA BUK DA MYAT TSWA
 HPARA GAW MYEN NRE. INDIYA HTE NI
 PAW LAMU JARIK RAI NGA AI LUNG BI
 NI KAW NA THET CHYA THA KI AMYU
 SHE RAI NGA AI. RAI TIM BUK DA LAI
 KA HPE MYEN HKU KA DIP SHA PRAW
 AI SHALOI MYEN SHAWA MASHA CHYE
 NA NAMATU MYEN BU HPUN PALAWNG
 HTE SUM LA SOI MA AI. DAI HTE MAREN
JING HPAW HKU GALE AI LAI KA BUK
 A MATU JING HPAW HKING NI HTE SUM
 LA SOI NNA BANG DAT AI RAI. JING
 HPAW WUN PAWNG SHA NI RAI NGA AI
 JING HPAW, HKA. HKU, RA WANG, AZI,
 MARU, LASHI, LISU (LA SAW) DAI ZAWN
 RE BU HPUN PALAWNG NI HPE MAI ANG
 AI HKU SOI BANG TAWN AI RAI. DAI
 ZAWN KA GALE AI SHALOI SHUT SHAI
 AI LAM NI NGA WA YANG NGAI KA
 GALE AI WA A NCHYE NCHYANG AI
 LAM A MAJAW SHE RE NGU NNA HKAM
 LA NNGAI RAI.

KA GALE NGUT SAI LAI KA BUK NI

1991. NING HTA MA GATI, THA TSI (BAT DAN TA PIN NYA THA MI) A NPAWT NHPANG BUK DA MAKAM MA SHAM LAI KA HTE YAWE HTUN (BAT DAN TA TI LAW KA THA RA) A BUK DA WIN KADUN DAWK, 1992-NING HTA SARA MIN YU WE A 38-HPRA MIN **GALA**, 1993-NING HTA MAWNG ANT, MAHA WIK ZA (U ANT MAWNG, SA SANA LAM HPARAN TA JU WA) A BUK DA TA SHUM CHYUM LAI KA (DAW LANGAI) HPE KADUN DAWK SHAGYIP NNA GALE KA NGUT SAI RAI.

YA 1995-NANG HTA DAM MA TSETI SARA DAW U PIN NYA WAR A THI LA MAN GA WUT HTU HPE GALE KA DAT NNGAI RAI.

GALE KA AI WA A KYU HPYI

NGAI GAW NDAI JING HPAW HKU GALE KA LAJANG AI LAM N-GUN JAW ALU JAW YA LU AI, KAJA AI LAM KUSU

GAM TSAW RA SHAWANG MYIT A
MAJAW.

1. WI PAT THANA TARA SHAKUT
LU U GA.
2. NDAI PRAT HTA NAN MET
NYAN HPU NYAN LU LA NNA
NIK BAN HPE MU MADA LU
MAYU NNGAI.
3. BUK DA LAI KA JING HPAW
MYU SHA NI YAWNG A LATA
DE DU LU U GA
4. JING HPAW NI YAWNG HTI
HKRUP MU GA.
5. JING HPAW NI YAWNG BUK DA
TARA A LACHYUM HPE CHYE
NA MU GA.
6. CHYE NA AI HTE MAREN HKAN
SA SHATUP LU MU GA.
7. HKAN SA SHATUP AI HTE
MAREN AKYU HKYAM SA LU
LA MU GA.
8. NGAI HPYI AI LAM NI YAWNG
ALAWAN HPRING TSUP WA U
GA.

MA WE BA RI
(JING HPAW THI LA SHAYD)
(B.Sc, H.G-P.)

SARA KABA DAW WE BA RI HTE JING HPAW CHYU RUM SHA NI
ဘာသာပြန်သူဆရာကြီး ဒေါ်ဝေတာရီနှင့် ကချင်တိုင်းရင်းသားများ (ခန္တီမြို့နယ်၊ ကင်းတော်ကျေးရွာ)

GA HPAW

U PIN NYA WARARA (DAM MA TSARI YA)

NDAI THI LA MANGA GAW LAW
 KUK TARA A MATU MET NYAN, HPU
 NYAN, NIK BAN A NPAWT TARA LANGAI
 RAI NGA AI. DAI HTE MAREN WUN
 PAWNG MYU SHA YAWNG A MYIT SAT
 LAWAT HTE LAI LEN AKYANG TSAW
 DEP WA NA MATU MUNG AHKYEK LA
 AI TARA U PADI LANGAI RAI NGA AI.
 NDAI THI LA MANGA HPE NPAWT
 NHPANG U PADI HKU NNA MADUN
 TAWN NHTAWM MUNG KAN TING HPE
 UP HKANG GA AI PRAT LANGAI MI PYI
 NGA GA AI RAI. DAI PRAT GAW MUNG
 KAN NNAN SHAWNG PRAT E RAI NGA
 AI. UP HKANG AI WA GAW HPARA
 LAWNG TSET CHYA WATE HKAW SENG
 KABA WA RAI NGA AI. HKAW DUNG AI
 MARE SHARA GAW BUK DA PARI NIK
 BAN SHANG AI (SI AI SHARA) KU THI
 NA YUNG KAW RE.

DAI TEN HTA TSET CHYA WATE HKAW SENG KABA WA GAW TINANG A THI LA HPUNG A AKYU, PA RAMI AKYU NING MAI A MAJAW DU WA AI TSET CHYA YA DANA JAWN HPA HTE ZIN LAWNG MALI, MYIN MU BUM LANGAI MUNG KAN GA TING HPE SHING GRUP GIN WAN U AI. DING DUNG ZIN LAWNG KAW NNA SIN PRAW ZIN LAWNG (MUNG KAN SIN PRAW MAGA) DE DU WA AI SHA LOI SIN PRAW GIN WANG MUNG DAN HKAW HKAM NI GAW MUNG MASHA NI HTE RAU HKUNG GA KAM SHAM LET HKAP TAU LA MA AI. "MADU TSET CHYA WATE HKAW SENG WA, NANG DU SA WA AI GAW KAJA AI DU SA WA AI LAM RE. NDAI SIN PRAW GIN WANG MUNG DAN NI MUNG NANG MADU TSET CHYA WATE HKAW SENG KABA WA A MUNG DAN NI NAN RAI NGA AI. UP HKANG JE YANG U." NGU NNA SHAWK TSUN MA AI RAI.

DAI SHA LOI TSET CHYA WATE HKAW SENG KABA WA GAW HKAW HKAM HTE MUNG MASHA NI YAWNG

HPE NPAWT HPANG U PADI MYU
MANGA HPE MADUN YA U AI RAI.

1. SHI ASAK HKUM SAT.
2. SHI RAI HKUM LAGU.
3. SHI NUM, SHI LA HKUM SHAW.
4. NTENG AI GA HKUM TSUN.
5. NANG CHYE AI BAW HKUM LU,
HKUM SHA.

DAI ZAWN MADUN YA NHTAWM
UP HKANG AI HKAW HKAM NI GAW
SHAWOI HTA NING LEN AKANG HPE
SHA HTA LANG MU NGU AHKANG JAW
U AI. DAI HTE MAREN DING DA ZIN
LAWNG HTE SIN NA ZIN LAWNG MUNG
DAN NI DE MUNG SHING GRUP GIN WAN
U AI. DAI RAI NNA MUNG KAN TING HPE
UP HKANG LU U AI RAI. HKAW HKAM
NI HTE MUNG MASHA NI MUNG HKUNG
GA KAM SHAM LET HKAN SA MA AI
MAJAW SIM SA NGWI PYAW AI MUNG
DAN LANGAI BYIN PAW WA AI RAI.

DAI THI LA MANGA CHYU HTE SHA
MUNG KAN TING NGWI PYAW SIM SA

WA LU AI NGU AI LAM GAW BYIN MAI
 AI SHING RA MAKA RAI NGA AI. TENG
 NAN BYIN MAI NGA AI RAI. UP HKANG
 AI ATSU YA HKAW HKAM NI HTE MUNG
 MASHA NI YAWNG.

1. PA NA TI PA TA GAM HPE KOI
 GAM YU U. MASHA SAT HKRUP AI YA
 ZAWUT AMU NI YAWM HKRAT MAT LU
 NA RE. DAI HTA N-GA MUNG KAN MUNG
 DAN HPYEN WAN MAJAN NI PYI SIM SA
 MAT NA RE.

2. A DING NA DA NA GAM HPE KOI
 GAM YU U. LAGU LAGUT DAMYA
 KASHUN KASHE RE AI AMU NI HTE
 SHUT HPYIT JAI LANG AI LAM NI MAT
 HKOI WA NA RE.

3. KA ME THU MIK SA TSA RA GAM
 HPE KOI GAM YU U. DING HKU KATA
 HTA NUM HTE LA LANGAI HTE LANGAI
 NTSEN AI LAM NNGA MAT NA RE. NUM
 LAW, LA LAW, LASHI LABAI TAWN AI
 LAM NNGA MAT NA RE. DAI HTA N-GA
 YA PRAT MUNG DAN SHAGU HTA DU

HKRA NGA AI AIDS-ANA HKRIT HPA PYI
MAT HKOI LU NA RE.

4. MU TA WA DA GAM HPE KOI GAM
YUU. MASHA SHADA DA NKAM AI MYIT
NI MAT HKOI WA NNA SADI THIT TSA
GRIN WA NHTAWM GANG PAW LA AI
TSING HPUN NI PYI TSI MAWAN TAI WA
LU NA RE.

5. THU RA ME RA YA GAM HPE KOI
GAM YU U. YA PRAT MUNG KAN NU
NUM NI MYIT TSANG KAHTET BU NGA
MA AI NANG CHYE AI YA HPYEN KA NI
KAJAM LU SHA AI LAM NI, DAI HTE
MATUT MAHKAI NGA AI YA ZAWUT
AMU NI MAT HTUM WA LU NA RE.

DAI RAI NNA BUK DA HPARA A
HAW TSUN DAN AI LAM NI GAW SHING
RA MAKA HTE PRE NGA AI NGU TSUN
LU AI RAI. DAI MAJAW BUK DA GAW
NDAI THI LA MANGA HPE HPARA BYIN
PAW AI HPANG SHE HAW AI NRAI. TSET
CHYA WATE HKAW SENG BYIN AI PRAT
HTA MUNG "PIN TSA THI LA U PADI"
NGU NNA HAW DAN U AI RAI.

NDAI THI LA MANGA WUT HTU LAI
KA HTA THI LA MANGA HKAM LA GAW
GAP AI LAM,

1. MASHA ASAK SAT AI MAJAW
BUNG AI AKYU MATUT BYIN PAW AI
LAM. MASHA ASAK NSAT AI SHA KOI
GAM AI MAJAW ASAK GALU AI LAM.

2. LAGU AI MAJAW MARA HKAM
SHA AI LAM. THAM MA AZI WA TENG
MAN AI HKU DUT LU DUT SHA AI
MAJAW AKYU KAJA NGA AI LAM.

3. NAM PYAW HKAN GALAW AI
BRANG TSAWM BRANG ZET GAW HPANG
NA PRAT HTA NUM MYIT MYIT AI LA
TAI WA AI LAM. THIT TSA NGA GRIN, GA
SADI DUNG AI NUM WA A THIT TSA
MARAI A MAJAW TSI MAWAN BYIN TAI
WA AI LAM.

4. MU THA (MUSU GA) TSUN AI
MAJAW HKRIT HPA MARA HKAM SHA AI
LAM. SADI THIT TSA GRIN NGA AI WA
SHING KANG RAWNG 'DIK AI LAM.

5. HPUN LABRA NTSIN JAHKU
KAW NA CHYARU BYIN TAI WA AI MAU
MWI LABAU. PRAT RAM MA HPE KAWA
GAW KAJA WA HKRA WOI AWN LA AI
LAM.

DAI NI HPE MAU MWI (WUT HTU)
NI HTE SHAKUT KA KAHKYIN TAWN
NNGAI RAI. DAI RAI NNA NDAI THI LA
MANGA WUT HTU HPE HTI YU SAGAWN,
HKAN SA AI MAJAW MASHA YAWNG
KYANG LAI LEN KAJA WA NNA MYIT
SAT MYIT SA TSAW DEP WA U GA. DAI
HTA N-GA KAJA AI AKYU HKYAM SA NI
HPE LU LA U GA NGU MYIT DUM DAT
NNGAI RAI.

U PIN NYA WARA (DAM MA TSARI YA)
DAM MA TSE TI SARA DAW

THI LA MANGA HKAM LA AI LAM

(1) NAW DING NYAWM AI LAM

HPARA TARA THAN-GA NGU AI
 RATANA MASUM NI HPE NAW DING
 NYAWM AI SHALOI " LAGAW, LATA,
 LAHTAN, NCHYANG LATUM, LAHPUT,
 MYU MANGA RAP RA U GA " NGA AI HTE
 MAREN HKRA AI LAM MYU MANGA HTE
 MASUM LANG NAW RA AI RAI.

DAI ZAWN NAW AI SHALOI -

BUK DAN PUZE MI - BUK DAN,
 MYAT TS WA.
 HPARA HPE.
 PUZE MI,
 DAW JAU N-
 NGAI HPARA.

DAMMAN PUZE MI - DAMMAN,
 TARA MYAT
 HPE. PUZE MI,
 DAW JAU N-
 NGAI HPARA.

THAN GAN PUZEMI - THAN GAN,
 THAN GA
 MYAT HPE.
 PUZE MI,
 DAW JAU N-
 NGAI HPARA.

DAI ZAWN TSUN NNA NAW DING
 NYAWM RA AI RAI.

(2) AW KA THA NAW AI GA

AW KA THA, AW KA THA, AW KA
 THA. KA YA GAM, WATSI GAM, MANAW
 GAM NGU AI GAM MASUM NI HTA GAM
 LANGAI NGAI HTE SHUT SHAI HKRUP AI
 RAI YANG, DAI MARA NI HPE MAT HKOI
 NA MATU PAHTAMA, DUTIYA, TATI YA-
 KALANG, LAHKAWNG LANG. MASUM
 LANG RAI HKRA HPARA YATANA, TARA
 YATANA, THAN GA YATANA MYAT
 MASUM (NU WA SARA) NI HPE HKUNG
 GA LA RA TA KA UP LET NAW KU DAW
 JAU, MYIT SHAGRIT LET, NAW DING
 NYAWM NNGAI MADU HPARA.

NAW DING NYAWM LU AI AKYU A MAJAW APE MALI, KAT MASUM, MARA HPRING AI SHARA MATSAT, HPYEN MYU MANGA, WI PAT TI TARA MALI, BYA THANA TARA MANGA NI KAW NA TEN SHAGU LAWY LU AI RAI NNA MET TARA, HPU TARA, NIK BAN TARA MYAT HPE LU LA MAYU NNGAI MADU MPARA.

THI LA JAW AI WA GAW KYU HPYI SHAMAN YA AI SHALOI " JAW AI SHAMAN GA HTE HPRING TSUP MAYU NNGAI " NGU NNA TSUN RA AI RAI.

(3) THARA NA GUNG THI LA HPYI AI LAM

AHAN BAN TE TI THARA NE NA THAHA PIN TSA THI LAN DAM MAN YA TSA MI. ANUK GAHAN KAT TWA THI LAN DE HTA ME BAN TE.

DU TI YAM PI AHAN BAN TE TI THARA NE NA THAHA PIN TSA THI LAN DAM MAN YA TSA MI, ANUK GAHAN KAT TWA THI LAN DE HTA ME BAN TE.

ဓမ္မာနန္ဒာတိတုန္ဒိတုန္ဒိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အားဖြင့်ပွားရေးဦးစီးဌာန

DAMMA TSE-TT SARA DAW

ဓမ္မာနန္ဒာ-ရန်ကုန်

TA TI YAM PI AHAN BAN TE TI
THARA NE NA THAHA PIN TSA THI LAN
DAM MAN YA TSA 'MI, ANUK GAHAN
KAT TWA THI LAN LE HTA ME BAN TE.

THI LA JAW AI WA GAW " YA
MAHAN WADA MI, THAN WADE IITA "
NGU AI SHALOI " A MA BAN TE RE
HPARA " NGU NNA TSUN RA AI RAI.

(4) HPARA NAW DING NYAWM AI LAM

NAMAW TAT THA BAGAWATAW
ARAHA TAW THAM. MA THAM BUK
DAT THA.

NAMAW TAT THA BAGAWATAW
ARAHA TAW THAM MA THAM BUK DAT
THA.

**NAMAW TAT THA BAGAWATAW
ARAHA TAW THAM MA THAM BUK DAT
THA.**

(5) THARA NAGUNG GAW GAP AI LAM

BUK DAN THARA NAN GIT SA MI.
DAM MAN THARA NAN GIT SA MI.
THAN-GAN THARA NAN GIT SA MI.

၂၃၀၅၇

DUTI YAM PI BUK DAN THARA NAN GIT
SA MI.

DUTI YAM PI DAM MAN THARA NAN GIT
SA MI.

DUTI YAM PI THAN-GAN THARA NAN
GIT SA MI.

TA TI YAM PI BUK DAN THARA NAN GIT
SA MI.

TA TI YAM PIDAM MAN THARA NAN GIT
SA MI.

TA TI YAM PI THAN-GAN THARA NAN
GI SA MI.

THI LA JAW AI WA GAW "TI THARA
NA GA MANAN PA RI PUNG NAN" NGU
TSUN AI SHALOI "A MA BAN TE RE
HPARA" NGU TSUN RA AI RAI.

**(6) THI LA MANGA THIK HKA PUK
HKAM LA GAW GAP AI LAM**

1. PA NA TI PA TA WE RA MANI THIK
HKA PADAN THAMA DI YA MI.

2. A DING NA DA NA WE RA MANI
THIK HKA PADAN THAMA DI YA
MI.
3. KA ME THU MIK SA TSA RA WE
RA MANI THIK HKA PADAN
THAMA DI YA MI.
4. MU THA WADA WE RA MANI THIK
HKA PADAN THAMA DI YA MI.
5. THU RA ME RA YA MIT ZA PAMA
DA HTA NA WE RA MANI THIK
HKA PADAN THAMA DI YA MI.

THI LA JAW AI WA GAW "TI THARA
NE NA THAHA PIN TSA THI LAN DAM
MAN THA DU·KAN KAT TWA AP PAMA
DE NA THAM PA DE HTA " NGU NNA
TSUN AI SHALOI " A MA BAN TE RE
HPARA " NGU TSUN RA AI RAI.

DAI HPANG THI LA HKAM LA AI NI
GAW "BUK DAN PU ZE MI, DAM MAN PU
ZE MI, THAN GAN PU ZE MI" NGU TSUN
NHTAWM HKRA AI LAM MYU MANGA
HTE MASUM LANG BAW JAHKRAT NAW
DING NYAWM RA AI RAI.

THI LA MANGA GAW GAP AI LAM NGUT
SAI.

MUNG GA HTE LA CHYUM

AW KA THA - NGU AI GA GAW
 "NAW DING NYAWM NA A HKANG JAW
 RIT" NGU NNA HKANG HPYI AI GA RAI
 NGA AI. HKUM HTE GALAW AI HPE KA
 YA GAM, N-GUP HTE TSUN SHAGA AI
 HPE WATSI GAM, MYIT HTE MYIT MANG
 AI HPE MANAW GAM NGU MA AI RAI.
 DAI GAM MASUM HTA LANGAI NGAI
 HTE MOI SHUT SHAI HKRUP AI RAI
 YANG DAI GAM MARA NI MAT HKOI NA
 MATU NAW DING NYAWM AI RAI NGA
 AI. GRAU NNA NAM NAK NGA NA MATU
 MASUM LANG TSUN RA AI RAI. RA
 TANA MASUM HTE ANG KATUT WA AI
 SHALOI TSAW DAP MYIT HPE JAHKRAT
 NNA NAW DING NYAWM RA NGA AI RAI.

DAI ZAWN NAW DING NYAWM AI
 SHALOI RA TANA MASUM HTE KANU
 KAWA, SARA NI NTSA SHUT SHAI LAI
 SAI MARA NI MAT HKOI LU AI RAI. JING

HKU LANGAI NGAI A NTSA TI NANG
 SHUT SHAI LAI WA SAI MARA NI HPE
 DAI JING HKU HPE HPYI NEM AI SHALOI
 RAW DAT MAT HKOI MAT AI ZAWN RAI
 NGA AI.

SHI ASAK SAT AI LAM, LAGU AI
 LAM, KA MA GUNG HTA SHUT SHAI AI
 LAM, MASU AI LAM, ZAWN RE MARA NI
 GAW KOI GAM YANG SHE KU SU N-GUN
 LAW HTAM AI MAJAW A-KU SU TARA
 YAWM WA NNA MAT HTUM WA LU NA
 RE.

KAJA AI KU SU LAW LAW GALAW
 NA AHKANG NLU AI BUNG PRAT NI HPE
 APE NGA MA AI. NGARAI, DU SAT, PYIK
 TA, ATHU RAKE NI RAI NGA AI. KAT
 MASUM NGU AI GAW LAK NAK HTE SAT
 HKRUM AI LAM, ANA AHKYA DU
 HKRUM AI LAM, KAW SI HPANG GARA
 AI LAM NI A MAJAW HTEN BYAK

HKRUM AI LAM HPE KAT MASUM NGA
MA AI RAI.

MARA HPRING AI SHARA MATSAT
NGU AI GAW MARA NGA AI SHARA, N-
KAJA AI SHARA NI HPE NGA MA AI.

HKA, WAN, LAGUT, NHKRU AI
KASHU KASHA HTE HKAW HKAM NI A
HPYEN HPE HPYEN MYU MANGA NGA
MA AI RAI.

HTEN BYAK HTEN RUN AI LAM HPE
WI PAT TI, NGA MA AI. JING HKU JING
YU, SUT GAN ZAWN RE NI HTEN BYAK
AI HPE BYA THANA TARA NGA MA AI.
NAW DING NYAWM DAT AI MAJAW LU
LA AI KUSU GAM MYIT SHAWANG A
AKYU A MAJAW DAI HPYEN A MYU
MYU KAW NA LAWT MAYU NNGAI NGU
NNA HPYI AI LAM RE.

THI LA HPYI AI LAM LA CHYUM

MADU HPARA NGAITAPE WA GAW
THARA NA GUNG MASUM HTE GUM
HPAWN THI LA MANGA HPE HPYI.

NNGAI. SHA GRAU AI HKU NNA NGAI
 TAPE HPE THI LA MANGA JAW YA RIT
 NGU NNA TSUN AI LAM RE. NAM NAK
 TAWN AI HKU NNA MASUM LANG TUP
 TUP HPYI MA AI RAI.

NAMAW TAT THA

"LAK LAI AI PU ZAW LAM HPE
 HKAM LA GING AI HKUM TSUP AI TARA
 NI HPE NSHUT NSHAI TI NANG NAN
 CHYE AI WA, DAI MYAT TSWA HPARA
 HPE NAW DING NYAWM NNGAI RAI"
 NGU NNA THIK HKA PUK RE N- GAW
 GAP YANG HPARA NAW KU AI LAM RE.

THARA NA GUNG

MYAT TSWA HPARA HPE NAW KU
 KAM HPA GING AI WA RE NGU SHANI
 KAHTEP NNGAI. TARA MYAT HPE NAW
 KU KAM HPA GING AI LAM RE NGU
 SHANI KA HTEP NNGAI. ARIYA THAN GA
 HPE NAW KU KAM HPA GING AI WA RE
 NGU SHANI KAHTEP NNGAI NGU NNA

MYIT LAWM KAM HPA LET HTI TSUN
 GAW GAP AI PHE THARA NA GUNG GAW
 GAP AI LAM NGA MA AI RAI.

THI LA MANGA THIK HKA PUK

1. SAK HKRUNG DU SAT, NSAT
 NA, THIK HKA HKAN NA
 NNGAI.
2. SHI RAI N LAGU NA, THIK HKA
 HKAN NA NNGAI.
3. KA MA MIK SA, NSHUT NA,
 THIK HKA HKAN NA NNGAI.
4. MU THA MASU GA, NTSUN NA,
 THIK HKA HKAN NA NNGAI.
5. CHYARU NANG HPA, NLU
 NSHANA, THIK HKA HKAN NA
 NNGAI.

(1) " PA NA TI PA TA GAM "

MASHA THE SAK HKRUNG
 MAHKRUNG DU SAT NI A ASAK HPE SAT
 MAYU AI MYIT TSE TA NA HTE SI HKRA
 SAT AI GAW PA NA TI PA TA GAM NGA
 MA AI RAI.

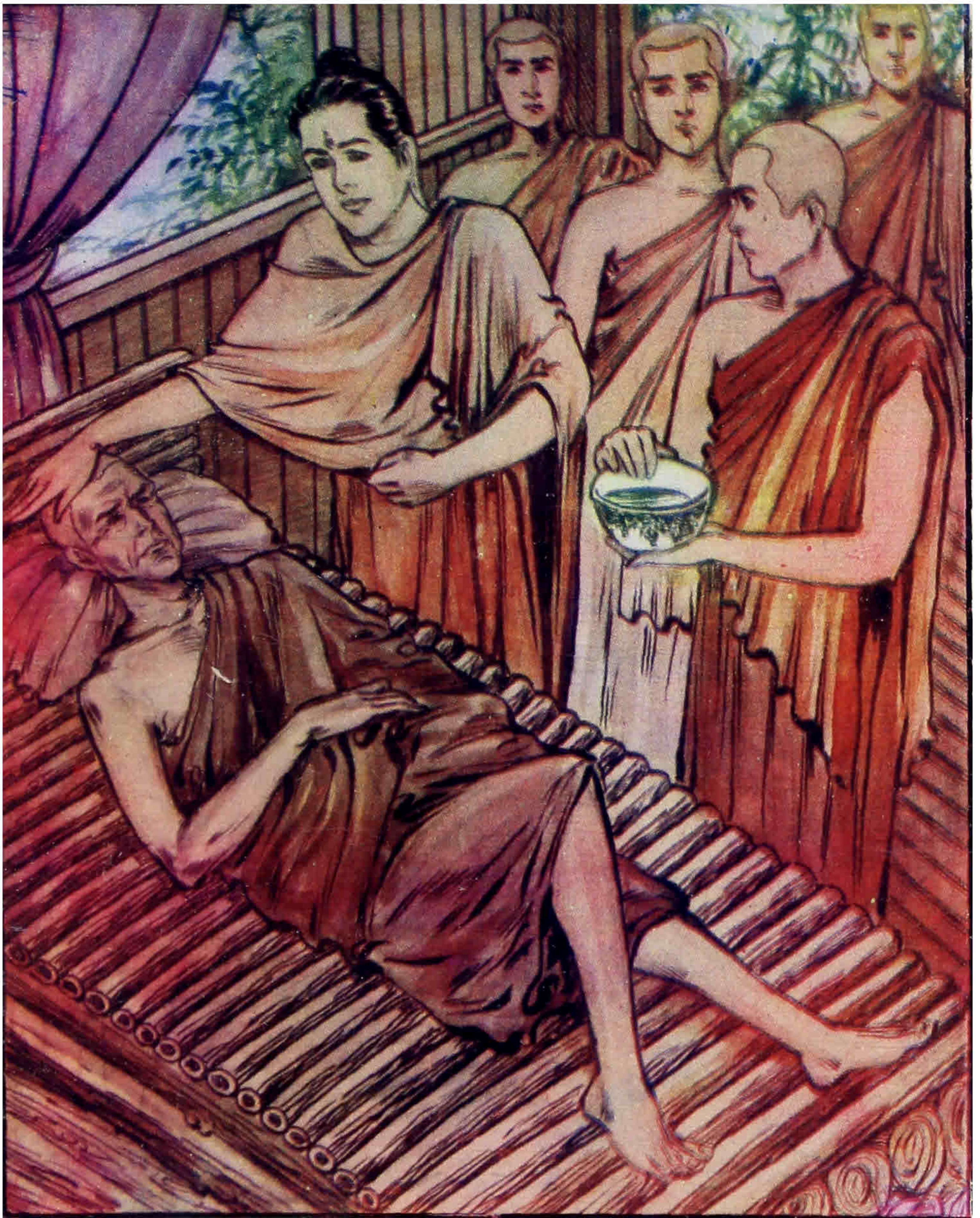
DAI GAM HPE GALAW AI WA GAW -

1. BYIN MA BYIN PRAT NI HTA
 LAGAW LATA NHKUM DAW
 HTEN CHYE NGA AI.
2. MASHA NI SAT AHPYA AI
 HKRUM CHYE NGA AI.
3. ANA AHKYA LAW HTAM CHYE
 NGA AI.
4. ASAK KADUN CHYE NGA AI.
5. APE NGARAI DE DI HKRAT
 CHYE NGA AI.
 DAI ZAWN RE N-KAJA AI
 MARA NI HPE HKAM SHA LU
 NA RE.

1. (A) U RIM SHA AI JAU GAWNG

THA WUT HTI MUNG DAN, ZE TAWUN JAWNG WANG SHING JUT E JAWNG LANGAI MI NGA AI. DAI JAWNG E BUNG KYI LANGAI MI GAW KU NTSA HTAP LAP LET AGYING AGAMG MACHYI TAW NGA AI RAI. BUNG KYI WA A HKUM KAW MAHKAW SI DARAM CHYA HKYA SI DARAM, UK SHIT SI DARAM RE ANA SHA KRWI KABA NI ACHYA MADI LET SAMIT JAHKRAT NA SHARA PYI NNGAM HKRA ANA BYIN TAW NGA U AI RAI. BUNG KYI WA A HKUM TING YET BAT MANAM NGA AI RAI. LAJANG NA WA LANHAI MI MUNG NNGA AI RAI.

MUNG KAN MASUM A KAM HPA GING AI WA RAI NGA AI MYAT TSWA HPARA GAW MAKAU E NGA AI WAN SUM KATA E HPUN LUM DI MI TUN NHTAWM GI LA NA (MACHYI AI) BUNG KYI KAW SA WA U AI RAI. DAI SHALOI SHE KAGA BUNG KYI NI SHING GRUP SA WA NHTAWM GI LA NA BUNG KYI A HKUM KAW NA SANG KAN NI HPE HKRUT GALAI YA LET, ANA TAWNG

1. SAT ZING RI AI NI BUNG AI MARA
HKAM SHA NGA AI LAM.

၁။ သတ်ဖြတ်ညှင်းဆဲသူများ တူသောအပြစ် ခံရပုံ။

KABA NI HPE HKUP NTSIN HTE KASHIN
YA MA AI RAI.

DAI SHALOI SHE GI LANA BUNG
KYI GAW SAK SA AI LAM LU LA
NHTAWM ZIM LET YUP HKRING TAW
NGA AI RAI.

NDAI BUNG KYI HPA MAJAW NDAI
DARAM NA DU AI ANA HPE MATSAN
MAYAN MARA HKAM SHA TAW NGA A
NI? A KYAUNG NGA AI RAI. MUNG KAN
E A KYAWNG NNGA AI SHA HPA MUNG
NBYIN LU AI RAI. NDAI BUNG KYI GAW
MOI LANG MINA PRAT HTA U RIM SHA
AI JAU GAWNG BYIN TAI GA U AI RAI.
U MYU HKUM HKRA HPE RIM NNA
HKAW HKAM WA POI DAW SHAT A
MATU JAW YA AI WA RE. NGAM AI U
NI HPE DUT SHA U AI. DAI NI DUT NNA
NMA AI U NI HPE NLU PYEN HKRA SING
KAW HTE LAGAW NI HPE ZING RI ZING
RAI DAW KAU YA U AI RAI.

U NKAU MI HPE HPANG SHANI SAT
DUT U AI. NKAU MI HPE LAHKAWNG
MASUM YA NA JANG SHE SAT DUT U

AI RAI. DAI HKU NNA U NI GAW MANU.
 MANA DU HKA TSIN YAM HPE TEN NA
 NA HKAM .SHA AI HPANG SHE SAT
 HKRUM MA AI RAI. DAI NKAJA AI PA
 NA TI PA TA GAM NGU AI AKYAWNG
 HTE BUNG AI MARA DAW HPE YA PRAT
 HTA NDAI BUNG KYI HKAM SHA TAW
 NGA AI RAI.

MADU HPARA GAW TARA DAM MA
 HAW TSUN DAN AI SHALOI DAI GI LA
 NA BUNG KYI WA THIT TSA MALI TENG
 MAN AI TARA HPE MU CHYE NHTAWM
 SI MAT WA U AI RAI.

DU SAT NI HPE ZING RI ZING RAT
 SAT AI LAM AKU SU GAM A MARA GAW
 HKRIT HPA RAI LA NGA AI RAI. MASHA
 ASAK HPE SI HKRA GALAW JANG TI
 NANG MUNG ASAK KADUN AI, ANA
 AHKYA LAW AI DAI MARA SHUT HPYIT
 NI HPE LU LA U AI RAI. HKRI HPA HPUN
 HPE HKAI AI WA GAW HKRI HPA NAM
 SI HPE LU SHA AI ZAWN RAI NGA AI.

SAK HKRUNG DU SAT, NSAT NA,
 THIK HKA HKAN NA NNGAI.

1. (B) DAMMA PA LA SAK GALU
BRANG NI KAHTAWNG

MOI SHAWNG DE BYAN MADAT
HKAW HKAM UP HKANG AI BA RA NA
THI MUNG DAN HTA, DAM MA PA LA
NGU AI KAHTAWNG KABA LANGAI MI
NGA AI. KAHTAWNG MASHA NI GAW
PANA TI PA TA ZAWN RE NKAJA AI
TARA NI HPE KOI GAM NHTAWM U PUK
THI LA NI HPE GAW GAP HKAN SA MA
AI RAI. KU SU TARA NI HPE GALAW MA
AI. HPARA ALAWNG GAW DAI
KAHTAWNG AGYI WA MAHA DAM MA
PA LA NGU AI WA A SHADANG SHA SA
GAIT U AI. DAM MA PA LA SHADANG
WA NGU MA AI RAI.

DAMMA PA LA SHADANG WA GAW
ASAK APRAT RAM WA AI SHALOI DAK
KASU MUNG E DI THA PA MAWK HKA
SARA KABA KAW SA NNA HPA JI
SHARIN U AI RAI. TAPE JAWNG MA
MANGA TSA A NING BAW TAI WA U AI
RAI.

LANI MI HTA PA MAWK HKA SARA KABA WA A KASHA MAGAM WA A KAJAWNG SHA SI MAT AI SHALOI, KANU KAWA MAKYKIN JING HKU NI HTE TAPE JAWNG MA NI GAW YAWN HKRAP NHTUM RAI MA AI. RAI TIM DAM MA PA LA GAW MYI PRWI KAHTE MI PYI NHKRAT AI RAI. SHI GAW PA MAWK HKA KABA A KASHA ASAK RE NDING LA YANG SI MAT AI LAM HTE S ENG NNA MAU DIK U AI. MYIT N-GUT U AI RAI. "NAW KAJI NING LEN HPA MAJAW SI HTAN MAT A NI? ASAK NAW KAJI AI TEN SI MAT AI GAW SHING RA HTE NPRE NGA AI." NGUTSUN TAW NGA U AI RAI.

DAI GA HPE NA AI SHALOI KAGA JAWNG MA NI GAW SHI HPA MUNG NCHYE AI WA LANGAI RE NGU HKU NNA DING LIK MA AI RAI. PA MAWK HKA SA RA KABA WA SHI HPE SHAGA SAN YU AI SHALOI, DAM MA PA LA SHADANG WA GAW "ANHTE KAHTAWNG HTA SI HTAN AI LAM GAW ASAK NAW KAJI AI NI HTA BYIN DU AI LAM NNGA AI." NGU NNA BAI NHTANG TSUN U AI.

PA MAWK HKA SARA RABA GAW
 DAM MA PA LA TSUN AI GA GAW MYIT
 YU HPA LANGA' RE. TA TUT SAGAWN
 NA MATU BAI NAM NRA LANGAI HPE
 TING SAN KATA BANG LET HPYE
 NHTAWM DAK KASU MUNG KAW NA
 PRU WA U AI RAI. DAM MA PA LA KA
 HTAWNG DE DU BANG WA U AI RAI.
 KAHTAWNG AGYI WA MAHA DAM MA
 PA LA HTE HKRUM AI SHALOI " DAK
 KASU MUNG E HPA JI SHARIN NGA AI
 NA KASHA DAM MA PA LA SHADANG
 WA SI MAT SAI. DAI MAJAW SHI GA SA
 SHANA AI RE " NGU TSUN U AI RAI.

DAM MA PA LA NTA MASHA NI
 GAW " NM AI BYIN AI SARA KABA E, NE
 KASHA DAM MA PA LA SHADANG WA
 NSI AI GAW. SI AI WA KAGA WA LANGAI
 NGAI SHE RAI NA RE "NGU TSUN MA AI
 RAI.

DAI SHALOI PA MAWK HKA SARA
 WA GAW LA SA WA AI NRA HPE SHAW
 DAN U AI RAI. " NDAI NRA GAW GWI,
 BAI NAM NI A NRA SHE RAI NA RE. SARA

KABA WA NTENG AI HPE HKUM TSUN"
 " NGU NNA DAM MA PA LA NTA MASHA
 NI GAW NHKAP LA MA AI RAI.

DAI SHALOI PA MAWK HKA SARA
 KABA WA GAW MANU MANA MAU DIK
 MAT NHTAWM " NAN HTE KAHTAWNG
 E HPA MAJAW ASAK KAJI AI NI NSI MA
 NI? " NGU NNA SAN YU U AI RAI.

DAI SHALOI MAHA DAM MA PA LA
 KAHTAWNG AGYI WA GAW" SARA, AN
 HTE AMYU ARU ARAT, ANHTE
 KAHTAWNG MASHA NI GAW JAW YA AI
 DA NA, SHI ASAK SAT AI ZAWN RE KAW
 NA KOI GAM AI LAM THI LA, TARA NI
 HPE LABU ZAWN NGANG KANG HKRA
 HKAN SA GA AI" NGU NNA ASAK GALU
 NA LAM AKYAWNG TARA NI HPE TSUN
 DAN U AI RAI.

DAI SHALOI SHE SARA KABA WA
 GAW NA KASHA DAM MA PA LA
 SHADANG WA A TSUN SHAGA GA TENG
 NTENG SAGAWN NA MATU SA WA AI RE
 LAM TSUN U AI. ASAK GALU NA LAM

AKYAWNG TARA NI HPE PE LAI KA HTA
 KA MATSING LA U AI RAI. 3-YA DARAM
 MANAM NGUT . . HPANG BAI NHTANG
 MAT WA U AI RAI.

KAGA NI ASAK HPE KADUN HKRA
 NSAT AI SHA KOI GAM AI MAJAW BUNG
 AI AKYU DAW RAI NGA AI ASAK GALU
 LU AI RAI. DWI HPA HPUN HPE HKAI AI
 WA GAW DWI AI NAM SI HPE SHA LU
 NA RAI.

PA NA TI PA TA WE RA MANI THIK
 HKA PADAM THAMA DI YA MI.

(2) A DING NA DA NA GAM

MADU GAW MYIT HKRUM LET
NJAW N-YA AI ARAI HPE LAGU LA AI
LAM, KASHUN LA AI LAM, MASU MAGAW
NNA NTENG NMAN AI HKU GALAW LA
AI LAM NI GAW A DING NA DA NA GAM
NGA MA AI RAI.

DAI ZAWN NTARA AI HKU LU LA
AI WA GAW-

1. A PE NGARAI DE DI HKRAT
CHYE NGA AI.
2. SUT GAN ARUNG ARAI LU
HKRA NTAM LA LU CHYE NGA
AI.
3. NGA MANGA LU MALU SUT
GAN NI HPE MUNG HKA- WAN
HKAW- HKAM LAGUT- SUT
HKAM KASHU KASHA NHKRU
NI JA HTEN SHAMA AI MAJAW
HTEN RUN MA MAT CHYE NGA
AI.
4. MATSAN CHYAREN REN CHYE
NGA AI.
5. KAW SI HPANG GARA CHYE
NGA AI. DAI ZAWN RE NKA JA
AI MARA NI HPE LU LA CHYE
NGA AI RAI.

2.(A) LAGUT HKAN HTING GAW

MOI SHAWNG DE BA RA NA THI
 MUNG HTA MUNG MASHA NI GAW TAN
 SAUNG MUNG SHATA (KALA TA) HPRING
 SHANA E POI GALAW CHYE MA AI. DAI
 POI DE SA MAYU AI HTING GAW LANGAI
 NGA AI RAI. MADU JAN WA GAW NTA E
 LU AI BU HPUN PALAWNG NI HTE DAI
 POI DE NKAM SA U AI RAI. HKRAK DIK
 HTUM, TSAWM DIK HTUM NI HPE BU
 HPUN NHTAWN RAU RUN RAI HKAWM
 MAYU U AI RAI.

MADU JAN GAW TSAWM DIK BU
 HPUN RAI HPE NLU LA JANG POI DE
 NHKAN NANG MAYU NGA NNA TSUN AI
 MAJAW, MADU LA WA GAW TSAW RA
 LA AI MAJAW NNGA LU NU AI. DAI
 MAJAW HKAW HKAM A ARUNG ARAI
 GAWK DE SHANA MASHA ZIM, TEN HTA
 AHTU AJE LAGU LA U AI RAI. DAI
 SHANA NAN RIM HKRUM KATUT U AI
 RAI.

DAI LAGUT HPE A DUP GAYET GIT
 DUN NHTAWM HKAW HKAM KAW SA
 JASHAWN MA AI RAI. HKAW HKAM
 GAW U DANG HTA SHOI NNA HPRI HTE
 ACHYAW SAT NA MATU AHKANG JA
 HKRAT DAT U AI.

DAI MAJAW SHI HPE LUP KAWNG
 KAW HPRI HTE SHOI TAWN DA MA
 YANG U HKA NI GAW DAI LAGUT A BAW
 N TSA SA HKRING NHTAWM SHI MYI
 TUM NI HPE MANAW HTE ACHYE BAW
 SHA MA AI. DAI RAI NING LEN LAGUT
 GAW SHI HKUM NA WE DANA ANA HPE
 NDUM LU U AI. NTA E SHI HPE LA DING
 DA NGA NA SHI MADU JAN HPE CHYU
 MYIT DUM NGA U AI RAI. TSAW RA DIK
 AI MADU JAN TSAWM TSAWM HTE RAU
 RUN NNA POI YU NA AHKAW AHKANG
 NHKRUP AI WA NGU NNA MYIT NDIK
 RAI NGA U AI RAI. SHI GAW DAI SHARA

3. LAGU CHYE AI NI MARA HKAM SHA
NHTAWM MATSAN CHYAREN REN AI
LAM.

၃။ ခိုးတတ်သူများ အပြစ်ဒဏ်ခံရ၍ မွဲပြာကျတတ်ပုံ။

KAW NAN SI MAT NNA NGA RAI DE DU
MAT WA U AI RAI.

THAM , MA A ZI WA-TARA HTE
BUNG PRE LET GALAW GUN HPAI SHA
AI GAW MUNG KAN THAN THARA KAJA
HTUM RAI NGA AI.

SHI RAI N LAHGU NA, THIK HKA
HKAN NA NNGAI.

2.(B) TENG TENG MAN MAN DUT LU DUT SHA AI WA

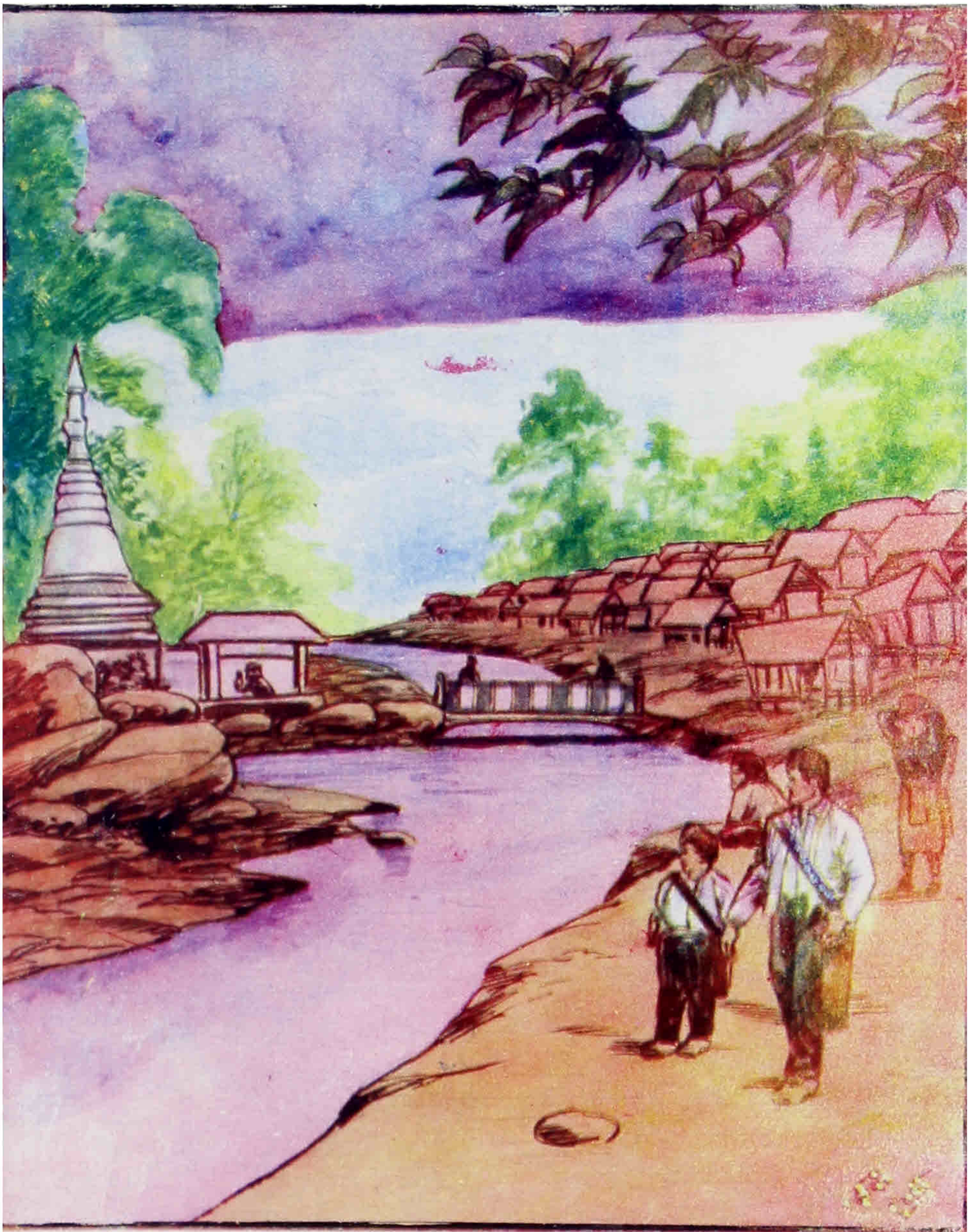
KABA LANGAI MI HTA HPARA
ALAWNG GAW THE RI WA GING WANG
HTA YOI HPAGA LA LANGAI BYIN LAI
WA SAI RAI. SHI HTA LAW HPA KABA LA
AI MANANG YOI HPAGA LA LANGAI
MUNG NGA AI RAI. SHAN LAHKAWNG
GAW "NI LAWA" HKA AW RA HKRAN E
NGA AI "ARI HTA PU RA" MARE KAW
YOI SA DUT DUT RAI MA AI. SHI SHARA
NE SHARA, SHI DUT NA LAM, NGA DUT
NA LAM NGU N NA "GAT DUT SHARA"
HPE GARAN TAWN NHTAWN DUT MA AI.
LANGAI WA A DUT SHARA HTA KAGA
LANGAI WA TAU HKRAU NNA NSHANG
DUT LU NA. DUT SHARA HPE MADU LU
AI WA SA DUT NGUT AI HPANG SHE
SHANG DUT LU AI RAI.

DAI MARE HTA NU WA JI WOI JI WA
NI LAK HTAK HTA LU SU NGA MAI
NHTAWM, KASHU KASHA LAK HTAK
HTA MATSAN CHYAREM TAW NGA AI
HKAN OI DWI LAHKAWNG NGA MA

4. THAM MA A ZI WA TENG TENG MAN
MAN DUT LU DUT SHA AI NI SUT GAN
GRIN LU AI LAM.

၄။ သမ္မာအာဇီဝ ရောင်းဝယ်သူများ စီးပွားဥစ္စာခိုင်မြဲပုံ။

2. NSAT AI SHA KOI GAM AI NI ASAK
GALU NGA MA AI LAM.

၂။ မသတ်ရှောင်ကြဉ်သူများ အသက်ရှည်ကြပုံ။

AI.SHAN HTE HTA JA GAWM DING SA
LANGAI MI NGAM TAW NGA AI. DING SA
SHA KRWI HTE CHYANG TAW NGA AI.

LANI MI HTA KASHU NUM SHA
GAW LAW HPA AI YOI HPAGA LA KAW
NA YOI LANGAI MI MARI AI RAI. GUM
HPRAW NLU AI MAJAW DAI GAWM DING
SA HTE GALAI U AI. LAW HPA LA WA
GAW GAWM DING SA A HTUM PA HPE
SAMIT MATU HTE MAHKRET YU U AI.
JA GAWM RE AI LAM HPE CHYE U AI
SHALOI NTARA AI HKU LAMAYU MYIT
BYIN WA U AI RAI.

SHI GAW MYI MAN JASAT NNA
"NDAI GAWM MANG GANG CHYA MYA
GAW HPA NDAI" NGU NHTAWM GAWM
HPE KABAI KAU NNA PRU MAT WA U
AI. MANU DIP NNA MASU LA MAYU AI
MAJAW NAM NYAN SHAW AI HKU RAI
NGA AI.

DAI LAM DE HPARA LAWNG YOI
HPAGA LA SHANG WA AI SHALOI
KASHU NUM SHA GAW DAI GAWM DING

SA HTE NAN LU YANG LU NGU NNA YOI
 MARI LA U AI RAI. HPARA LAWNG GAW
 JA GAWM RAI TAW NGA AI HPE CHYE
 NNA "NGAI HKRI E NDAI GAWM GAW JA
 GAWM RAI NGA AI. MANU SEN MI DAN
 NGA AI . NGAI HTA SEN MI DAN 'GING
 AI YOI NLAWM NNGAI" NGU NNA TSUN
 U AI.

DAI SHALOI HKAN OI DWI
 LAHKAWNG MUNG " JA GAWM RAI
 YANG RAI U GA. YOI LANGAI DARAM LU
 LA JANG RAM SAI". NGU MA AI RAI. DAI
 RAI NNA HPARA ALAWNG YOI HPAGA
 LA WA GAW GUN SA WA AI GUM
 HPRAW MANGA TSA HTE NGAM AI YOI
 NI HPE JAW YA KAU DA NNA JA GAWM
 HPE LA MAT WA U AI.

LAW HPA AI HPAGA LA WA BAI DU
 WA AI SHALOI "E NUM KASHA, MAYET
 NA GAWM SHAJE HPE LA WA RIT. YOI
 LANGAI MI GAW YA DA NA NNGAI".
 NGU NNA MATSAN DUM AI ZAWN ZAWN
 NSAM SHA PRAW LET TSUN U AI RAI.

HKAN OI DWI GAW JA GAWM HPE KAGA LANGAI WA HPE DUT YA KAU AI LAM TSUN DAN DAT MA AI. LAW HPA AI YOI HPAGA LA GAW "LAI LAI LU LA NA SEN MI DAN AI JA GAWM KABA HTE SHAI MAT SAI". NGU NNA MALAP HTAN MAT WA U AI RAI. BAI DUM WA AI SHALOI LAW M SA WA AI GUM HPRAW HTE YOI NI HPE NTA MAN E KABAI KAU DA U AI. HPARA ALAWNG HPE GAYET SAT NNA JA GAWM HPE KASHUN LA NA MATU HPUN TAWNG HPAI LET HKAN SHACHYUT U AI RAI.

RAI TI MUNG SHI LI HKRING AI SHARA DE DU AI SHALOI HPARA ALAWNG HPAGA LA WA GAW LI JAWN NNA HKA KAANG DE DU MAT WA NU AI. LAW HPA AI YOI HPAGA LA GAW JA GAWM LAW T MAT SAI, SUM MAT SAI NGU CHYE AI CHYA HKRING MI NA LAMAN HTA SAI MADAWN NNA SI MAT WA NU AI RAI.

MASHA RAI HPE TENG MAN TARA AI HKU LA AI WA GAW SEN MI DAN AI JA GAWM HPE LU LA NU AI RAI.

A DING NA DA NA WE RA MANI THIK HKA PADAM THAMA DI YA MI.

(3) KA ME TU MIK SA TSA RA GAM

SHADANG WA LA NI GAW TI NANG
 A DING HKU NUM HTA LAI NNA, KAGA
 DING HKU NUM, UP HKANG TAWN AI
 NUM NI HTE KA MA SHUT SHAI YANG
 RAI RAI, NU NUM SHAYI NI GAW TI
 NANG A DING HKU LA WA HTA LAI NNA
 KAGA LA NI HTE KA MA SHUT SHAI
 YANG RAI RAI, KA MA GUNG HTA SHUT
 SHAI AI HKU HKAN SA AI LAM, KA ME
 THU MIK SA TSA RA GAM HTIK NGA AI.

MIK SA TSA RA GAM HTIK AI WA
 GAW-

1. APE NGA RAI DE DU CHYE NGA
 AI.
2. MASHA NI NJU NDAWNG LAM
 LAW HTAM NGA AI.
3. MYIT TSANG KAHTET LAM LAW
 CHYE NGA AI.
4. TSAW RA AI SUM TSAW HTE
 HKA PRA CHYE NGA AI.

5. NA PUNG PAN DUK (NUM MYIT
RAWNG AI LA) TAI WA CHYE
NGA AI.

DAI ZAWN RE MARA NI HPE, (N
KAJA AI AKYU NING MAI NI HPE) HKAM
SHA CHYE NGA AI RAI.

• • • • •

3.(A) MASHA NUM SHAW AI LA

MOI SHAWNG DE ZARA KIT SA
MARE E JA JANG HKAM GALAW NNA LU
SU NGA MAI WA AI SHADANG LA
LANGAI NGA AI RAI. JA JANG HKAM
SARA GAW SUT GAN MUNG LU SU AI.
ASAK A PRAT MUNG RAM AI. SHING
YAN MUNG TSAWM AI MAJAW DAN
HKUNG LA NGA AI. NAM PYAW MUNG
LAW LA AI WA RE. DING HKU NUM RAI
RAI, MAHKAWN RAI RAI, TSAWM AI
SHAYI SHA TENG YANG JANG HKAM LA
WA HTE LAWT AI NUM TAW LA NGA AI.

DAI JANG HKAM WA SI LAI AI
SHALOI DAI MIK SA TSA RA GAM A
MAJAW NGA RAI DE DI HKRAT MAT WA
U AI. YA PRAT HTA (AIDS) ANA KAP LA
NNA RE NSI AI KAW NA NAN NGA RAI
HKAM SHA CHYE NGA AI.

NGA RAI HTA PRAT TUP HKAM SHA
NNA, NGA RAI KAW NA LAWT WA AI
SHALOI WOI SA GIT(WOI PRAT HTA SA

5. KA ME THU SHUT SHAI HKAM SHA AI
NI NUM MYIT MYIT CHYE (LA NJET
CHYE) AI LAM.

၅။ ကာမေသုကို လိုက်စားသူများ မိန်းမလျှာ(မိန်းမရှာ)
ဖြစ်တတ်ပုံ။

BYIN) U AI. WOI KASHA 7-YA RE AI SHALOI, WOI NING BAW KABA WA GAW LA N-GUN ADI HPE KAWA BAW KAU YA NNA MAWN KAU U AI. SHI SHARA KASHUN NA TSANG AI MAJAW RE.

WOI PRAT KAW NA SI LAI MAT WA AI HPANG, BAI NAM SA GIT AI SHALOI MAWN HKRUM JAT U AI RAI. DAI HPANG NGA LA SA TAI U AI. LANING MI TEN HTA MAWN HKRUM U AI RAI MYI MUNG HTEN MAT U AI. MYI NMU TIM PRAT TUP LAW GANG, YI GALAU, HKAU NA GALAU RAI RA U AI RAI.

DAI HPANG NA PRAT HTA MAYAM NUM A KASHA SA BYIN U AI. KASHA LA MAGAM NGA TIM LA JET JET NRE, NAPUNG PAN DUK (NUM MYIT RAWNG AI LA) SHE RAI NGA AI. ASAK SUM SHI NING HTA SI HTAN MAT NNA MATSAN DIK AI LAW MAYAM (KU LI) A KASHA NUM SHA SA TAI U AI. LAW HPAGA LAU BAN WA GAW DAI KU LI KAW NA SHAYI SHA HPE HKA SAWN SAWN LA U AI RAI. NUM SHA WA TEN RAM WA AI SHALOI

LAW HPAGA LAU BAN A KASHA LA SHA
 GAW NUM LATUNG (NUM KABA WA) LU
 NGANING LEN TSAW RA LA NNGAI NGU
 NNA HTA LA U AI RAI. NUM SHA WA
 GAW MADU WA HTE NUM LATUNG WA
 MYIT PYAW MU GA NGU GRAI KYET RAI
 MU GALAW DAN TIM TSAW RA MATSAN
 DUM LAM HPE NLU LA U AI. NJU
 NDAWNG AI LAM HTE SHA HKRUM
 KATUT NGA U AI RAI. LASHI (NUM KAJI)
 NI A SHING RA MAKU DU HKA NAN RAI
 NGA AI.

DAI PRAT KAW NA SI MAT WA AI
 HPANG UK ZE NI MUNG HTA LU SU NGA
 MAI AI TSAHTI WA A SHAYI SHA SHING
 TAI BYIN WA U AI RAI. TEN RAM WA AI
 SHALOI THA KE TA TSAHTI KASHA HTE
 HKING RAN YA MA AI. DA MA MAGA
 DE NA JING HKU NI A MATU YAWNG
 NNGAM HKRA GRAI KYET LET MU
 GALAW GUN HPAI YA U AI. MYIT KAJA
 TAWN NNA GALAW TIM MYI MAN KAJA
 NLU LA U AI RAI. SHI MADU WA SHI HPE
 KABAI KAU DA U AI RAI.

DU TI YA (LAHKAWNG LANG) NGU
 NA RAM GING AI DARAM LU SU NGA
 MAI AI WA HTE HKING RAN LA KAHTAP
 U AI. DAI LA WA MUNG TSAW RA AI
 LAM NNGA AI SHA HKA MAT U AI KAI.
 HPANG JAHTUM KANU KAWA NI GAW
 MAW HPYI (HPYI SHA AI WA) LANGAI
 HPE TAM NNA JAW SHA MA AI RAI. DAI
 MAW HPYI HPE HKYE LA NHTAWM
 ARANG SHAPRAW YA NNA HKING RAN
 YA MA AI. DAI MAW HPYI WA MUNG
 NTSAW RA NNGAI NGU NNA JAIKA KAU
 U AI. DING HKU HTAP MASUM TUP TUP
 MYIT RU MYIT TSANG LAM DU HKA
 TSIN YAM KABA HKRUM WA U AI RAI.

SUT SU MASHA JA JANG HKAM WA
 PRAT HTA GUM HPRAW HPE HKA NTSIN
 ZAWN JAI LANG NHTAWM, MASHA LIT
 HPE SHADAW JAHTEN SHUT SHAI LAI
 WA SAI KA ME THU MIKSA TSA RA GAM
 A NKAJA AI MARA GAW DAI DARAM
 TING KABA HENG LA NGA AI RAI.

DAI MAJAW SHA YI SHADANG SHA
 NI NAM PYAW HKAN SHA AI LAM KOI
 GAM GA.

KA MA MIK SA, NSHUT NA, THIK
 HKA HKAN NA NNGAI.

3.(B) THIT TSA NGA AI SHAYI

MOI SHAWN G DE BA RA NA THI MUNG HTA THUT HTI THE NA NGU AI NTA MAN HKAW HKAM KASHA (HKAW HKAM WA SI AI HPANG HKAW HKAM TAI WA NA WA) LANGAI NGA AI. SHI HTA MANG GANG ANA KAP WA AI MAJAW HKAW HKAM HKAW HTA NNGA NU AI SHA THAN BU LA HTE RAU NAM DE PRU MAT WA U AI. SHAN LAHKAWNG GAW MASHA NNI AI NAM SHALAWNG KATA E SUM LANGAI GAP NHTAWM NAM KATA SHI HKRAI SI MYIN NGA AI NAM SI NI HPE SHA NNA NGA MA AI RAI.

THAN BU LA SHAYI GAW MADU LA WA HPE NTA CHYA HPUNG NAT ZAWN NAW KU TAWN NNA MADU NUM NI LIT MANGA HTE MAREN GA LAW LAJANG YA U AI. MANG GANG ANA KAP NGA AI HKAW HKAM KASHA HPE MATSAT AI MYIT NRAWNG. ATSAWM SHA JUM MANAT YA NNA TSI TSI YA TIM MANG GANG ANA GAW LAK LAI AI LAM NNGA AI.

6. THIT TSA A MARAI TSI AI LAM.
၆။ သစ္စာ၏စွမ်းအင် ဆေးဘက်ဝင်ပုံ။

BUM SHALAWNG MATSUN HTA SHANI SHANANG NAM SI TAM SA NGA AI SHAYI SHA HPE SHA LAWA LANGAI GAW MASHA LA ZAWN HPAN LA NNA SUM TSAW GA TSUN U AI RAI. LANGAI HKRAI HKAWM SA NGA AI NUM SHAYI NI HPE ALA NI GAW MASU LA YANG LOI LA AI NGU NNA HTANG CHYE MA AI..

THIT TSA NGA AI SHAYI SHA HPE GARA HKU NA MUNG HKALEM LA NLU RAI U AI. SHA LAWA DA NAW GAW KYAW YANG NLU AI MAJAW GANG DUN NNA AJA WA SUM TSAW GA KAHTAP TSUN U AI RAI. HKAW HKAM SHAYI SHA GAW N NDANG LU AI JAHTUM "MASHA KAJA HPE NAT KAJA NI MAKAWP MAGA U GA" NGU NNA NAT NI HPE DENG DAT AI SHALOI NAT HKAW HKAM LANGAI MI GAW DA NAW SHA LAWA HPE WARA ZING LAK NAK HTE MADI TAWN NNA SHAYI SHA HPE DAT DAT YA NA MATU TSUN U AI RAI.

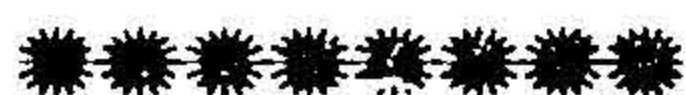
DAI SHANI HTA JAN DU AI HPANG
 SHE NHTANG DU WA AI. MADU JAN
 SHAYI SHA HPE THUT HTI THE NA
 HKAW HKAM KASHA GAW NGAI HTA
 GRAU TSAW RA NA WA HTE MU HKRUM
 HKAT TAW NNA JAN DU NSIN SIN AI RAI
 NA RE NGU TSUN U AI. THAN BU LA
 GAW BYIN AI LAM YAWNG HPE SANG
 LANG DAN TIM HKAW HKAM KASHA
 WA NKAM LU AI RAI. NUM NI A GA GAW
 TENG MAN NA MATU YAK AI. NGA
 CHYU KALA, NAM HTAN LA NI, MASU
 AI HKRAI, HKA N GAYAU AI GAW NNGA
 AI ZAWN NUM SHAYI NI MUNG SUM
 TSAW LAM HTE SENG ANG WA JANG
 KAM NA MATU YAK LA AI NGU U AI RAI.

DAI SHALOI SHAYI SHA HTA GRAI
 JAM JAU TAW NGA U AI. SHI GAW MYIT
 NSE NSA RAWNG AI WA NRE. LAI LEN
 KAJA GRIN NHTAWM THIT TSA SIN AI
 WA RE. MYAT AI NUM KAJA LANGAI RAI
 NGA AI. SHAYI SHA MATU THIT TSA
 TARA HPE SHA KAM HPA SHARA SAK SE
 MADUN SHARA NGA U AI RAI. SHAYI
 SHA GAW DI BU LANGAI HTA HKA SAN

HPRING HKRA BANG NHTAWM MAN E
 TAWN NNA THIT TSA TSUN DAT U
 AI."NGAI GAW HKAN SA GING AI LAI
 LEN TARA KA JA HTE HKUM TSUP AI WA
 RE. KA ME THU MIK SA TSA RA GAM
 HPE NSHUT HKRA BAU SIN WA NNGAI.
 NDAI GA GAW TENG MAN AI GA RE.
 NDAI THIT TSA GA TENG YANG GAW
 THUT HTI THE NA HKAW HKAM KASHA
 A MANG GANG ANA NI MAI TSAI MAT
 HKOI WA U GA." NGU NNA THIT TSA
 TSUN DAT U AI. DAI THIT TSA NTSIN
 HTE THUT HTI THE NA A HKUM N TSA
 BAW KAW NNA RU CHYAW DAT AI
 SHALOI MANG GANG ANA NI JA HKRING
 NA LAMAN YAWNG MAT HKOI MAI TSAI
 MAT AI RAI.

SHAN HTE GAW LAHKAWNG
 MASUM YA NGA AI HPANG ANA MAI
 TSAI MAT SAI RE MAJAW BA RA NATHI
 MARE HTING NU KABA DE BAI NHTANG
 WA MA YANG KAWA HKAW HKAM WA
 GAW KASHA SHADANG HPE HKAW
 HKAM SUT GAN AP YA U AI RAI.

KA ME THU MIK SA TSA RA WE RA
 MANI THIK HKA PADAM THAMA DI YA
 MI.

(4) MU THA WA DA GAM

N TENG NMAN AI GA HPE CHYE
 NING LEN MASHA NI AKYU SUT GAN
 HTEN BYAK HKRA MASU MAGAW TSUN
 AI LAM GAW - MU THA WA DA GAM RAI
 NGA AI. DAI MU THA MASU GA TSUN AI
 NI GAW

1. GA NBRAT, WA NRA RAI CHYE
 NGA AI.
2. N-GUP YET MANAM CHYE AI.
3. MASHA NI N TSA AW ZA A GA
 NKANG CHYE AI.
4. MYIT NZIM AI MAJAW PRA
 SHALA RAI CHYE AI.
5. A PE NGA RAI DE HKRAT CHYE
 AI.
 DAI ZAWN RE NKAJA AI MARA
 NI HPE HKAM SHA LU CHYE
 NGA AI.

**4. (A) MUNG KAN SHAWNG NNAN
MU THA MASU GA.**

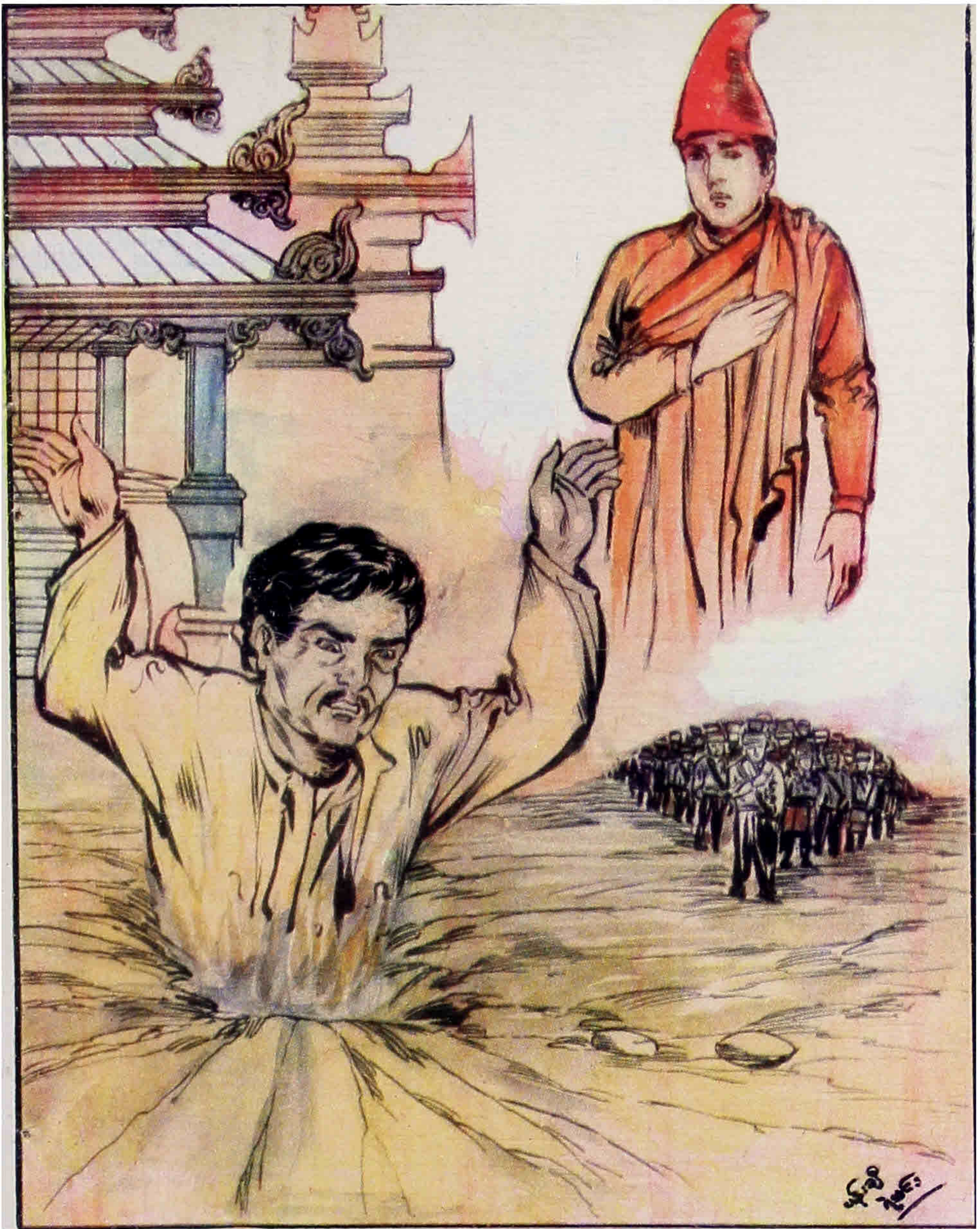
MOI SHAWNG DE TSE TI YA MUNG HTA TSE TI YA HKAW HKAM WA A MU THA MASU GA GAW SHAWNG NING NAN BYIN PAW WA AI MASU GA RE. DAI PRAT HTA MUNG KAN TING THIT TSA GRIN AI TEN RE. HPRAW SAN AI LAMU E HMANG CHYANG AI SAMWI ZAWN RAI NGA AI. MANU MANA NHKRU LET DAI NI DU HKRA LABAU NGAM TAW NGA AI RAI.

DAI HKAW HKAM GAW YU MAYA NRE. SHI HPE NAT MALI BAU SIN LAMU DE PYEN LUNG LU AI. SHI HKUM KAW TSAN DA KU BAT MANAM PYAW AI. N-GUP KAW NA CHYA NAM PAM HMANG (DAWNG NGU PU A HMANG) BAT MANAM PYAW AI. DAI ZAWN RE HPUNG DAGU MYU MALI HTE HPRING TSUP AI WA LANGAI RE.

TSE TI YA HKAW HKAM KAW PU RAW HIK A MAT KA'3A KA PI LA HTE KAW RA NGU AI PUNG NA HKAN NAU

LAHKAWNG MUNG NGA AI. KANAU
 KAWRA GAW TSE TI YA HKAW HKAM
 HTE JAWNG RAU LUNG AI JAWNG MA
 MANANG RE.TI NANG HKAW HKAM
 BYIN TAI JANG MANANG WA KAW RA
 HPE PU RAW HIK AYA JAW NA NGU GA
 SADI JAW TAWN AI. RAI TIM KAWA
 HKAW HKAM WA SI MAT AI HPANG TSE
 TI YA HKAW HKAM TAI WA AI SHALOI
 KAWA A LAK HTAK NA PU RAW HIK
 DING SA HPE AYA KAW NA JAHKRAT
 NLU. A RU ARAT HTUNG HKU NNA
 KAHPU BA RAI NGA AI WA CHYU SHA
 PU RAW HIK AYA LU LA CHYA LU RAI
 NGA AI.

LANI MI HTA DAI AYA A MATU
 MYIT YU LET HKAW HKAM GAW SHI
 MANANG WA HPE TSUN U AI. MANANG
 WA KAW RA AYA A MATU HKUM
 TSANG. NGAI NAN MASHA HPAWNG
 LAPRAN NANG HPE KABA AI WARAI. NA
 KAHPU KA PI LA HPE KAJI AI WA RE
 NGU NNA MASU NA NNGAI. DAI RAI
 YANG KAW RA GAW KABA AI WA BYIN
 MAT AI MAJAW AYA LU MAT WA NA RE
 NGU NNA BAWNG BAN U AI RAI.

7. MU THA (MASU GA) TSUN AI WA GA
MAYU HKRUM AI LAM.

၇။ မုသား၏ သားကောင် မြေမျိုခံရပုံ။

DAI ZAWN HKAW HKAM HTE KAW RA BAWNG HKAT AI LAM MARE TING CHYAM MAT WA AI. DAI PRAT HTA MU THA (MASU GA) HPE NNA GA MA AI. MUNG KAN TING THITSA GRIN AI TEN RE. HKAW HKAM TSUM NA MU THA (MASU GA)NGU AI GAW KANING RE WA RAI KUN? NGU NNA CHYE MAYU NGA MA AI RAI. DAI DARAM SATANG KABA AI MU THA GA HPE NA CHYE MAYU AI MARE MASHA NI GAW MU THA GA TSUN NA SHARA HTA KASHUN KASHE SHARA LA NHTAWM HPRING CHYAT TAW NGA AI RAI. HKAW HKAM HTE KAW RA MUNG MU THA GA TSUN NA MATU SHARA ZENG LA TAWN MA AI. DAI TEN ZAN A BING NYIN LU AI (TAGU HPUNG RAWNG AI) YATHE KABA LANGAI MI MUNG SHARIN SHAGA TARA HAW NA MATU DU WA AI RAI.

YA THE KABA WA GAW HKAW HKAM WA E, MU THA HPE TSUN JANG TARA HPE SAT AI HKU ANG WA AI. TI NANG TARA HPE SAT AI LAM GAW TI NANG HKUM HPE SAT KAU AI HKU RAI

WA NGA AI . NGU SHARIN SHAGA GA
 TSUN U AI. HKAW HKAM GAW SHARIN
 SHAGA AI GA HPE N MADAT AI SHA
 KAW RA GAW KABA AI WA RE. NGU
 NNA MU THA GA TSUN NHTAWM
 MASHA HPAWNG HTA SHANA SHA PRA
 DAT U AI.

NDAI MU THA GA GAW MUNG KAN
 N TSA YAWNG A SHAWNG NING NAN MU
 THA (MASU GA) RE MAJAW GRAI SUNG
 LA NGA AI. HKAW HKAM WA GAW MU
 THA GA TSUN DAT AI HTE KALANG
 LATA HKAW HKAM WA HPE BAU SIN AI
 NAT MALI GAW MAT MA AI RAI. N-GUP
 KAW NA DAWNG NGU BAT MUNG U DI
 CHYAYET BAT MANAM PRU WA AI.
 HKUM NA BAT NI MUNG TSAN DAKU
 BAT HKOI MAT NNA NAM DUM BAT
 PAW PRU WA AI. LAMU N TSA MUNG
 NPYEN HKAWM LU MAT NNA GA NING
 TSA DE DI HKRAT MAT WA U AI.

YATHE KABA WA GAW. HKAW
 HKAM WA, MU THA HPE HKUM TSUN.
 TENG MAN AI GA HPE GALAI NNA TSUN

U.DAI RAI YANG DAI DAGU HPUNG NI
 YAWNG MI NA HKU BAI LU LA NA RA
 AI. NGU NNA SADI JAW **TIM YATHE**
 KABA WA A NAM NYAN MAGAW AI
 LAM NGU HTANG NNA KAHPU BA KA PI
 LA HPE KAJI AI WA RE. KANAU KAW RA
 HPE KABA AI WA RE NGU NNA KAHTAP
 TSUN SHANA DAT U AI RAI. DAI SHALOI
 SHI LAGAW LAHKAWNG LAHTIN DU
 HKRA GA KATA DE LUP SHANG MAT WA
 AI RAI.

YATHE KABA WA GAW KAHTAP
 NNA SADI JAW TI MUNG HKAW HKAM
 WA GAW MASUM LANG TUP MU THA GA
 (MASU GA) BAI TSUN AI MAJAW
 LAHPUT DU HKRA GA KATA DE LUP
 SHANG MAT WA U AI RAI. MALI LANG
 TSUN AI SHALOI NSHANG DU HKRA LUP
 SHANG MAT WA U AI. MANGA LANG
 TSUN AI SHALOI SHADAI DU HKRA LUP
 SHANG MAT WA AI. KRU LANG TSUN AI
 SHALOI SIN DA DU HKRA LUP MAT WA
 AI. SANIꞆ LANG TSUN AI SHALOI GA
 KAPRANG GA WA NHTAWM WAN
 MATSUN NI RAWT LUNG WA NNA MU

THA {MASU AI} HKAW HKAM HPE
MANAI BANG LA NNA A WI TSI NGA
RAI DE WOI MAT WA U AI RAI.

MU THA MASU GA NTSUN NA THIK
HKA HKAN NA NNGAI.

4. (B) GA SADI DUNG AI WA

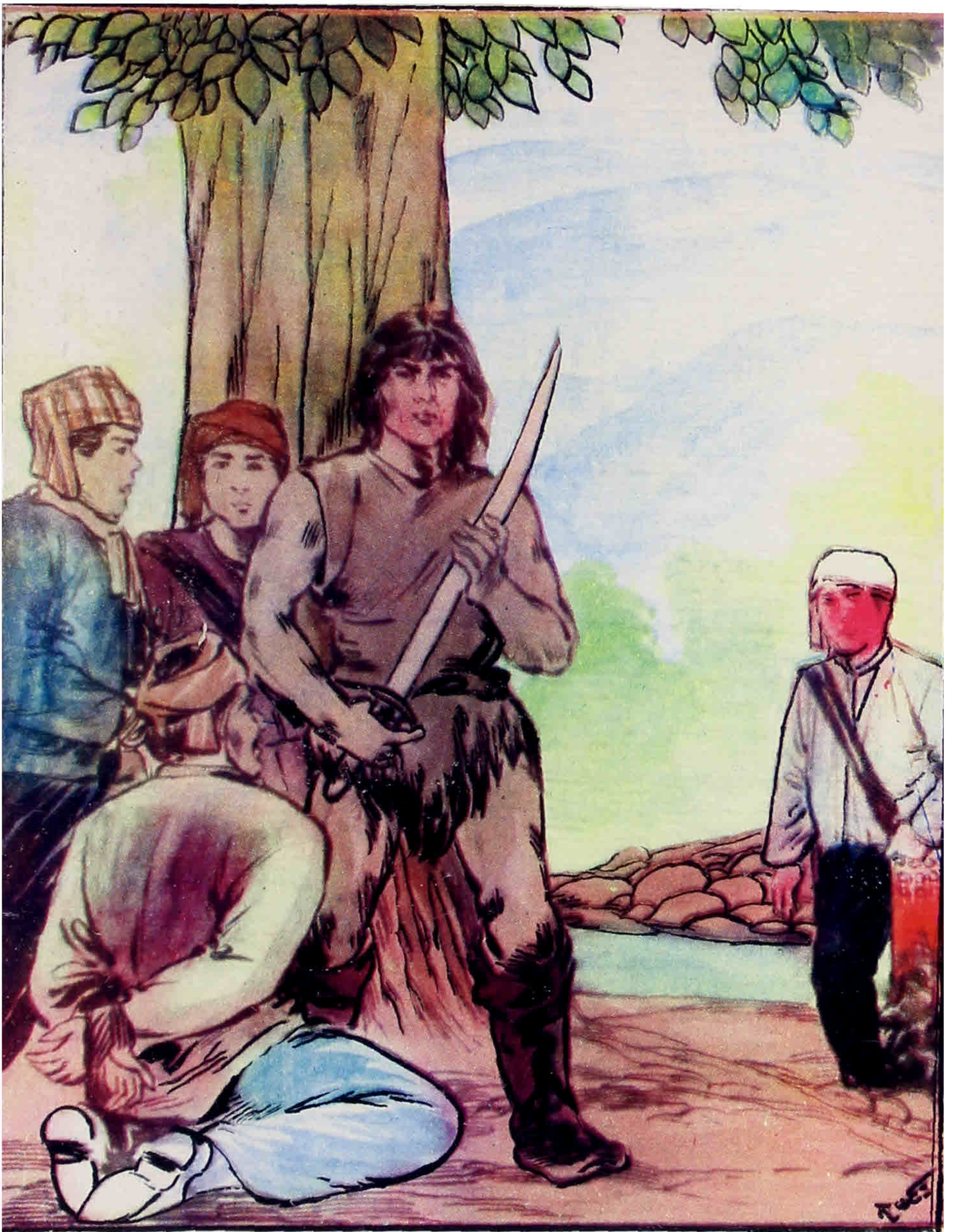
MOI SHAWNG DE BA RA NATHI MUNG HTA PAW RI THA DA NGU AI MASHA SHAN SHA AI HKAW HKAM LANGAI NGA AI. DAI HKAW HKAM GAW SHAN SHAT MAI HPE GRAI MAK AI (GRAI SHA MARIN AI). SHANI SHAGU SHAN SHA NGA AI KAW NA MASHA SHAN HPE DU HKRA SHA HARUP U AI. GRAI MU LA AI NAM CHYIM HPE RA MARIT MAT WA AI MAJAW SHANI SHAGU MASHA SHAN HPE TAM SAT SHA U AI RAI. DAI LAM MUNG DAN HTA AMU TARA BYIN PAW WA AI MAJAW MUNG DAN KAW NA SHA CHYUT KAU MA AI RAI.

PAW RI THA DA GAW MASHA NNI AI NAM SHALAWNG KABA LANGAI LAGAT HPUN KABA LAWU E SHING PYI NGA U AI. NAM SHALAWNG HPE LAI DI SA WA AI BU HKAWM MASHA NI HPE RIM NNA SAT SHA U AI. LANI MI HTA MASHA LAW HTE RAU HKAWM SA WA

AI PUNG NA LANGAI HPE SHANG RIM U
 AI. MASHA NI SHING GRUP WANG NNA
 HKAN SHACHYUT MA AI MAJAW PUNG
 NA HPE HPAI NNA NHPAN LANGAI HPE
 GUM HTAWN SHING KAWT DAT AI
 SHALOI HPUN DU LANGAI GAW SHI
 LAGAW LAHPAN DE ANYAW SHANG
 MAT WA AI RAI.

PAW RI THA DA GAW HPUN DU
 MASEN CHYU AI ANA A KAWA MACHYI
 AI WE DANA (HKAM SHA AI LAM) HPE
 A LAWAN MAT MAYU LA AI MAJAW
 LAGAT HPUN SIN AI NAT HPE KAM HPA
 HPYI NEM DAT U AI. "NANG MADU NAT
 WA E----NE ANA HPE A LAWAN MAT
 HKOI HKRA TSI YA RIT. ANA A LAWAN
 MAT JANG MASHA LATSA A DU NA SAI
 HTE NAT SAK JAW NA NNGAI." NGU NAT
 HPE KAM HPA DAT U AI RAI

PAW RI THA DA A ANA GAW KADE
 NNA YANG MAI TSAI MAT U AI RAI
 YANG "NAT GARUM AI MAJAW ANA
 MAT MAT AI RAI NA RE". NGU HTANG
 LA U AI. YA PRAT HPA JI MACHYE

8. GA SADI THIT TSA GRIN AI NI HPUNG
SHING KANG KABA AI LAM.

၈။ ကတိသစ္စာတည်သူများ အရှိန်အဝါကြီးမားပုံ။

MACHYANG HTAU LI HTAU LA NNGA AI
 SHARA NKAU MI HTA MUNG "NAT
 KAWA NNA HKUM NPYAW AI. NAT HPE
 HPYI NEM DAT AI SHALOI MAI TSAI
 MATAI RE'. NGU NNA KAM TAW MA AI.
 DAI LAM NTENG MAN NGA AI. MAI TSAI
 TEN DU NNA. MAI MAT AI SHE RE.

PAW RI THA DA GAW SHI SADI HTE
 MAREN NAT HPE SAK JAW NA MATU
 MASHA MARAI LATSА HPE HKAN RIM
 LA NNA LAGAT HPUN NPU E SUM RI HTE
 GYIT HKANG NNA NHTANG HKU NOI
 TAWN U AI. DAI NI HTA THU TA THAW
 MA HKAW HKAM KASHA MUNG LAWM
 WA AI RAI.

"GARA HKU RE NI HKAW HKAM
 KASHA. SI NA HPE HKRIT NGA A NI ?'
 NGU NNA PAW RI THA DA GAW HKAW
 HKAM KASHA HPE SAN DAT U AI.

HKAW HKAM KASHA GAW "NGAI
 SI NA HPE NHKRIT NNGAI. NGAИ SADI
 LANGAI MI DAW HTEN NA SHA TSANG
 NNGAI.

KANING RE SADI RAI TA ? NGU SAN AI SHALOI "TARA" GA HTA MALI HPE MADAT NA MATU NAN DA PUNG NA HTE ATEN MASAT TAWN AI GA SADI LANGAI NGA AI. DAI MAJAW NAN DA PUNG NA KAW NA TARA MADAT LA NA MATU JAKHRING MI NHTANG WA NA AHKANG JAW RIT.⁶ NGU HKAW HKAM KASHA GAW HKANG HPYI U AI.

"BAI N NHTANG WA JANG KANING RAI NA RAI ? NGU PAW RI THA DA SAN U AI.

"NANG PAW RI THA DA HPE MUNG NGAI SADI JAW NNGAI. TENG NAN BAI NHTANG WA NA NNGAI." NGU HKAW HKAM KASHA GAW GA SADI JAW U AI. DAI THU TA THAW MA HKAW HKAM KASHA GAW SADI GRIN AI WA RE. DAI MAJAW NHTANG WA NA AHKANG JAW DAT U AI.

THU TA TAW MA GAW HKAW HKAM HKAW DE BAI NHTANG WA NNA HPA JI RAWNG NAN DA PUNG NA KAW

NA " TARA " GAHTA MALI HPE MADAT
 LA U AI. TARA MADAT LA NHTAWM
 NAN DA PUNG NA HPE GUM HPRAW
 HKYING MALI JAW YA PU ZAW NHTAWM
 SHI SADI GA HPE GRIN SHANGUN MAYU
 AI MAJAW PAW RI THA DA KAW BAI
 NHTANG WA NA MATU HKYEN U AI RAI.

MUNG MASHA NI GAW BAI NSA NA
 MATU HKUM MA YANG THU TA THAW
 MA HKAW HKAM KASHA GAW " TI
 NANG A SADI GA HTE MAREN HKAN SA
 GALAW AI GAW MASHA KAJA NI A LAI
 LEN RAI NGA AI. PAW RI THA DA NGAI
 HPE KAM AI MAJAW DAT DAT AI. SHI
 DAT DAT AI MAJAW NAN DA PUNG NA
 HPE JAW DA AI GA SADI GRIN LU AI RAI.
 SHI KAW BAI N NHTANG SA JANG GA
 SADI HTEN NNA MASU AI HKU ANG WA
 AI. DAI MAJAW MASHA SHAN SHA AI
 PAW RI THA DA KAW BAI NHTANG SA
 NAN SA RA AI." NGU SANG LANG DAN
 NNA MARE KABA KAW NA PRU WAU AI.

THU TA THAW MA HKAW HKAM
 KASHA GAW SHI A GA SADI THIT TSA
 HPE ASAK HTE GALAI LET BAI NHTANG
 SA WA AI HPE PAW RI THA DA MU AI
 SHALOI "NDAI HKAW HKAM KASHA
 GAW SI NA HPE CHYE NGA NING LEN
 GA SADI HTE MAREN DAI NHTANG WA
 NGA AI. SHI SI NA HPE NHKRIT AI SHA
 DAI DARAM WAM AI GAW SHI MADAT
 MARA LA AI "GA HTA" A HPUNG TAGU
 A MAJAW RAI NA RE. NGAI MUNG SHI
 ZAWN NHKRIT NTSANG WAM KWI MA
 YU NNGAI." NGU MYIT NNA "TARA" GA
 HTA SHI HPE HAW DAN NA MATU HPYI
 NEM U AI.

TENG NGA YANG DAI GA HTA NI
 GAW WAM KWI WA SHANGUN AI GA
 HTA MAN DAN NI NRE. KAT THAPA
 HPARA A TARA NI SHE RE. DAI RE
 MAJAW THU TA THAW MA HKAW
 HKAM KASHA GAW PAW RI THA DA HPE
 " TARA " GA HTA TARA NI HPE HAW
 DAN U AI PAW RI THA DA GAW DAI
 TARA HPE MADAT LA AI. HTE MAREN
 PASI HTA SAU HKRA AI ZAWN PI TI MYIT

NI BYIN PAW PRU WA NNA TARA LAM
HPE MU CHYE MAT NU AI.

THU TA THAW MA HKAW HKAM
KASHA HPE MUNG TSAW RA HKU HKAU
WA U AI. TARA GA HTA MALI HPE PU
ZAW AI HKU NNA AKYU MYU MALI HPE
JAW NA NNGAI. RA AI AKYU HPYI U
NGU PAW RI THA DA WA TSUN U AI.
HAW HKAM KASHA GAW-

1. NGAI GAW NANG PAW RI THA DA
HPE ASAK LATSA NING GALU NGA AI
HPE MU MAYU NNGAI. DAI PA HTA MA
AKYU HPE HPYI DAT AI SHALOI PAW RI
THA DA GAW "AW-NGAI GAW SHI HPE
SAT NNA NAT HPE DAW JAU NA HKYEN
NGA NNGAI. SHI GAW NGAI HPE ASAK
LATSA GALU U GA " DA. NGU NNA MYIT
YU U AI.

2. RIM TAWN AI NI HPE DAT DAT U.

3. SHAN HTE HPE SENG ANG AI
MUNG DAN HPRA HPRA DE
NHTANG SA YA U.

4. NANG GAW MASHA SHAN SHA AI
LAM KAW NA KOI GAM NHTAWM
THI LA MANGA HPE SIN U NGU
HPYI DAT U AI.

PAW RI THA DA MUNG SHI GA
SADI HTE MAREN JAW YA DAT U AI RAI.
THI LA MANGA SIN TAWN AI PAW RI
THA DA HTE RAU YAWNG GAW TI NANG
MUNG DAN DE TI NANG NHTANG WA
NHTAWM NGWI PYAW SIM SA LET NGA
MA AI RAI.

MU THA WA DA WE RA MANI THIK
HKA PADAN THAMA DI YA MI.

(5) THU RA ME RA YA GAM

MASHA HPE NANG ABE MALAP
 MALI RAI SHANGUN CHYE AI CHYARU
 KAW NA HKAWT YA HPYEN KANI
 HPRAW, KUKKIN, TSI CHYA HKRAW,
 MAW FI YA ZAWN RE NANG CHYE AI TSI
 NGU AI NI YAWNG THU RA ME RA YA
 NI HKRAI RAI NGA AI. LU, SHA LANG AI
 NI GAW THU RA ME RA YA GAM SHUT
 HPYIT AI NI RE.

DAI NANG CHYE AI HPA LU SHA AI
 NI GAW-

1. SADI LAWT MAT NNA GAYA
 NCHYE AI RAI.
2. KAJA NKAJA, TENG NTENG
 NCHYE GING HKA AI RAI.
3. A NA AHKYA LAW HTAM AI
 RAI.
4. SHANGAI SHA PRAT WA AI
 KASHU KASHA NI MYIT, KAJI
 BAW NU NHPRING RAI CHYE
 NGA AI.

5. SUT GAN HTEN RUN CHYE AI
LAM ZAWN RE A PEDUK GATI
DE DU CHYE NGA AI.
DAI DARAM NKAJA AI MARA NI
BYIN PAW CHYE NGA AI.

■■■■ ■■■■ ■■■■ ■■■■

5.(A) CHYARU LABAU

MUNG KAN NNAN SHAWNG PRAT
 GAW CHYARU I.U SHA RE NPAW PRU AI
 PRAT RE. HPANG NA PRAT A TEN
 LANGAI MI HTA HI MA WUN TA
 SHALAWNG NA HPUN KABA LANGAI MI
 HTA LAKYING KABA MASUM ZUP AI
 SHARA HTA HPUN LUNG PU KABA
 LANGAI MI BYIN PAW TAW NGA AI.
 LANAM TA HTA DAI HPUN LUNG PU
 KATA HTA MARANG NTSIN NI HPRING
 TAWNGA CHYE AI RAI. DAI HPUN KABA
 A MAKAU E TU TAWNGA AI HPUN NI
 KAW NA NAM SI NI GAW DAI HPUN
 LUNG PU KABA DE RUN HKRAT CHYE
 NGA AI. NAM U NI MUNG TSAN TSAN
 KAW NA MAM NI ACYE HPAI NNA DAI
 HPUN KABA N TSA SHA MA AI RAI YANG
 MAM N-GU TUM NI MUNG DAI HPUN
 LUNG PU KABA DE CHYU HKRAT WA AI
 RAI. SHANI NHTOI LAW WA AI SHALOI
 HPUN LUNG PU KABA KAW NA NTSIN
 GAW JAN JA AI MAJAW KAHTET HKUT
 WA AI. MAM N-GU HTE NAM SI NI MUNG
 TSA JAHKU TAI WA AI. NSAM GAW

HKYENG HMANG HMANG RAI WA AI.
 SHI HKRAI HKRAI TSA JAHKU TAI WA
 SAI. U NUM JI NI GAW DAI CHYARU TSA
 JAHKU HPE LU HKRUP NNA YAWNG
 GAW KRE NGOI GOI NHTAWM NTSA DE
 PYEN LUNG NNA HPUN NPAWT DE
 BUNG BUNG RAI BAI DI HKRAT MAT MA
 AI. JAHKRING MI NA AI SHALOI RAWT
 PYEN MAT WA MA AI.

BA RA NATHI MUNG KA THI GIN
 WANG NA MASHA THU RA NGU AI JAU
 GAWNG GAW DAI LAM HPE MU NNA
 HPUN LUNG PU KATA NA TSA NTSIN
 JAHKU HPE LU YU U AI. U NI ZAWN
 NANG WA U AI. HPUN NHPANG E NANG
 NNA HKRAT TAW NGA AI U NUM JI NI
 HPE RIM LA SAT SHA U AI. WAN HTA JU
 NNA CHYARU TSA NTSIN HTE KAP SHA
 U AI. SHANI SHANANG SHI HKRAI SHA
 LU AI HPE N-GUN NLU AI MAJAW THU
 RA JAU GAWNG GAW MOI NA CHYE
 HKAT AI WARANA YATHE HPANG DE
 DAI CHYARU NTSIN NI HPE LA SA WA
 NNA SA JAW YA U AI. SHAN LAHKAWNG
 CHYARU HPE LU DAT, U NUM JI SHAN

KAP DAT RAI NNA HI MA WUN TA E
 PYAW DIK RAI NGA NGA MA AI. YATHE
 MUNG CHYRU YIN KAP MAT WA U AI
 RAI.

LANI MI DAI THU RA JAU GAWNG
 HTE WARANA YATHE GAW MARE E NGA
 AI MASHA NI HPE MUNG JAW LU MAYU
 AI MAJAW HPUN LUNG PU KAW NA
 CHYARU NI HPE KAWA NTUM KABA NI
 HTA BANG NNA MARE DE SA DUT MA
 AI. MARE MASHA NI SHA N-GA HKAW
 HKAM WA HPE SA JAW MA AI. HKAW
 HKAM WA MUNG GRAI RA SHARAWNG
 KAU U AI. LA SA WA AI CHYARU NI MA
 MAT AI SHALOI DAI MARE KAW NAN
 HPUN LAKYING LABRA NTSIN HTE
 BUNG HKRA TSA SHADU NNA LU MA AI.
 DAI MAJAW MUNG DAN TING CHYAM
 MAT WA AI RAI. DAI SHALOI BA RA
 NATHI MUNG TING HTEN BYAK YAWM
 MAT WA AI RAI.

DAI HPANG THA KE TA MARE DE
 SA NHTAWM THAP BA MIK TA HKAW
 HKAM WA HPE MU LA AI CHYARU HPE

SHAN HTE CHYE SHADU AI LAM TSUN
 SHAWK MA AI. HKAW HKAM WA GAW
 RA AI ARUNG ARAI NI HPE YA NNA
 CHYARU SHADU SHANGUN U AI. SHA
 DU NGUT AI HPANG DI KABA NI HTA
 BANG NNA HKAW HKAM WA HPE SA
 JAW MA AI.

HKAW HKAM WA GAW MAN DAT
 GABA GAP NHTAWM HKAW HKAM
 KASHUKASHA NI AMAT SALANG NI HTE
 RAU PYAW POI SHA NA MATU HKYEN
 TAW NGA YANG NYAU NI GAW CHYARU
 YAM KAW NA KABRAT PRU WA AI
 CHYARU HKIN BAWP JAHKU NI HPE LU
 HKRUP MA AI. NYAU NI TSA NANG NNA
 JASI NI ZAWN N-GA KRAN GALAU TAW
 MA AI RAI.

NYAU NI SI GALAU TAW AI LAM
 HKAW HKAM HPE SA SHAWK MA AI
 SHALOI NDAI THU RA JAU GAWNG HTE
 WARANA NA GAW AGUNG NTSIN GALAW
 NNA ANHTE HPE SAT SHAGROI NA
 MATU SA WA AI NI RE NGU HTANG LA
 NNA SHAN LAHKAWNG HPE YA NAN
 SAT KAU MA AI.

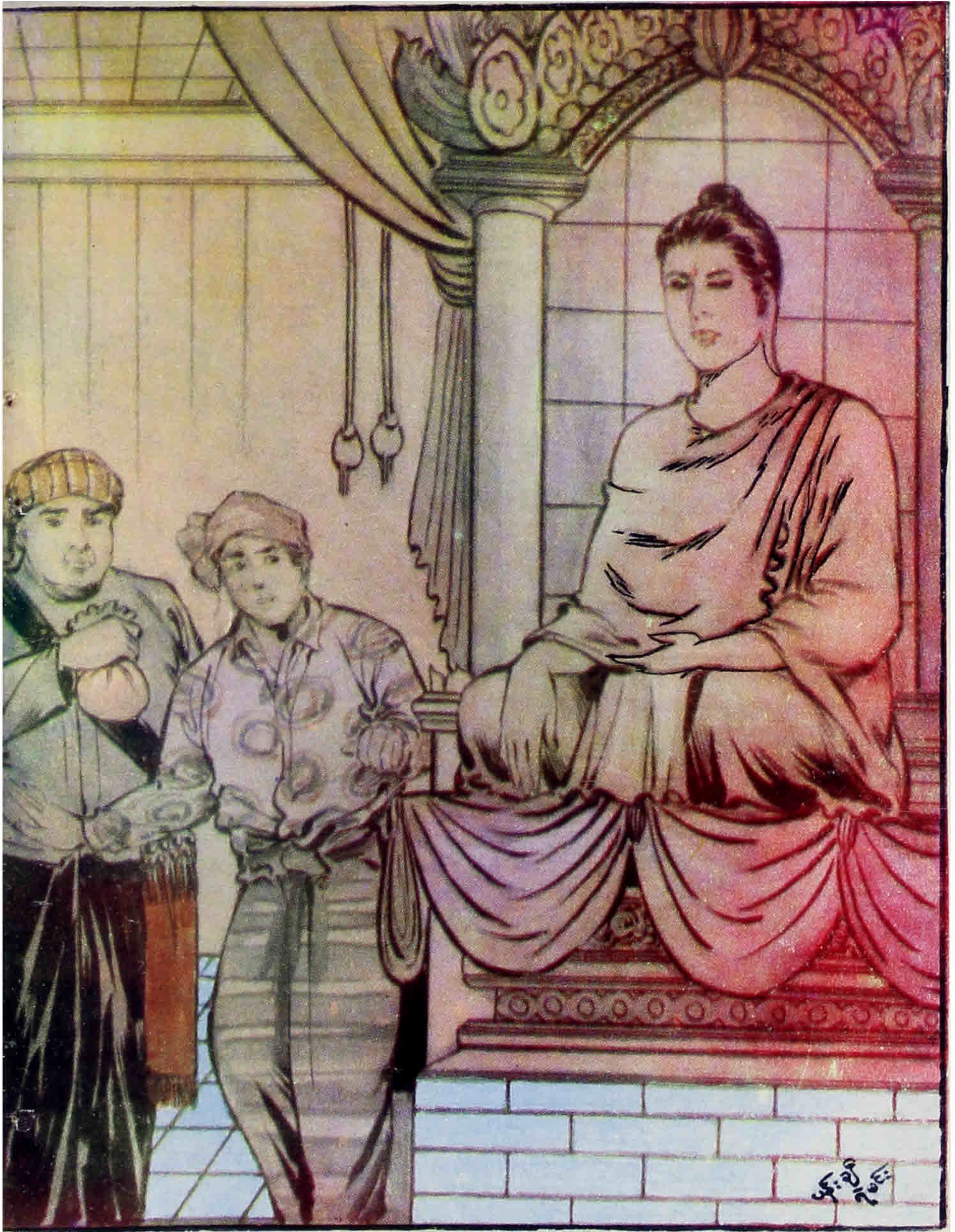
THU RA JAU GAWNG HTE WARANA
GAW CHYARU HPE GALAW HPANG AI NI
RE. "CHYARU MU DIK SHE RE, CHYARU
MU DIK SHE RE" NGU JAHTAU TSUN
SHAWK LET NSA HTI MAT WA MA AI.
SHAN LAHKAWNG NSA HTI AI HPANG
KADE NNA YANG JASI ZAWN NANG
GALAU TAW AI NYAU NI NANG PRAI
MAT NNA BAI RAWT WA MA AI. DAI TEN
KAW NA NPAWT HPANG LET MASHA NI
GAW CHYARU HPE TI NANG NAN SHADU
NNA LU SHA WA MA AI RAI. YA PRAT
DU HKRA NAN RAI NGA AI.

CHYARU NANG HPA, NLU NSHA NA,
THIK HKA HKAN NA NNGAI.

5. (3) HKYING MI DAN AI U BUK

ZE TAWUN JAWNG GAP JAW YA AI WA (JAWNG DAGA) ANA HTABING TSAHTI KABAHTA NHKRU AI LA KASHA LANGAI NGA AI. KANU KAWA NI SHARIN SHAGA AI GA HPE HKYEP MI MUNG NMADAT AI SHA MANAW MANANG NI HTE AYAN CHYARU LU SHA PYAW CHYAI NGA AI RAI. CHYARU HTE PYAW LAM, NAM PYAW HTE CHYARRU GAW RAU GIN RUN LET NGA AI RAI. TSAHTI KASHA KA LAGAW KANU KAW HPYI LA, KANA NI KAW HPYI LA, NCHYE HKRA MANAW LA RAI PYAW NA MATU LU SHA NA MATU HKRAI SHA CHYE U AI.

KASHA HPE KAWA A LAHKAM DEP SHANGUN MAYU AI TSAHTI KABA WA GAW KA LA HPYI AI GUM HPRAW HPE LAI LI NJAW AI. "LANI MI U BUK THI LA SIN JANG GUM HPRAW LATSA JAW NA" NGU NNA TSUN LET KA LA HPE JAWNG DE SA NNA UBUK THI LA SIN SHANGUN U AI. JAI NA GUM HPRAW RA NGA AI KA LA GAW ZE TAWUN JAWNG DE SA

10. KASHA HPE KANU KAWA GAW KAJA
WA HKRA LAKAWN AI LAM.

၁၀။ သားသမီးကို မိဘက လိမ္မာအောင်စည်းရုံးပုံ။

NNA U BUK SIN U AI. JAI LANG KAÜ U
AI. U BUK KALANG SIN YANG GUM
HPRAW LATSA LU LA RAI NNA GRAI
ZENG RAI TAW NGA U AI RAI.

TSAHTI KABA WA GAW HTAP MI
LUNG NNA U BUK SIN SA LET MYAT
TSWAHPARA HAW DAN AI TARA NI HTA
NA TARA LANGAI MI MATSING JANG
GUM HPRAW HKYING MI JAW NA NGU
TSUN U AI. GUM HPRAW RA AI KA LA
GAW JAWNG DESA NHTAWM SHING JUT
LANGAI MI KAW NGA NNA MYAT TSWA
HPHPARA HAW DAN AI TARA LANGAI
MI HPE LU MATSING LA HKRA MADAT
LA U AI. MADAT LET TARA A SUNG AI
LACHUM HPE CHYE NA, MU CHYE DAT
U AI. TARA POI NGUT AI HTE MAREN
THAW TA PAT TI MET NYAN HPU NYAN
HPE LU LA NU AI RAI.

JAHPAWT NHTOI HTOI AI SHALOI
HPARA HKAU SAWM JA AI HPANG HKAN
NANG WA NNA KAWA TSAHTI WA NTA
DE DU WA U AI. MYI MAN NSAM ZIM
SAN PRA AI U BUK SIN AI KA LA HPE

KAWA GAW GUM HPRAW HKYING MI
 JAW AI SHALOI KA LA GAW GRAI GAYA
 U AI. GUM HPRAW HKYING MI HPE NLA
 U AI.

DAI SHALOI MYAT TSWA HPARA
 GAW KA LA GAW TARA MADAT MARA
 LET U BUK SIN NGA YANG TARA HPE
 MU CHYE MAT WA SAI. DAI MAJAW
 TSET CHYA WATE HKAW HKAM HKAW
 SENG NI A SUT GAN HTA GRAU MYAT
 AI LAM HPE LULA NU AI. DAI RE MAJAW
 NANG JAW AI GUM HPRAW HKYING MI
 HPE NRA MARIN NU AI NGU NNA HAW
 DAN U AI RAI.

THU RA ME RAYA MIT ZA PAMA DA
 HTA NA WE RA MANI THIK HKA PADAN
 THAMA DI YA MI.

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	အဖွင့်ကဗျာ	က
၂။	ကျေးဇူးတင်စကား	ခ
၃။	အမှာစကား	င
၄။	နိဒါန်း	ဈ
၅။	ငါးပါးသီလခံယူဆောက်တည်ပုံ	၁
၆။	စကားလုံးနှင့်အဓိပ္ပာယ်	၆
၇။	(၁) ပါဏာတိပါတကံ	၁၀
၈။	၁။ (က) တူသောအကျိုး ငှက်မုဆိုး	၁၁
၉။	၁။ (ခ) ဓမ္မပါလ ဖိုးသက်ရှည်တို့ရွာ	၁၄
၁၀။	(၂) အဒိန္နာဒါနကံ	၁၈
၁၁။	၂။ (က) မယားမိုက်နှင့်လင်သူခိုး	၁၉
၁၂။	၂။ (ခ) မှန်မှန်ကန်ကန်ရောင်းဝယ်သူ	၂၁
၁၃။	(၃) ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ	၂၅
၁၄။	၃။ (က) သူတပါးသားမယားပြစ်မှားသူ	၂၆
၁၅။	၃။ (ခ) သစ္စာရှင်မင်းသမီး	၃၀

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၆။	(၄) မုသာဝါဒကံ	၃၃
၁၇။	၄။ (က) ကမ္ဘာဦးမုသား	၃၄
၁၈။	၄။ (ခ) စကားကတိတည်သူ	၃၈
၁၉။	(၅) သုရာမေရယကံ	၄၃
၂၀။	၅။ (က) အရက်သမိုင်းထွင်သူ	၄၄
၂၁။	၅။ (ခ) တစ်ထောင်တန် ဥပုသ်သည်	၄၈

သီလအကျိုး

သီလခေါ်ဆို၊ ကိုယ်ကျင့်တရား၊
စင်ကြယ်ငြားမှု၊ စီးပွားတိုးလျက်၊
နာမည်တက်၍၊ ရွံ့ရှက်ကြောက်ကင်း၊
ပွဲလည်ချဉ်း၏၊ သေခြင်းဆိုက်လတ်၊
သတိကပ်လျက်၊ ရောက်လာတ်နတ်ဝယ်၊
ဤငါးသွယ်၊ ရဖွယ်ကောင်းကျိုးတည်း။

[ချမ်းမြေ့ဆရာတော်]

ကျေးဇူးတင်စကား

ဒေါ်ဂျပ်ကော့ (မြစ်ကြီးနား)

ငါးပါးသီလစောင့်လို့ ဘာအကျိုးရှိသလဲ၊ မစောင့်ရင်
ကော ဘာအပြစ်ခံရမလဲ၊ အဲဒီလိုမေးလာရင် ကျွန်တော်
မဖြေတတ်ဘူး။ ဓမ္မ မိတ်ဆွေတွေကို မေးတော့ ဂဃနဏ
မည်သူမျှမရှင်းပြဘူး။ ဘုန်းကြီးတွေ မေးလျှောက်တော့
ပါဠိတွေ အရှည်ကြီး ရွတ်ပြီး တရားဟောပြတယ်။
တရားနာနေတုန်း “အို ဟုတ်လေစွ” လို့ ခေါင်းညိတ်ညိတ်နဲ့
သဘောပေါက်မိ သလိုလို။ တရားပွဲလည်းပြီးရော
ကျွန်တော့ရင်ထဲဘာမျှ စွဲမကျန်ရစ်ဘူး။ ဒါနဲ့မြန်မာပြန်စာအုပ်
သွားဖတ်ကြည့်တော့ နားလည်သလိုလိုနဲ့ သူများကို
ရှင်းမပြတတ်ဘူး။ ကချင်လိုဖတ်လိုရရင်တော့ ပိုနားလည်
လိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်မိတယ်။ ကချင်အသက်ကြီးပိုင်း
အများစုနဲ့လူလတ်ပိုင်းတချို့ဟာ ဗမာစာမဖတ်တတ်ကြဘူး။
ငါးပါးသီလနဲ့ပတ်သက်တဲ့ဝတ္ထု ကချင်လိုဘာသာပြန်

စာအုပ်ရှိရင် သိပ်ကောင်းမှာဘဲ” ဟု ကချင်ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာရေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးဆုမားကျောင်ဖနော် (ဆုမား ဒူးဝါး ဆင်ဝါးနောင်၏ သား) က ကျမကိုအမိန့်ရှိ ပါသည်။ ကျမခံစားချက်နှင့်ထပ်တူ ဖြစ်နေပါပကော။

ယခင်က ရွက်ပုန်းသီးဘဝမှ ဗုဒ္ဓသာသနာ အဆုံး အမကို ပေါ်ပေါ် ထင်ထင် ခံယူလာကြသော ကချင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များကို ပံ့ပိုးရန် ကချင်ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာရေးအဖွဲ့မှာ တာဝန်ရှိလာပြီဖြစ်သည်။ မြစ်ကြီးနား မြို့၊ ဝန်းသိုကျောင်းဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ သီလဝံသ (အဂ္ဂမဟာ သဒ္ဓမ္မဇောတိကဇေ၊ နိုင်ငံတော် သံဃာ မဟာနာယက အဖွဲ့ဝင်)နှင့် ကချင်ပြည်နယ် သာသနာရေးမှူး ဦးကျော်သိန်း တို့၏ ကျေးဇူးကြောင့် မြစ်ကြီးနားမြို့ သာသနာ့ဗိမာန်ဖွင့်ပွဲ အခမ်းအနားတွင် သာသနာရေးဝန်ကြီး နှင့် တွေ့ခွင့်ရခဲ့ ပါသည်။ ကချင်ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ၏ ကိုယ်စား ကျွန်မက ဝန်ကြီးအား ကချင်ဘာသာပြန် စာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေး အတွက် တင်ပြအကူအညီ တောင်းခဲ့ပါသည်။

သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ပံ့ပိုးချက်အရ ရန်ကုန်မြို့ ဓမ္မစေတီ ဆရာတော် ဦးပညာဝရ(ဓမ္မာစရိယ) ယောက်ကော် တောရကျောင်း၏ ငါးပါးသီလဝတ္ထုစာအုပ်ကို ဆရာကြီး ဒေါ်ဝေဘာရီ (ဂျိန်းဖောသီလရှင်) BSc, HGP က ကချင်လို

ဘာသာပြန်ဆိုသဖြင့် ကျွန်မတို့ ကချင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အတွက် အလွန်ဝမ်းသာစရာဖြစ်ပါသည်။

ဤငါးပါးသီလဝတ္ထု ကချင်ဘာသာပြန် ဖြစ်မြောက် ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးကြသော ရန်ကုန်မြို့ ဓမ္မစေတီ ဆရာတော် ဦးပညာဝရ (ဓမ္မာစရိယ)၊ ဆရာကြီး ဒေါ်ဝေဘာရီ (ဂျိန်းဖော သီလရှင်)၊ နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝမ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ဝင်၊ သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီး ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး မျိုးညွှန်၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးအံ့မောင်၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး (ပုံနှိပ်) ဦးညွှန်မောင်နှင့် ဤစာအုပ်ကို အချိန်မီပြီးစီးရန် ကွန်ပျူတာဖြင့် စာစီပေးသော ကွန်ပျူတာအခန်းမှ တာဝန်ခံ ဦးညိုမင်း၊ ဒေါ်ချိုချို၊ ဒေါ်မိုးမိုးအေး၊ ဒေါ်စန်းစန်းမော်၊ ဒေါ်မြင့်မြင့်အေးနှင့် ဝန်ထမ်းများ၊ ပန်းချီဆရာ ရဲမင်း အစရှိသော ဤငါးပါးသီလ ဝတ္ထု ကချင်ဘာသာပြန် စာအုပ်နှင့် စပ်သမျှ ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးကို အထူးကျေးဇူးတင်ရှိ ပါကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ပါသည်။

ဥက္ကဋ္ဌ(ကိုယ်စား)
ဒေါ်ဂျပ်ကော့(အတွင်းရေးမှူး)
ကချင်ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာရေးအဖွဲ့။

အမှတ်စကား

မဝေဘာရီ (ဂျိန်းဖောသီလရှင်)

ရေငတ်သူ ရေတွင်းထဲကျ
မေ့မရသည့် ထိုနေ့ကား -
ရေငတ်နေစဉ် ရေတွင်းထဲကျခဲ့သည့်နေ့တည်း။

ဗုဒ္ဓစာပေ ကချင်ဘာသာပြန် ပြုစုရမည်ဟု သိလိုက်
သည်နှင့် ကြက်သီးဖျမ်းကန် ထသွားသည်။ မာဂဓီ(သာစည်)
ဆရာတော်နှင့် ရဝေထွန်းဆရာတော် ပေးအပ်သော
စာအုပ်များကို ချက်ချင်း ဘာသာပြန်လိုက်သည်။ ရေအလွန်
ငတ်နေစဉ် အငမ်းမရ ရေသောက်လိုက်သကဲ့သို့တည်း။
ခံစားချက်အပြည့်ဖြင့် ဘာသာပြန်ပြုစုရေးလုပ်အား လှူဒါန်း
ခဲ့ရသည်။ ဤသို့ပြုခွင့်ရအောင် နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု
တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့၊ အဖွဲ့ဝင် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊
ဝန်ကြီး ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီးမျိုးညွန့် တို့ကလည်း အစစပံ့ပိုး
ပေးပါသည်။

အပြစ်တွေ့က ခွင့်လွှတ်စေလို

ကချင်တိုင်းရင်းသားများကို ဗုဒ္ဓတရားတော်အကြောင်း နားလည် သဘောပေါက်အောင် ကချင်ဘာသာပြန် စာအုပ်များက ကျေးဇူး ပြုပါလိမ့်မည်။ ထို့ပြင် ဗုဒ္ဓ တရားတော်ကို မကြားဖူးသည့် ကချင်ပရိသတ်အတွက် ကြားဖူးသွားအောင်လည်း စွမ်းဆောင်နိုင်ပါလိမ့်မည်။ ပန်းချီ ရုပ်ပုံ ပါရှိသောကြောင့် စာဖတ်လိုစိတ်ကို ပိုမိုဆွဲဆောင် နေပါသည်။ မျက်စေ့မှုန်သူနှင့် စာမဖတ်နိုင်သူများကို ရုပ်ပုံပြ၍ အကြောင်းအရာ ရှင်းပြနိုင်ခြင်း စသော ကျေးဇူးရှိနေပါသည်။

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားသည် ဗမာလူမျိုးမဟုတ်ပါ။ အိန္ဒိယနှင့် နိပေါနယ်စပ် လုဗ္ဗိနီက သကျသာကီမျိုးဖြစ်သည်။ သို့သော် ဗုဒ္ဓစာပေကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေသောအခါ မြန်မာပရိသတ် နားလည်စေရန် မြန်မာဝတ်စုံဖြင့် ပန်းချီ ဆွဲကြသည်။ ထို့အတူ ကချင်ဘာသာပြန်စာအုပ် အတွက် ကချင်ဝတ်စုံဖြင့် ပန်းချီဆွဲ၍ ထည့်လိုက်ရပါသည်။ ကချင် လူမျိုးစုများဖြစ်သော ဂျိန်းဖော၊ ခခူး၊ ရဝမ်၊ အဇီး၊ မရူ၊ လရီ၊ လီဆူ (လီရှော)စသည့် ဝတ်စုံများကို အလျဉ်းသင့်သလို

ထည့်ဆွဲထားပါသည်။ ဤသို့ ဘာသာပြန်ရာ၌ ချွတ်ချော်မှုများ ရှိခဲ့လျှင် ဘာသာပြန်သူ၏ ချွတ်ယွင်း အားနည်းချက်ကြောင့်သာ ဖြစ်ပါကြောင်း ဝန်ခံပါသည်။

ဘာသာပြန်ဆိုပြီးစာအုပ်များ

- (က) ၁၉၉၁-ခုနှစ်တွင် မာဂဓီ၊ သာစည် (ဘဒ္ဒန္တပညာသာမိ)၏ ရှေးဦးသင် ဗုဒ္ဓဘာသာသင်ခန်းစာနှင့် ရဝေထွန်း (ဘဒ္ဒန္တတိလောကသာရ) ၏ ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်းချုပ်၊
- (ခ) ၁၉၉၂-ခုနှစ်တွင် ဆရာမင်းယုဝေ၏ ၃၈-ဖြာမင်္ဂလာ၊
- (ဂ) ၁၉၉၃-ခုနှစ်တွင် မောင်အံ့၊ မဟာဝိဇ္ဇာ(ဘုံဘေ)၊ (ဦးအံ့မောင်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန)၏ ဗုဒ္ဓဘာသာလက်စွဲကျမ်း(ပထမတွဲ)ကို အကျဉ်းချုပ်၍ ဘာသာပြန်ခဲ့ပါသည်။
- (ဃ) ယခု ၁၉၉၅-ခုနှစ်တွင် ဓမ္မစေတီဆရာတော် ဦးပညာဝရ၏ ငါးပါးသီလဝတ္ထုကို ဘာသာပြန်ဆိုပါသည်။

ဘာသာပြန်သူ၏ ဆုတောင်း

ကျွန်ုပ်သည် ကချင်ဘာသာပြန်ပြုစုမှု လုပ်အား
လှူဒါန်းရသော ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ စေတနာကြောင့် -

- ၁။ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်နိုင်ရပါလို၏။
- ၂။ ဤဘဝမှာပင် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ရ၍ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုရပါလို၏။
- ၃။ ဗုဒ္ဓစာပေ ကချင်ဘာသာပြန်စာအုပ် ကချင် အားလုံး လက်တွင်းသို့ ရောက်ပါစေ။
- ၄။ ကချင်အားလုံးဖတ်မိပါစေ။
- ၅။ ကချင်အားလုံး ဗုဒ္ဓတရား၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သိရှိနားလည် ကြပါစေ။
- ၆။ သိနားလည်သည့်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံး နိုင်ကြပါစေ။
- ၇။ လိုက်နာကျင့်သုံးသည့်အတိုင်း ကောင်းကျိုး ချမ်းသာကို ရပါစေ။
- ၈။ ကျွန်ုပ်၏ ဆုတောင်းချက်များ အားလုံး အမြန်ဆုံး ပြည့်ဝ ပါစေ။

မဝေဘာရီ(ဂျိန်းဖောသီလရှင်)
(ဘီအက်စီ၊ အိပ်ချ်-ဂျီ-ပီ။)

နိဒါန်း

ဤ ငါးပါးသီလသည် လောကုတ္တရာအတွက် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်၏ အခြေခံတရားတခုဖြစ်သကဲ့သို့ တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တ မြင့်မားရေးတွင်လည်း အရေးပါသောတရား ဥပဒေသ တခုဖြစ်ပါသည်။ ဤငါးပါးသီလကို အခြေခံဥပဒေအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်း၍ တစ်ကမ္ဘာလုံးကို အုပ်ချုပ်ခဲ့ဖူးသော ခေတ်တခေတ် ပင် ရှိခဲ့ဖူးလေသည်။ ထိုခေတ်ကား ကမ္ဘာဦးခေတ် ကဖြစ်သည်။ အုပ်ချုပ်ခဲ့သူမှာ ဘုရားအလောင်းတော် စကြာဝတေးမင်းကြီးဖြစ်ပါသည်။ ထီးနန်းစိုက်သည့် မြို့နေရာကား ဗုဒ္ဓပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရာ ကုသိန္ဒာရုံတွင် ဖြစ်လေ၏။

ထိုစဉ်က စကြာဝတေးမင်းသည် မိမိ၏ သီလတန်ခိုး ပါရမီအကျိုးဆက်ကြောင့် ဆိုက်ရောက်လာသော စကြာ ရတနာယာဉ်ကြီးဖြင့် လေးကျွန်း တစ်မြင့်မိုရ် တစ်ကမ္ဘာလုံးကို တိုင်းခန်းလှည့်လည်တော်မူ၏။ တောင်ကျွန်းမှ အရှေ့ကျွန်း (ကမ္ဘာအရှေ့ခြမ်း)သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ အရှေ့တိုင်း

နိုင်ငံ ဘုရင်များက ပြည်သူများနှင့်အတူ ကြည်ညိုလေးစားစွာ ခရီးဦးကြိုဆိုကြသည်။ “ အရှင်စကြာဝတေးမင်းကြီး၏ လာခြင်းကား ကောင်းသောလာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤ အရှေ့တိုင်းနိုင်ငံများသည်လည်း အရှင်စကြာဝတေးမင်းကြီး၏ နိုင်ငံများပင်ဖြစ်ပါသည်။ စီရင်အုပ်ချုပ်တော်မူပါ ” ဟု လျှောက်ထားကြလေ၏။

ထိုအခါ စကြာဝတေးမင်းကြီးသည် ဘုရင်နှင့်တကွ ပြည်သူ တစ်ရပ်လုံးအား အခြေခံဥပဒေငါးရပ်ကို ပြဋ္ဌာန်းပေးတော်မူလိုက်သည်။

- ၁။ သူ့အသက် မသတ်ရ။
- ၂။ သူ့ဥစ္စာကို မခိုးရ။
- ၃။ သူ့သားမယားကို မပြစ်မှားရ။
- ၄။ မုသားစကားကို မပြောဆိုရ။
- ၅။ မူးယစ်သေစာကို မသောက်စားရ။

ဤသို့ပြဋ္ဌာန်းပေး၍ အုပ်ချုပ်သူဘုရင်များသည် ကောက်ခံမြဲ အခွန်တော်ကိုသာ ကောက်ခံသုံးစွဲကြရမည်ဟု ခွင့်ပြုတော်မူခဲ့၏။ ထို့အတူ မြောက်ကျွန်းနှင့် အနောက်ကျွန်း နိုင်ငံများသို့လည်း တိုင်းခန်း လှည့်လည်တော်မူ၍ ဤ

ငါးပါးသီလဥပဒေကိုပင် ပြဋ္ဌာန်းပေးတော်မူပါသည်။
ဤသို့ဖြင့် တစ်ကမ္ဘာလုံးကို အုပ်ချုပ်တော်မူခဲ့လေသည်။
ဘုရင်များနှင့်တစ်ကွ ပြည်သူများကလည်း ကြည်ညိုလေးစား
သောအားဖြင့် လိုက်နာကျင့်သုံးကြလေရာ ငြိမ်းချမ်း
သာယာသော ကမ္ဘာကြီးတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်ခဲ့လေ၏။

ထိုငါးပါးသီလမျှဖြင့် ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံး ငြိမ်းချမ်း
သာယာမှု ရရှိနိုင်သည်ဟု ဆိုခြင်းမှာ သဘာဝကျပါသည်။
အမှန်ပင်ဖြစ်နိုင်ပေ၏။ အစိုးရမင်းများနှင့်တကွ ပြည်သူ
တစ်ရပ်လုံးက ပါဏာတိပါတကံကို စောင့်ထိန်း ကြည့်ပါ၊
လူသတ်ရာဇဝတ်မှုခင်းများ ကျဆင်းသွားနိုင်သည့်အပြင်
နိုင်ငံတကာစစ်မိများပင် ငြိမ်းအေးသွားနိုင်ပါသည်။

အဒိန္နာဒါနကံကို စောင့်ထိန်းကြည့်ပါ၊ ခိုးမှု တိုက်မှု
လုယက်မှုများနှင့် အလွဲသုံးစားမှုများ ပပျောက်သွား
နိုင်ပါသည်။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံကို စောင့်ထိမ်းပါ၊
အိမ်ထောင်ရေးလောကတွင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး သံသယ
ကင်းစင်ကာ တစ်လင်တစ်မယားစနစ်ကြီး တည်မြဲ
နိုင်ပါသည်။ ထိုမျှမက ယနေ့နိုင်ငံတကာမှာ ကျရောက်
နေသော အေအိုင်ဒီအက်စ် ရောဂါပိုးများပင် ချုပ်ငြိမ်းသွားနိုင်
ပါသည်။

မုသာဝါဒကံကို စောင့်ထိမ်းကြည့်ပါ။ လူသား အချင်းချင်း သံသယ စိတ်တွေရှင်းပြီး ကတိသစ္စာတည်သော အခါကား ဩဇာလေးနက် ပေါ်ဆီတက်၍ နွယ်မြက်သစ်ပင် ဆေးဖက်ဝင်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ သုရာမေရယကံကို စောင့်ထိမ်းကြမည်ဆိုပါကလည်း ယနေ့ကမ္ဘာ့မိခင်တိုင်း သောကဖြစ်နေကြရသော မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှုကြီးများ၊ ၎င်းနှင့်ဆက်နွယ်နေသော ရာဇဝတ်မှုခင်းများ ချုပ်ငြိမ်း သွားနိုင်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ ဗုဒ္ဓဘုရား၏ ဟောကြားပြချက်များသည် သဘာဝကျသည်ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓသည် ဤငါးပါးသီလကို ဘုရားဖြစ်တော်မူခါမှ ဟောကြားခြင်း မဟုတ်ပေ။ စကြာဝတေးမင်းဖြစ်စဉ် အခါကလည်း “ ပဉ္စသီလဥပဒေအဖြစ် ” ဟောကြားတော် မူခဲ့လေသည်။

ဤငါးပါးသီလ ဝတ္ထုစာအုပ်တွင် ငါးပါးသီလခံ ယူဆောက်တည်ပုံ သူများအသက်သတ်သူအတွက် တူသောအကျိုးဆက်များဖြစ်ပေါ်ပုံ၊ မသတ်ရှောင်ကျဉ်သူများ အသက်ရှည်ကြပုံ၊ ခိုးမှု၏ ဆိုးကျိုးနှင့် သမ္မာအာဇီဝ ရောင်းဝယ်မှု၏ ကောင်းကျိုးများပုံ၊ အပျော်အပါးလိုက်စားသူ

ကိုယ်လူချော၏ နောက်ဘဝအကျိုးဆက် မိန်းမရှာဖြစ်ရှာရပုံ၊
သစ္စာ စောင့်ထိန်းနိုင်သူ၏ သစ္စာစွမ်းအင်ဆေးဖက်ဝင်ပုံ၊
မုသား၏ သားကောင်နှင့် ကတိသစ္စာတည်သူ အရှိန်အဝါ
ကြီးမားပုံ၊ သစ်ခွရေမှစ၍ အရက် ဖြစ်ပေါ်လာပုံသမိုင်း၊
ခေတ်လူငယ်ကို အဖေကလိမ္မာအောင် စည်းရုံးယူပုံ များကို
သာဓကဝတ္ထုများဖြင့် ရေးသား ပြုစုထားပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဤငါးပါးသီလဝတ္ထုကို လေ့လာကြည့်ရှု
လိုက်နာမှုဖြင့် လူသားတိုင်း ကိုယ်ကျင့်သီလမြင့်မား၍
ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ရရှိနိုင်ကြ ပါစေဟု ဆန္ဒပြုအပ်ပါသည်။

ဦးပညာဝရ(ဓမ္မာစရိယ)
ဓမ္မစေတီဆရာတော်

ငါးပါးသီလ ခံယူဆောက်တည်ပုံ

(၁) ရှိခိုးဦးချပုံ

ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ အားဖြင့် သုံးပါးသော ရတနာတို့အား ရှိခိုးဦးချသောအခါ “ခြေ၊ လက်၊ နဖူး၊ တထောင်၊ ဒူး၊ ငါးဦးညီညွတ်စေ” ဟူသည့်အတိုင်း ထိခြင်းငါးပါးဖြင့် သုံးကြိမ်သုံးခါ ရှိခိုးဦးချရမည်။

ထိုသို့ရှိခိုးသောအခါ-

ဗုဒ္ဓံ ပူဇေမိ	=	ဗုဒ္ဓံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပူဇေမိ၊ ပူဇော်ပါ၏ ဘုရား။
ဓမ္မံ ပူဇေမိ	=	ဓမ္မံ၊ တရားတော်မြတ်ကို၊ ပူဇေမိ၊ ပူဇော်ပါ၏ ဘုရား။
သံဃံ ပူဇေမိ	=	သံဃံ၊ သံဃာတော်မြတ်ကို၊ ပူဇေမိ၊ ပူဇော်ပါ၏ ဘုရား။

သို့ဆို၍ ရှိခိုးဦးချရမည်။

(၂) ဩကာသကန့်တော့ချိုး

ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတည်းဟူသော သုံးပါးသော ကံတို့တွင်

တစ်ပါးပါးသောကံဖြင့်၊ ပြစ်မှားမိသည်ရှိသော်၊ ထိုအပြစ်တို့ကို
 ပျောက်ပါစေခြင်းအကျိုးငှာ ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ
 တစ်ကြိမ်၊ နှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ်မြောက်အောင် ဘုရား
 ရတနာ၊ တရားရတနာ၊ သံဃာရတနာ ရတနာမြတ်သုံးပါး
 (မိဘဆရာ) တို့ကို အရိုအသေ အလေးအမြတ်လက်အုပ်မိုး၍
 ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော်မာန်လျှော့ ကန်တော့ပါ၏ အရှင်ဘုရား။

ကန်တော့ရသော အကျိုးအားကြောင့် အပါယ်
 လေးပါး၊ ကပ်သုံးပါး၊ ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါး၊ ရန်သူမျိုးငါးပါး၊
 ဝိပတ္တိတရားလေးပါး၊ ဗျသနတရား ငါးပါးတို့မှ အခါ
 ခပ်သိမ်း ကင်းလွတ်ငြိမ်းသည်ဖြစ်၍ မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရား၊
 နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်ကို ရပါလို၏ အရှင်ဘုရား။

သီလပေးသူက ဆုပေးသောအခါ “ပေးသောဆုနှင့်
 ပြည့်စုံရပါလို၏” ဟုဆိုရပါမည်။

(၃) သရဏဂုံသီလတောင်းခံပုံ

အဟံဘန္တေ တိသရဏေန သဟ ပဉ္စသီလံ ဓမ္မ
 ယာစာမိ၊ အနုဂ္ဂဟံ ကတွာ သီလံ ဒေထ မေ
 ဘန္တေ ။

ဒုတိယမ္ပိ အဟံဘန္တေ တိသရဏေန သဟ ပဉ္စသီလံ ဓမ္မံ
ယာစာမိ၊ အနုဂ္ဂဟံ ကတွာ သီလံ ဒေထ မေ
ဘန္တေ။

တတိယမ္ပိ အဟံဘန္တေ တိသရဏေန သဟ ပဉ္စသီလံ ဓမ္မံ
ယာစာမိ၊ အနုဂ္ဂဟံ ကတွာ သီလံ ဒေထ မေ
ဘန္တေ။

သီလပေးသူက “ ယမဟံ ဝဒါမိ၊ တံ ဝဒေထ ” ဟု
ဆိုသောအခါ “ အာမဘန္တေပါဘုရား ” ဟု ဆိုရမည်။

(၄) ဘုရားရှိခိုးပုံ

နမောတဿဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ။
နမောတဿဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ။
နမောတဿဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ။

(၅) သရဏဂုံ ဆောက်တည်ပုံ

ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။
ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။
သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။
ဒုတိယမ္ပိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။
ဒုတိယမ္ပိ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။
ဒုတိယမ္ပိ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

တတိယမ္ပိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။
 တတိယမ္ပိ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။
 တတိယမ္ပိ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

သီလပေးသူက “ တိသရဏဂမနံ ပရိပုဏ္ဏံ ” ဟု ဆိုသောအခါ “ အာမဘန္တေပါဘုရား ” ဟု ဆိုရပါမည်။

(၆) ငါးပါးသီလသိက္ခာပုဒ် ခံယူဆောက်တည်ပုံ။

- ၁။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၂။ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၄။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၅။ သုရာမေရယ မဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

သီလပေးသူက “ တိသရဏေန သဟ ပဉ္စသီလံ ဓမ္မံ သာဓုကံ ကတ္တာ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ ” ဟု ဆိုသောအခါ “ အာမဘန္တေပါအရှင်ဘုရား ” ဟု ဆိုရပါမည်။

ထို့နောက် သီလယူသူတို့က “ ဗုဒ္ဓံ ပူဇေမိ၊ ဓမ္မံ ပူဇေမိ၊ သံဃံ ပူဇေမိ ” ဟု ဆို၍ ထိခြင်းငါးပါးဖြင့် သုံးကြိမ်သုံးခါ ရှိခိုးဦးချရမည်။

ငါးပါးသီလဆောက်တည်ပုံ ပြီး၏။

စကားလုံးနှင့် အဓိပ္ပာယ်

ဩကာသဆိုသော စကားလုံးသည် “ ရှိခိုးကန်တော့
 ပါရစေ၊ အခွင့်ပြုတော်မူပါ၊ အခွင့်ပေးတော်မူပါ ” ဟု
 ကန်တော့ခွင့်တောင်းသော စကားလုံးဖြစ်သည်။ ကိုယ်ဖြင့်
 ပြုလုပ်မှုကို ကာယကံ၊ နှုတ်ဖြင့် ပြောဆိုမှုကို ဝစီကံ၊
 စိတ်ဖြင့် ကြံစည်မှုကို မနောကံဟု ခေါ်ပါသည်။ ထိုကံ
 သုံးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးဖြင့် တစ်ကြိမ်တစ်ခါက ပြစ်မှား
 မိခဲ့ပါလျှင် ထိုကံအပြစ်များ ကင်းရှင်းပပျောက် ပါစေခြင်း
 အကျိုးငှာ ကန်တော့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အလေးအမြတ်
 ထားသောအားဖြင့် သုံးကြိမ်သုံးခါဆိုခြင်း ဖြစ်လေ၏။
 ရတနာသုံးပါးနှင့် စပ်လျှင် မာန်မာန လျှော့ချ၍ ကန်တော့ရ
 ပါမည်။

ထိုသို့ကန်တော့လျှင် ရတနာသုံးပါးနှင့် ဆရာမိဘ
 အပေါ် ပြစ်မှားမိခဲ့သော အပြစ်များပပျောက်နိုင်ပါသည်။
 မိတ်ဆွေတစ်ဦးအပေါ် မိမိက ပြစ်မှားထားသော အပြစ်များကို
 ထိုမိတ်ဆွေထံ ကန်တော့တောင်းပန်လိုက်လျှင် ပြေငြိမ်း
 ပပျောက်သွားသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။

သူ့အသက်သတ်ခြင်း၊ ခိုးခြင်း၊ ကာမဂုဏ်၌ မှားယွင်း
ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ မုသားပြောခြင်းစသော အပြစ်များကား
ရှောင်ကြဉ်မှသာ ကုသိုလ်အားများလာသဖြင့် အကုသိုလ်
တရား နည်းပါးချုပ်ငြိမ်းသွားနိုင်ပါသည်။

ကုသိုလ်ကောင်းမှု များများပြုခွင့်မရသော ဘုံဘဝ
များကို အပါယ်ဟု ခေါ်ပါသည်။ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊
အသူရကာယ်တို့ ဖြစ်၏။ ကပ်သုံးပါးဆိုသည်မှာ
လက်နက်ဖြင့် သတ်ဖြတ်ခံနေရမှု၊ ရောဂါကျရောက်နေရမှု၊
ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးမှုများကြောင့် ပျက်စီးရခြင်း ဘေးကို
ကပ်သုံးပါးဟု ခေါ်ပါသည်။

ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါးကား - အပြစ်ရှိသောအရပ်၊
မကောင်းသော အရပ်များကို ဆိုလိုပါသည်။ ရေ၊ မီး၊
ခိုးသူ၊ အမွေခံဆိုးနှင့် မင်းတို့၏ ရန်ကို ရန်သူမျိုးငါးပါးဟု
ဆိုပါသည်။

ဖောက်ပြန်ချွတ်ယွင်းချက်ကို ဝိပတ္တိဟု ခေါ်ပါသည်။
ဆွေမျိုး၊ စည်းစိမ်စသော ပျက်စီးမှုများကို ဗျသနတရားဟု
ခေါ်၏။ ရှိခိုးကန်တော့လိုက်ရသော ကုသိုလ်ကံ စေဟနာ၏
အကျိုးအားကြောင့် ထိုဘေးရန် အမျိုးမျိုးမှ ကင်းလွတ်
ရပါလို၏ဟု ဆုတောင်းခြင်းတည်း။

သီလတောင်းပုံ၏ အဓိပ္ပာယ်

အရှင်ဘုရား တပည့်တော်သည် သရဏဂုံသုံးပါး နှင့်တကွ ငါးပါးသီလကို တောင်းခံပါ၏။ ချီးမြှောက်သော အားဖြင့် တပည့်တော်အား ငါးပါးသီလ ပေးတော်မူပါဟု ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အလေးထားသောအားဖြင့် သုံးကြိမ် တိုင်တိုင် တောင်းဆိုကြ၏။

နမော တဿ

ပူဇော်အထူးကို ခံယူတော်မူထိုက်သော အလုံးစုံသော တရားတို့ကို မဖောက်မပြန် ကိုယ်တော်တိုင်သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားအား ရှိခိုးပါ၏” ဟု သိက္ခာပုဒ် မဆောက်တည်ခင် ဘုရားရှိခိုးခြင်းဖြစ်ပါသည်။

သရဏဂုံ

မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ် အားထားရာအဖြစ် ဆီးကပ်ပါ၏။ တရားတော်မြတ်ကို ကိုးကွယ် အားထားရာ အဖြစ် ဆီးကပ်ပါ၏။ အရိယာ သံဃာတော်ကို ကိုးကွယ် အားထားရာအဖြစ် ဆည်းကပ်ပါ၏ဟု စိတ်ပါလက်ပါ ယုံကြည်အားကိုးစွာဖြင့် ရွတ်ဆိုဆောက်တည်ခြင်းကို သရဏဂုံ ဆောက်တည်သည်ဟု ဆိုရပါသည်။

ငါးပါးသီလသိက္ခာပုဒ်

- ၁။ သက်ရှိသတ္တဝါ၊ မသတ်ပါ၊ သိက္ခာကျင့်ပါမည်။
- ၂။ သူများဥစ္စာ၊ မခိုးပါ၊ သိက္ခာကျင့်ပါမည်။
- ၃။ ကာမမိစ္ဆာ၊ မမှားပါ၊ သိက္ခာကျင့်ပါမည်။
- ၄။ မုသားလိမ်ညှာ၊ မပြောပါ၊ သိက္ခာကျင့်ပါမည်။
- ၅။ မူးယစ်သေစာ၊ မသုံးပါ၊ သိက္ခာကျင့်ပါမည်။

သီလကဗျာ

သီလဆိုတာ ကိုယ်နှုတ်များကို၊ ကောင်းစွာထားဖို့
 စောင့်ရသလေ။ ကိုယ်နှုတ်လုံယင် လူယဉ်ကျေးကွယ်၊
 ကောင်းကျိုးပေးမြဲ အမှန်ပေ။ စိတ်ပါလုံယင် ပိုလို့
 ကောင်းသကွယ်၊ ကောင်းသထက် ကောင်းအောင်
 ကြိုးစားလေ။ စိတ်ပါလုံအောင် ဘာဝနာပွားဖို့၊ မြတ်ဘုရားက
 မိန့်ခဲ့ပေ။ ကိုယ်နှုတ်စိတ်ထား၊ ဤသုံးပါ၊ လုံငြားချမ်းသာပေ။

(ချမ်းမြေ့)

ပါဏာတိပါတကံ

လူနှင့်တကွ သက်ရှိသတ္တဝါအားလုံး၏ အသက်ကို
သေစေလိုသော စိတ်စေတနာဖြင့် သေအောင်ပြုလုပ်ခြင်းသည်
ပါဏာတိပါတကံ မည်၏။

ထိုကံထိုက်သူများသည် -

- ၁။ ဖြစ်လေရာဘဝ၌ ခြေလက်အင်္ဂါ ချို့ယွင်း
တတ်ခြင်း။
- ၂။ သူများအသတ်ခံရခြင်း။
- ၃။ ရောဂါဝေဒနာများတတ်ခြင်း။
- ၄။ အသက်တိုတတ်ခြင်း။
- ၅။ အပါယ်ငရဲကျတတ်ခြင်း စသော မဂေ.ဘင်း
သော အကျိုးဆက်များ ခံရတတ်ပါသည်။

၁၁(က) တို့သောအကျိုး ငှက်မုဆိုး

သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းဝင်း၏ အစွန်ကျသော
 ကျောင်းတစ်ကျောင်း၌၊ ရဟန်းတော် တစ်ပါးသည်၊
 ညောင်စောင်းပေါ်တွင် လူးလိမ့်ကာ ရောဂါဝေဒနာ
 အပြင်းအထန် ခံစားနေရ၏။ ရဟန်း၏ ခန္ဓာကိုယ်တွင်
 ဆီးသီးခန့်၊ ဆီးဖြူသီးခန့် ဥသျှစ်သီးခန့် ပမာဏရှိသော
 အနာလုံးကြီးများသည် သွေးတစိုစို၊ ပြည်တရွဲရွဲဖြင့်
 တကိုယ်လုံး အပ်ချစရာ မကျန်အောင် အနံ့အပြား
 ပေါက်လျက်ရှိ၏။ ရဟန်းတော်၏ တစ်ကိုယ်လုံးကား
 ပုပ်စော်နံ့နေ၏။ ပြုစုမည့်သူလည်း တစ်ဦးမျှမရှိပေ။

လောကသုံးပါး၏ အားထားကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်
 မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အနီးရှိ မီးတင်းကုတ်အတွင်း၌
 ရေနွေးအိုးတစ်အိုးကို တည်ကာ ဂိလာနရဟန်း ရှိရာသို့
 ကြွတော်မူလာ၏။ ထိုအခါမှ အခြားရဟန်းများ ဝိုင်းအံ့
 လာကြပြီးလျှင် ဂိလာန ရဟန်း၏ကိုယ်မှ သင်္ကန်းတို့ကို
 လျှော်ဖွတ်လဲလှယ်ပေးခြင်း၊ အနာလုံးကြီးများကို ဖန်ရည်ဖြင့်
 ဆေးကြောပေးခြင်း၊ ဆေးထည့်ပေးခြင်းစသော သူနာပြု
 လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ပေးတော့သည်။

ထိုအခါမှ ဂိလာန ရဟန်းသည် သက်သာရာရကာ ငြိမ်သက်သော စိတ်ဖြင့် မှိန်းနေလေသည်။

ဤရဟန်း ဘာကြောင့်များ ဤမျှဆိုးဝါးသော ရောဂါဝေဒနာဆိုး ဆင်းရဲကို ခံစားရသနည်း။ အကြောင်း ရှိပါသည်။ လောက၌အကြောင်း မရှိပဲ ဘယ်အရာမျှ မဖြစ်ပေါ်ပေ။ ဤရဟန်းသည် တစ်ခုသောဘဝက ငှက်မုဆိုးဖြစ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ သားငှက်မျိုးစုံကို ဖမ်းဆီး သတ်ဖြတ်၍ ဘုရင့်ပွဲတော်စာအဖြစ်ဆက်သရ၏။ ကျန်သော ငှက်တို့ကိုရောင်း၏။ ယနေ့ရောင်းမကုန်သော ငှက်တို့ကို မပျံသွားနိုင်အောင် တောင်ပံနှင့် ခြေထောက်တို့ကို ရက်ရက်စက်စက် ချိုးထား၏။

တစ်ချို့ငှက်တို့ကို နောက်တစ်နေ့တွင် သတ်၍ ရောင်း၏။ တစ်ချို့ကိုမူ နှစ်ရက်-သုံးရက်လွန်မှသတ်၍ ရောင်း၏။ ဤနည်းဖြင့်ငှက်များမှာ မချိမဆန့် ဆင်းရဲဒုက္ခ ဝေဒနာကို အချိန်ကြာကြာခံစားရပြီးမှ အသတ်ခံကြရ၏။ ထိုမကောင်းမှု ပါဏာတိပါတကံတည်းဟူသောအကြောင်း၏ တူညီသော အကျိုးဆက်ကို ယခုဘဝ၌ ဤရဟန်း ခံစားနေရခြင်း ဖြစ်သည်။

ဘုရားရှင်က တရားဓမ္မဟောပြုသောအခါ ထိုဂိလာန ရဟန်းသည် သစ္စာလေးပါး အမှန်တရားကို သိမြင်ပြီး ပျံလွန်တော်မူ(သေ)သွားရှာ၏။

သတ္တဝါကို ညှင်းဆဲသတ်ဖြတ်မှု အကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးကား ကြောက်ဖွယ်ကောင်းလှ၏။ သူတစ်ပါး၏ အသက်ကိုသေအောင် ပြုလုပ်လျှင် မိမိလည်းအသက်တို ရခြင်း၊ ရောဂါများရခြင်း အကျိုးများကို ရရှိလာသည်။ အချဉ်ပင်စိုက်သူ အချဉ်သီးစားရသကဲ့သို့ ဖြစ်လေသည်။

သက်ရှိသတ္တဝါ၊ မသတ်ပါ၊ သိက္ခာကျင့်ပါမည်။

၁။ (ခ) ဓမ္မပါလ ဖိုးသက်ရှည်တို့ရွာ

ရှေးအခါက ဗြဟ္မဒတ်မင်း စိုးစံသော ဗာရာဏသီ ပြည်တွင် ဓမ္မပါလမည်သော ရွာကြီးတစ်ရွာရှိ၏။ ရွာသူ ရွာသားများသည် ပါဏာတိပါတ စသော မကောင်းမှု တရားများကို ရှောင်ကျဉ်ကြသည်။ ဘုရားအလောင်း တော်သည် ထိုရွာမှ မဟာဓမ္မပါလဆိုသူ ရွာသူကြီး၏သား ဖြစ်လာ၏။ ဓမ္မပါလသတို့သားဟု ခေါ်တွင်လေသည်။

ဓမ္မပါလ သတို့သားသည် အရွယ်ရောက်ချိန်၌ တက္ကသိုလ်ပြည်မှ ဒိသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးထံ သွားရောက်၍ ပညာသင်ယူလေ၏။ တပည့်ကျောင်းသား ငါးရာတို့တွင် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာသည်။

တစ်နေ့တွင် ပါမောက္ခဆရာကြီး၏ သားကြီး တစ်ယောက် ရုတ်တရက် သေဆုံးသွားရာ မိဘဆွေမျိုးများနှင့် တပည့်ကျောင်းသားများပါ ငိုကြွေးမဆုံးရှိကြလေသည်။ သို့ရာတွင် ဓမ္မပါလသည် ငိုမျက်ရည် တစ်ပေါက်မျှပင် ကျခြင်းမရှိချေ။ သူသည် ပါမောက္ခကြီး၏သား အသက် မကြီးပဲသေရခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အံ့ဩနေသည်။ ဘဝင်မကျ

ဖြစ်နေ၏။ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နှင့် အဘယ်ကြောင့် သေဆုံးရ သနည်း၊ ငယ်ရွယ်စဉ်မှာ သေဆုံးရခြင်းသည် သဘာဝ မကျပါဘူး” ဟု ပြောဆိုနေမိသည်။

ထိုစကားကိုကြားရသော အခြားတပည့်ကျောင်းသား များက သူ့ကိုဘာမျှ နားမလည်သည့် လူတစ်ယောက်အဖြစ် ဝေဖန်ကြတော့၏။ ပါမောက္ခဆရာကြီးက ခေါ်ယူမေးမြန်း ကြည့်ရာ ဓမ္မပါလက “ ကျွန်တော်တို့ရွာမှာ သေချင်း သဘောသည် ငယ်ရွယ်သူတို့၌ ကျရောက်လေ့မရှိ၊ ငယ်ငယ် ရွယ်ရွယ်ဖြင့် သေတာမရှိ ” ဟု ပြန်ပြောလိုက်၏။

ပါမောက္ခဆရာကြီးသည် ဓမ္မပါလပြောစကားသည် စဉ်းစားစရာတစ်ခုဖြစ်၏။ လက်တွေ့လေ့လာစုံစမ်းရန် ဆိတ် ရိုးတစ်ခုကိုလွယ်အိတ်ထဲ ထည့်လွယ်၍ တက္ကသိုလ်ပြည်မှ ထွက်လာခဲ့သည်။ ဓမ္မပါလရွာသို့ရောက်သွား၏။ ရွာသူကြီး မဟာဓမ္မပါလနှင့် တွေ့သောအခါ “တက္ကသိုလ်ပြည်မှာ ပညာသင်နေသောသင့်သား ဓမ္မပါလကွယ်လွန်သွားခဲ့ပြီ။ ဒါကြောင့် သတင်းလာပို့တာပါ” ဟု ပြောကြားလိုက်သည်။

ဓမ္မပါလမိသားစုက “ မဖြစ်နိုင်တာ ဆရာကြီးရယ်၊ ငါ့သားဓမ္မပါလ မသေပါဘူး သေသူမှာ အခြားသူ တယောက်သာဖြစ်ပါလိမ့်မယ်” ဟု ပြောကြသည်။

ထိုအခါ ပါမောက္ခဆရာကြီးသည် အသင့်ယူဆောင်
လာသော အရိုးကို ထုတ်ပြလိုက်သည်။ “ ဤအရိုးများသည်
ခွေး၊ ဆိတ်တို့၏ အရိုးများသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ဆရာကြီး
မဟုတ်တာကို မပြောပါနှင့်” ဟု ဆိုကာ ဓမ္မပါလ
မိသားစုက ပယ်ချလိုက်ပြန်သည်။

သည်အခါတွင်မှ ပါမောက္ခဆရာကြီးသည် အလွန်
တရာအံ့ဩမှုဖြစ်သွားကာ “သင်တို့ရွာတည်းမှာ ငယ်ရွယ်
သူများ အဘယ်ကြောင့် မသေရတာလဲ” ဟု မေးမြန်း
ကြည့်သည်။

ထိုအခါ မဟာဓမ္မပါလရွာသူကြီးက “ ဆရာ၊
ငါတို့မျိုးနွယ်၊ ငါတို့ရွာသားတွေဟာ ပေးကမ်းစွန့်ကျဲခြင်း
ဒါန၊ သူအသက်သတ်ခြင်း စသည်မှ ရှောင်ကြဉ်သော
သီလတရားများကို ခါးဝတ်မှဆိုးကဲ့သို့ မြဲမြန်စွာ ကျင့်သုံး
ကြပါတယ်” ဟု ဆိုကာ အသက်ရှည်ခြင်း အကြောင်းတရား
များကို ပြောပြလေသည်။

သည်တော့မှ ဆရာကြီးသည် သင့်သား ဓမ္မပါလ၏
ပြောစကားမှန်မမှန်ကို သိလို၍ စုံစမ်းရန် လာခဲ့ခြင်းသာ
ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုပြီး အသက်ရှည်ကြောင်းတရားများကို
ပေစာဋ္ဌရေးမှတ်ယူ၏။ ၃-ရက်ခန့် နေပြီးနောက် ပြန်သွား
လေသည်။

သူတစ်ပါးကို အသက်တိုအောင် မပြုလုပ်ပဲ ရှောင်ကြဉ်
ခြင်းကြောင့် တူသောအကျိုးဆက်အဖြစ် အသက်ရှည်ရခြင်း
ဖြစ်ပါသည်။ အချို့ပင်စိုက်သူ အချို့သီးကို စားကြရလေသည်။

ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

အဒိန္နာဒါနကံ

ပိုင်ရှင်က ကြည်ဖြူစွာ မပေးသောပစ္စည်းကို ခိုးယူခြင်း၊
တိုက်ယူခြင်း၊ လှည့်ပတ်လိမ်ညာ၍ မမှန်မကန် ပြုလုပ်ယူခြင်း
များသည် အဒိန္နာဒါနကံ မည်၏။

ယင်းသို့ မတရားယူသူသည် --

- ၁။ အပယ်ငဲ့ရဲသို့ ၊ ရောက်တတ်ခြင်း၊
- ၂။ ဥစ္စာပစ္စည်း ရန်အောင်မရှာနိုင်ခြင်း၊
- ၃။ ရှိသမျှပစ္စည်းလည်း ရှေး-မီး-မင်း-သူခိုး-
အမွေခံ သားသမီးဆိုးတို့၏ ဖျက်စီးမှုကြောင့်
ပျက်စီးတတ်ခြင်း၊
- ၄။ ဆင်းရဲ မွဲတေတတ်ခြင်း၊
- ၅။ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးတတ်ခြင်း စသော ဆိုးကျိုးများ
ကို ရတတ်ခြင်း။

၂ (က) သားမိက်နှင့် လင်သူခိုး

ရှေးအခါက ဗာရာဏသီပြည်သူပြည်သားတို့သည် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ညများတွင် ပွဲလမ်းသဘင်များ ကျင်းပလေ့ရှိကြသည်။ ထိုပွဲတွင် ပါဝင်ဆင်နွှဲလိုသော ဇနီးမောင်နှံ နှစ်ယောက်ရှိ၏။ ဇနီးဖြစ်သူသည် အိမ်တွင် ရှိသော အဝတ်အစားများဖြင့် ထိုပွဲသို့ သွားလိုစိတ် မရှိချေ။ အကောင်းဆုံး၊ အလှပဆုံး ဝတ်ကောင်းစားလှများ ဝတ်ဆင်ကာ ဇနီးမောင်နှံ ရွှေလည်တွဲ၍ နွဲ့ချင်သည်။

ဇနီးဖြစ်သူက အဆင်ဆန်း အဝတ်လှလှလေးကိုမှ မရလျှင် ပွဲသဘင်သို့ မလိုက် ချင်ဟုဆိုလာသည်။ ခင်ပွန်းခမျာ ချစ်၍ မနေသာတော့သဖြင့် ဘုရင့်ကုန်တိုက်သို့ ညလူချေ တိတ်ဆိတ်ချိန်တွင် ဖောက်တွင်းခိုးရလေ၏။ ညတွင်းချင်းပင် အဖမ်းခံလိုက်ရသည်။

ထိုခိုးသူကို ရိုက်နှိပ်ချုပ်နှောင်၍ ဘုရင်ထံ တင်သွင်း ကြရာ ဘုရင်က လက်ဝါးကပ်တိုင်တွင် တံကျင်လျှို၍ သတ်ရန် အမိန့်ချလိုက်သည်။

ထို့ကြောင့် သူ့ကို သုဿာန်တွင် တံကျင်လျှို၍ ထားရာ-ကျီးတို့သည် ထိုသူခိုး၏ ခေါင်းပေါ်မှနား၍ သူ့မျက်လုံးတို့ကို နှုတ်သီးတို့ဖြင့် ထိုးဖောက်စားကြသည်။

သို့တိုင်အောင် သူခိုးဓဗျာ သူ့ကိုယ်ခန္ဓာမှ ဝေဒနာကို သတိမရနိုင်ပါ။ အိမ်မှာသူ့ကို စောင့်မျှော်နေရှာမည့် ချစ်ဇနီးထံသို့သာ သတိရနေသည်။ ချစ်ဇနီးလှလှလေးနှင့် ရွှေလည်တွဲ၍ ပွဲသဘင်ကြည့်ခွင့် မကြုံရလေခြင်းဟု ယူကျုံးမရ ဖြစ်နေမိသည်။ သူသည် ထိုနေရာမှာပင် သေဆုံးသွားခဲ့ရာ ငရဲသို့ ရောက်ရလေသည်။

သမ္မာအာဇီဝ တရားမျှစွာ လုပ်ကိုင်စားသောက်ခြင်း သည်သာ လောကသံသရာအကောင်းဆုံး ဖြစ်ပါသည်။

(သူတစ်ပါးဥစ္စာ၊ မစိုးပါ၊ သိက္ခာကျင့်ပါမည်။)

၂ (၈) မှန်မှန်ကန်ကန် ရောင်းဝယ်သူ

တစ်ခုသော ကမ္ဘာ၌ ဘုရားအလောင်းတော်သည် သေရိဝကိုင်းတွင် ရွဲကုန်သည်တစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ သူ့တွင် လောဘကြီးသော အဖော်ရွဲကုန်သည် တစ်ယောက်လည်းရှိသေးသည်။ သူတို့နှစ်ယောက်သည် “နီလဝါမြစ်” တစ်ဖက်ကမ်းရှိ “အရိဋ္ဌပုရ” မြို့တွင် ရွဲများရောင်းချလေ့ရှိကြသည်။ သူ့ရပ်ကွက်၊ ကိုယ့်ရပ်ကွက်၊ သူ့ရောင်းရမည့်လမ်း၊ ကိုယ်ရောင်းရမည့် လမ်းဟူ၍ ဈေးကွက်ကို ခွဲခြားထားကာ ရောင်းကြသည်။ တစ်ဦး ဈေးကွက်တွင် တစ်ဦးက အလျင်ဦးပျာ ဝင်မရောင်းရ၊ ဈေးကွက်ပိုင်သူ ရောင်းချပြီးနောက်မှသာ ဝင်ရောင်းနိုင်သည်။

ထိုမြို့တွင် အထည်ကြီးပျက် မိဘ၊ ဘိုးဘွား လက်ထက်က ချမ်းသာပြီး၊ သားမြေးလက်ထက်တွင် မွဲနေကြသူ မြေးဘွားနှစ်ယောက်ရှိသည်။ သူတို့တွင် ရွှေခွက်ဟောင်းကြီး တစ်ခုကျန်ရှိနေခဲ့သည်။ မည်းညစ်ပေ နေ၏။

တစ်နေ့တွင် မြေးမငယ်သည် လောဘသား
 ရွဲကုန်သည်ထံမှ ရွဲတစ်လုံးကိုဝယ်ရာ ပိုက်ဆံမရှိသဖြင့်
 ထိုခွက်ဟောင်းကြီးနှင့် လဲလှယ်လေသည်။ လောဘသား
 ရွဲကုန်သည်သည် ခွက်ဟောင်းကြီး၏ဖင်ကို အပ်ဖျားဖြင့်
 ခြစ်ကြည့်လိုက်သည်။ ရွှေခွက်ဖြစ်ကြောင်း သိသွားသော
 အခါ မတရားယူချင်စိတ် ဖြစ်သွား၏။

သူသည်မျက်နှာခပ်တည်တည်ဖြင့် “ဒီခွက်စုတ်ကြီးက
 ဘာမှ အသုံးမဝင်ဘူး” ဟု ဆိုကာ ခွက်ကိုလွှင့်ပစ်ပြီး
 ထွက်သွားလေသည်။ ဈေးနှိမ်ပြီး လိမ်ယူရန်အကွက်
 ဆင်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုသူရောင်းချထားသော လမ်းသို့ ဘုရားအလောင်း
 ရွဲကုန်သည် ဝင်လာသောအခါ မြေးမလေးသည် ထိုခွက်
 ဟောင်းကြီးဖြင့်ပင် ရလိုရငြား ရွဲဝယ်လိုက်ပြန်သည်။
 ဘုရားလောင်းသည် ရွှေခွက်ဖြစ်နေကြောင်းသိ၍ “နှမလေး
 ဒီခွက်သည် ရွှေခွက်ဖြစ်တယ်၊ အဖိုးတစ်သိန်း တန်ပါတယ်၊
 ကျနော်ဆီမှာ တစ်သိန်းတန်ရွဲများ မပါပါဟု ပြောပြ၏။

ထိုအခါ မြေးအဘွားနှစ်ယောက်ကလည်း “ရွှေခွက်
 ဖြစ်ပါစေ၊ ရွဲတစ်လုံးမျှ ရယင် ကျေနပ်ပါပြီ ” ဟုဆိုကြသည်။

သို့ဖြင့် ဘုရားအလောင်း ရွဲကုန်သည်သည် ပါလာသည့် ငွေငါးရာနှင့် လက်ကျန်ရွဲများကို ပေးခဲ့ပြီး ရွှေခွက်ကို ယူလာခဲ့လေသည်။

လောဘသားရွဲကုန်သည် ပြန်ရောက်လာသောအခါ “ဟေ့ ကလေးမ- စောစောက ခွက်စုတ်ကို ယူခဲ့၊ ရွဲတစ်လုံးတော့ပေးခဲ့မယ်” ဟု သနားသည့် အမူအရာဖြင့် ပြောဆိုလေသည်။

မြေးအဘွားနှစ်ယောက်က ရွှေခွက်ကို အခြား တစ်ဦးအားရောင်းလိုက်ပြီဖြစ်ကြောင်း ပြောပြ လိုက်သည်။ လောဘသား ရွဲကုန်သည်သည် “အလကားရမည့် တစ်သိန်းတန် ရွှေခွက်ကြီးနှင့် လွဲရလေပြီ” ဟု သတိမေ့မြော သွား၏။ သတိပြန်ရလာသောအခါ ပါလာသည့်ငွေနှင့် ရွဲများကို အိမ်ရှေ့တွင် လွင့်ပြစ်ထားခဲ့ပြီး၊ ဘုရားအလောင်းကို ရိုက်သတ်၍ ရွှေခွက်ကိုလုယူရန် ဒုတ်ကိုကိုင်ကာ အပြေး လိုက်သွားလေသည်။

သို့ရာတွင် သူမြစ်ဆိပ်ရောက်ချိန်၌ ဘုရားအလောင်း ကုန်သည်သည် မြစ်လယ်သို့ ရောက်နေလေပြီ ရွှေခွက်တော့ လက်လွတ်သွားပြီး ဆုံးပါပြီဟု သိလိုက်သည့်ခဏတွင် သွေးအန်၍ သေဆုံးသွားလေ၏။

သူတစ်ပါးပစ္စည်းကို တရားသဖြင့် ရယူသောသူသည်
တစ်သိန်းတန် ရွှေခွက်ကြီးကို ရရှိသွားပါသည်။

အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ

ယောကျ်ားများသည် မိမိ၏ ဇနီးမှတစ်ပါး အခြားသော ပိုင်ဆိုင်သူ အုပ်ထိမ်းသူရှိသော မိန်းမတို့နှင့် ကာမဆက်ဆံ လျှင်လည်းကောင်း၊ မိန်းမများသည် မိမိ၏ ခင်ပွန်းသည်မှ တစ်ပါး အခြားယောကျ်ားတို့နှင့် ကာမဆက်ဆံလျှင် လည်းကောင်း ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းစွာကျင့်ခြင်း၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ မည်၏။

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံကျူးလွန်သူတို့သည် -

- ၁။ အပါယ်ငရဲကျရောက်ခြင်း။
 - ၂။ လူမုန်းများရံမက၊ ရန်သူများခြင်း။
 - ၃။ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြများရခြင်း။
 - ၄။ ချစ်သူနှင့်ကွဲရခြင်း။
 - ၅။ နပုံးပဏ္ဍက်(မိန်းမလျာ)ဖြစ်ရခြင်း။
- စသော ဆိုးကျိုးဆက်များကို ခံစားရ၏။

၃။ (က) သူတစ်ပါးသားမယား ပြစ်မှားသူ

ရှေးသရောအခါက ဇရကစ္ဆမြို့တွင် ရွှေပန်းတိမ် လုပ်ငန်းဖြင့် ချမ်းသာကြွယ်ဝနေသူ လုလင်တစ်ယောက်ရှိ၏။ ပန်းတိမ်ဆရာလေးသည် ပစ္စည်းလည်းကြွယ်ဝ၊ အရွယ်လည်းကောင်း၊ ရုပ်ရေကလည်း ချောသဖြင့်၊ စန်းပွင့်လှသည်။ အပျော်အပါးလည်း များလှသူဖြစ်သည်။ ကာမပိုင်ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ ရုပ်ရည်ချောမောသူ အမျိုးသမီးမှန်သမျှ ပန်းတိမ်ဆရာလေးနှင့် လွတ်ကင်းသူ ရှားလှသည်။

ထိုပန်းတိမ်ဆရာလေး ကွယ်ကွန်သောအခါ၊ ထိုမိစ္ဆာစာရကံကြောင့် ငရဲ၌ကျရောက်ရ၏။ ယခုခေတ်တွင် အအိုင်ဒီအက်စ် ရောဂါကူးစက်၍ မသေခင်ကပင် ငရဲသဖွယ် ခံစားရတတ်သည်။

ငရဲတွင်တစ်သက်လုံးခံ၍၊ ငရဲမှလွတ်ပြန်သောအခါ မျောက်ဘဝ၌ ဖြစ်ရပြန်၏။ မျောက်ကလေး(၇)ရက်သား

ရှိသောအခါ သင်းအုပ်မျောက်ထီးကြီးက ဝေးစေ့ကို ကိုက်ထုတ်ကာ သင်းကွပ်ပစ်လိုက်၏။ နေရာလှမှာ စိုး၍ ဖြစ်သည်။

မျောက်ဘဝမှ သေလွန်သောအခါ၊ ဆိတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ပြန်၏။ ဆိတ်ဘဝ၌လည်း သင်းကွပ်ခံရပြန်၏။ နောက်ဘဝတွင်မူ နွားဖြစ်ရ၍ တစ်နှစ်သားအရွယ်တွင် သင်းကွပ်ခံရပြန်၏။ မျက်စိကန်းရ၏။ မျက်စိကန်း နေသော်လည်း၊ တစ်သက်လုံးထွန်ဆွဲရ၊ လှည်းရန်းရ၏။

နောက်ဘဝတွင်မူ ကျွန်မ၏သား ဖြစ်ရ၏။ သားဆိုသော်လည်း ယောက်ျားစင်စစ်မဟုတ်၊ နှပုံးပဏ္ဍုက် (မိန်းမရှာ)သာ ဖြစ်၏။ အသက်သုံးဆယ်တွင် သေဆုံး၍၊ ဆင်းရဲလှသော လှည်းကူလီ၏သမီး ဖြစ်ရပြန်၏။ လှည်းကုန်သည်ကြီးသည် ထိုလှည်းကူလီထံမှ သမီးကို ကြွေးဖြင့် သိမ်းပိုက်လိုက်၏။ မိန်းကလေးအရွယ်ရောက် သောအခါ မယားကြီးလက်ရှိဖြစ်သော လှည်းကုန်သည် ကြီး၏သားက ချစ်လှပါသည်ဆိုကာ ယူလိုက်ပြန်၏။ မိန်းကလေးခမျာ ခင်ပွန်းသည်နှင့် မယားကြီးစိတ်ကြည် ကြပါစေ သဘောဖြင့် ဝတ္တရားကျေပွန်အောင် ဘယ်လိုပင် ပြုသော်လည်း ချင်ခင်မှုကိုမရ၊ ငြိုငြင်မှုနှင့် အမုန်းသာ အဖတ်တင်ခဲ့၏။ မယားငယ်တို့၏ သဘာဝဒုက္ခဖြစ်၏။

ထိုဘဝမှ သေဆုံးရပြန်သော် ဥဇ္ဇေနီပြည်၌ ချမ်းသာ
 ကြွယ်ဝသော သူဌေး၏ တစ်ဦးတည်းသော သမီးဖြစ်လာ၏။
 အရွယ်ရောက်သောအခါ သာဓကတသူဌေးသားနှင့်
 လက်ထပ်ထိမ်းမြားရ၏။ ခင်ပွန်းသည်နှင့် ပတ်သက်သမျှ
 မိဘမောင်နှမ ဆွေမျိုးများ အတွက်ပါမကျန် ဝတ္တရား
 ကျေအောင် စေတနာထား ဆောင်ရွက်ပြုစုသော်လည်း
 မျက်နှာကောင်းမရပဲ လင်ကပြစ်သွား၏။

ဒုတိယအိမ်ထောင်အဖြစ် အတန်အသင့် ချမ်းသာသူ
 တစ်ယောက်နှင့် လက်ထပ်ပြန်ပါသည်။ ထိုယောက်ျား
 ကလည်း ချစ်ခင်မှုမရှိပဲ ကွဲပြန်၏။ နောက်ဆုံးမိဘများက
 သူတောင်းစား တစ်ယောက်ကိုရှာပြီး၊ သူတောင်းစားဘဝမှ
 ကယ်တင်ကာ ပစ္စည်းဥစ္စာထူထောင်ပေး၍ သူနှင့်လက်ထပ်
 ပေးလိုက်၏။ ထိုသူတောင်းစားကလည်း မေတ္တာမရှိဟုဆိုကာ
 ကွာရှင်းလိုက်ပြန်၏။ အိမ်ထောင်သုံးဆက် တိုင်တိုင်
 စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခလှလှကြီး ရောက်ခဲ့ရ၏။

လူချမ်းသာ ပန်းတိမ်ဆရာလေးဘဝက ငွေကိုရေလို
 သုံးကာ၊ လူ့ကျင့်ဝတ်ကို ဖောက်ပြန်ကျူးလွန်ခဲ့သော
 ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ၏ ဆိုးကျိုးကား ဤမျှအထိ ကြီးမား
 ပြင်းထန်လှချေ၏။

ထို့ကြောင့် မောင်မယ်တို့ အပျော်အပါး လိုက်စား
မှုကိုရှောင်ကြဉ်ရမည်။

ကာမေမိစ္ဆာ၊ မမှားပါ၊ သိက္ခာကျင့်ပါမည်။

• • • • •

၃။ (ခ) သစ္စာရှင်မင်းသမီး

ရှေးသရောအခါက ဗာရာဏသီပြည်တွင် သောတ္တိ
သေနမည်သော အိမ်ရှေ့စံမင်းသားတစ်ပါးရှိ၏။ သူ့တွင်
နုနာရောဂါစွဲကပ်လာသဖြင့် နန်းတော်တွင် မစံမြန်းတော့ပဲ
သမ္ဘုလမိဖုယားနှင့်အတူ တောထဲသို့ ထွက်လာခဲ့ကြသည်။
သူတို့နှစ်ဦးသည် လူသူမနီးသော တောအုပ်ကြီးထဲ၌
တဲတစ်လုံးဆောက်ကာ တောတွင်း၌ သဘာဝအလျောက်
သီးမှည့်နေကြသော သစ်သီးများကို စားသောက်၍ နေထိုင်ကြ
လေ၏။

သမ္ဘုလမင်းသမီးသည် လင်သားကို အိမ်ဦးနတ်ကဲ့သို့
ကိုးကွယ်ကာ မယားဝတ်ငါးပါးနှင့်အညီ ပြုစုသည်။ နုနာ
စွဲကပ်နေသော မင်းသားအား စက်စုတ်ရွံရှာခြင်း မရှိပဲ၊
ခြေဆုတ်လက်နယ်ပြုကာ ဆေးကုပေးသော်လည်း ရောဂါ
ကထူးခြားမလာချေ။

တောတောင်အနှံ နေ့စဉ်သစ်သီး ရှာသွားနေရသော
မင်းသမီးကို ဘီလူးတစ်ကောင်က လူရောင်ဖန်ဆင်း၍

ချစ်ရေး ဆိုလေသည်။ တစ်ယောက်ထဲ သွားလာနေသော မိန်းမသားများကို အညှာလွယ်သူများဟု ယောက်ျားသားများက ထင်တတ်ကြ၏။

သစ္စာစောင့်စည်းသော မင်းသမီးကို မည်သို့မျှ သွေးဆောင်မရဖြစ်နေသည်၊ မောင်ဒါနောသည် အနုနည်းဖြင့် မရသည့်အဆုံး ဆွဲလားရမ်းလား ပြုကာ အကြမ်းနည်းဖြင့် ချစ်ရေးဆိုပြန်သည်။ မင်းသမီးခမျာ ငြင်းမရသည့် အဆုံး “သူတော်ကောင်း နတ်ကောင်းမပါစေ” ဟု နတ်များကို တိုင်တည်လိုက်ရာ နတ်မင်းကြီး တစ်ဦးက ဒါနောကို ဝရဇိန်လက်နက်ဖြင့် ချိန်ရွယ်ကာ နတ်သမီးအား လွတ်ပေးရန် ပြောဆိုကာမှ လွတ်တော့သည်။

ထိုနေ့က မိုးချုပ်မှ ပြန်ရောက်လာသော မင်းသမီးအား သောတ္ထိသေနမင်းသားသည် ငါ့ထက်ချစ်ရသူနှင့် တွေ့နေ၍ မိုးချုပ်နေတာ ဖြစ်ရမည်ဟု ပြောဆိုလေသည်။ သမ္ဘူလက ဖြစ်ကြောင်း ကုန်စင်ကို ရှင်ပြသော်လည်း မင်းသားက မယုံနိုင်အောင် ဖြစ်နေ၏။ မိန်းမတို့ စကားသည် မှန်ကန်ခဲ့သည်။ နွားနို့ကုလား၊ ယန်းသမား၊ မုသားမဖက်၊ ရေမစွက်သည် မရှိသကဲ့သို့ မိန်းမများသည်လည်း၊ အချစ်ကိစ္စနှင့် ပတ်သတ်လာလျှင် ယုံရန်ခက်၏ဟု ဆိုနေပြန်သည်။

ထိုအခါ မင်းသမီးခင်များ အခက်ကြုံနေ၏။ သူသည် လော်လီဖောက်ပြားတတ်သူမဟုတ်၊ ကိုယ်ကျင့်သီလမြဲ၍ သစ္စာစောင့်သိသူ မိန်းမမြတ်တစ်ဦးသာဖြစ်သည်။ သူမ အတွက် သစ္စာတရားကိုသာ အားကိုးရာ သက်သေပြစရာ ရှိတော့သည်။ မင်းသမီးသည် အိုးတစ်လုံးတွင် ရေကြည် အပြည့်ထည့်ကာ ရှေ့တွင်ထား၍ သစ္စာပြုလိုက်သည်။ “ငါသည် ကိုယ်ကျင့်သီလနှင့်ပြည့်စုံသူဖြစ်၏။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရကို မမှားအောင် စောင့်စည်းခဲ့၏။ ဤစကားသည် အမှန်ဖြစ်ပါ၏။ ဤသစ္စာစကားမှန်ကန်ပါက သောတ္တိသေန မင်းသား၏ နူနာရောဂါများ ပျောက်ကင်းပါစေသတည်း” ဟုဆိုကာ သစ္စာပြုလိုက်သည်။ ထိုသစ္စာရည်ဖြင့် သောတ္တိ သေန၏ ကိုယ်ပေါ်သို့ ဦးခေါင်းမှ သွန်လောင်းလိုက်ရာ နူနာများသည် တခဏချက်ချင်းလုံးဝ ပျောက်ကင်းသွား လေသည်။

သူတို့သည် နှစ်ရက်သုံးရက်နေပြီး ရောဂါ ပျောက် ကင်း ပြီဖြစ်၍ ဗာရဏသီမြို့တော်သို့ ပြန်ရောက်လာကြရာ ခမည်းတော် ဘုရင်ကြီးက ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို လွှဲအပ် ပေးလိုက်တော့၏။

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

မုသာဝါဒကံ

မဟုတ်မမှန်သော စကားကို သိလျှက်ဖြင့် သူတစ်ပါး အကျိုးစီးပွားပျက်စီးအောင် လိမ်လည်ပြောဆိုခြင်းသည်- မုသာဝါဒကံ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုမုသားစကား ပြောဆိုသူ များသည်-

- ၁။ စကားမပီ၊ သွားမညီ ဖြစ်ရခြင်း။
- ၂။ ခံတွင်း ပါးစပ်ပုပ်ညှီခြင်း။
- ၃။ သူတစ်ပါးအပေါ် သြဇာမရှိခြင်း။
- ၄။ စိတ်မတည်ပဲ လျှပ်ပေါ်လော်လီခြင်း။
- ၅။ အပါယ်ငရဲသို့ ရောက်ရခြင်းစသော ဆိုးကျိုးများ ကို ခံစားရတတ်ပါသည်။

၄။ (က) ကမ္ဘာဦးကမုသာ:

ရှေးအခါက စေတီယတိုင်းပြည်၌ စိုးစံသော စေတီယမင်း၏ မုသာစကားသည် ဖြူစင်သော ကောင်းကင်၌ ညိုမဲသော တိမ်တိုက်ပမာ တစ်ကမ္ဘာလုံး သစ္စာတည်သော ခေတ်ကာလတွင် ရှေးဦးစွာ ပေါ်လာသော မုသာဖြစ်သည်။ လွန်စွာဆိုးဝါးလျှက် ယနေ့ထက်တိုင်သော သမိုင်းတွင်ရစ်လေသည်။ ထိုမင်းကား သာမန်မဟုတ်၊ ကောင်းကင်ပျံနိုင်ခြင်း၊ နတ်သားလေးယောက် သက်တော်စောင့်ရခြင်း၊ ကိုယ်မှ စန္ဒကူး နံ့မွှေးခြင်း၊ ခံတွင်းမှ ကြာညိုနံ့မွှေးခြင်းဟူသော တန်ခိုးလေးမျိုးနှင့် ပြည့်စုံသူ ဘုန်းကံရှင်တစ်ဦးဖြစ်၏။

စေတီယမင်းတွင် ပုရောဟိတ်အမတ်ကြီး “ကပိလနှင့် ကောရမည်သော ပုဏ္ဏားညီကို နှစ်ဦးလည်းရှိ၏။ ညီငယ်ကောရကား စေတီယမင်းနှင့် ကျောင်းနေဖက် သူငယ်ချင်းဖြစ်၏။ မိမိဘုရင်ဖြစ်လျှင် သူငယ်ချင်း ကောရကို ပုရောဟိတ်ရာထူး ခန့်မည်ဟု ကတိပေးခဲ့၏။ သို့သော်

ခမည်းတော် ဘုရင်ကြီး နတ်ရွာစံ၍ စေတီယဘုရင်
ဖြစ်လာသောအခါ ဖခင်လက်ထက်က ပုရောဟိတ်ဟောင်းကို
ရာထူးမှ မချခိုင်း၊ မျိုးရိုးအစဉ်အလာအရ အကိုကြီး
ဖြစ်သူသာလျှင် ပရောဟိတ် ရာထူးရမြဲ ဖြစ်သည်။

တနေ့သ၌ကား ထိုရာထူးအတွက် စဉ်းစားရင်း
ဘုရင်က သူ၏သူငယ်ချင်းကို ပြောသည်မှာ- “သူငယ်ချင်း-
ကောရ ရာထူးအတွက် မပူပါနှင့်၊ ငါ့ကိုယ်တိုင် ပရိတ်သတ်
အလယ်မှာ သင့်ကို အကိုကြီး၊ သင့်နောင်တော်ကပိလကို
အငယ်ဖြစ်တယ်ဟု မုသားပြောမည်။ သည်လိုဆိုလျှင်
ကောရကအကြီးဖြစ်သွားပြီး ရာထူးကို ရခွင့်ရှိသွားမည်” ဟု
ပြောဆိုတိုင်ပင်ကြသည်။

ဤသို့ ဘုရင်နှင့် ကောရတို့ တိုင်ပင်ကြသော
စကားသည် တစ်မြို့လုံး ပြန့်နှံ့သွား၏။ ထိုခေတ်အခါကာ
မုသားကို မကြားဖူးကြ၊ တစ်ကမ္ဘာလုံး သစ္စာတည်သောအခါ
ဖြစ်၍ ၊ ဘုရင်ပြောမည့် မုသားဆိုတာ ဘယ်လိုပါလိမ့်” ဟု
သိချင်နေကြလေ၏။ ထိုမျှလောက် သတင်းကြီးနေသော
မုသားကို ကြားသိလိုကြသော မြို့သူမြို့သားတို့သည် မုသား
ပြောမည့်ဌာန၌ အလှအယက် နေရာယူကာ ပြည့်ကျပ်ကျိတ်ခဲ
နေ၏။ ဘုရင်နှင့် ကောရတို့လည်း မုသားပြောရန် အသင့်

နေရာယူလိုက်၏ ထိုအခါ စျာန်အဘိညာဉ်ရ ရသေ့ကြီး တစ်ပါးလည်း ဆုံးမတရား ဟောရန် ရောက်ရှိလာသည်။

ရသေ့ကြီးက “ဘုရင်မင်းမြတ် မုသားကိုဆိုသည် ရှိသော် တရားကို သတ်သည်မည်ပါတယ်၊ ကိုယ့်တရားကို သတ်ခြင်းသည် မိမိကိုယ်ကို ပြန်သတ်ရာ ရောက်ပါတယ်” ဟု ဆုံးမစကားကိုဆိုသည်။ ဘုရင်သည် ဆုံးမစကားကို မနာယူပဲ “ကောရကအကြီး၊ ကပိလ ပုရောဟိတ်ဟောင်းက ညီငယ်ဖြစ်တယ် ဟု မုသားပြော၍ ကြေညာ လိုက်လေသည်။

ဤမုသားကား ကမ္ဘာတွင် ပထမဆုံး မုသားဖြစ်၍ အလွန်တရာ နက်ရှိုင်းလေ၏။ ဘုရင်ကြီးက မုသားစကားကို ပြောဆိုလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဘုရင်အား စောင့်ရှောက် နေကြသော နတ်သားလေးယောက်တို့သည် ကွယ်ပျောက် သွားကြ၏။ ခံတွင်းထဲမှလည်း ကြာညိုနံ့ကွယ်၍ ကြက်ဥ အပုပ်နံ့ထွက်လာ၏။ ကိုယ်အနံ့များလည်း စန္ဒကူးနံ့ ကွယ်ပျောက်၍ အိမ်သာနံ့ ပေါ်ထွက်လာသည်။ ကောင်းကင် မှာလည်း မသွားနိုင်တော့ဘဲ မြေပေါ်သို့ ကျရောက်ရှာရ၏။

ရသေ့ကြီးက “မင်းမြတ် မုသား မပြောပါနှင့်၊ အမှန်ကို ပြင်၍ ပြောလျှင် ထိုတန်ခိုးများအားလုံး မူလအတိုင်း ရရှိပါလိမ့်မယ်” ဟု သတိပေးသော်လည်း ရသေ့ကြီး၏

လှည့်စားမှုဟု ထင်ကာ အကိုကြီး ကပိလကို အငယ်၊
ညီငယ်ကောရကို အကြီးဟုပင် ထပ်၍ မုသားပြော ကြေညာ
လိုက်ပြန်၏။ ထိုအခါ သူ့ခြေနှစ်ချောင်း ခြေမျက်စိထိအောင်
မြေထဲသို့ အိခနဲ နစ်ဝင်သွား၏။

ရသေ့ကြီးကထပ်၍ သတိပေးသော်လည်း ဘုရင်က
သုံးကြိမ်မြောက် မုသားဆိုပြန်ရာ ဒူးဆစ်တိုင်အောင် မြေထဲသို့
နစ်ဝင်သွားသည်။ လေးကြိမ်ပြောဆိုရာတွင် ဒါးတိုင်အောင်
နစ်ဝင်သွား၏။ ငါးကြိမ်မြောက်တွင် ချက်ထိအောင်
မြုပ်သွား၏။ ခြောက်ကြိမ်မြောက် ပြောဆိုရာတွင် ရင်သား
တိုင်အောင် နစ်ဝင်၍ ခုနှစ်ကြိမ်မြောက် ပြောဆိုရာတွင် ကား
မြေကြီးသည် ဟင်းလင်းပွင့်လာ၍ တက်လာသော မီးတောက်
မီးလျှံတို့သည် မုသားဘုရင်ကြီးကို ရစ်သိုင်း၍ အဝီစိငရဲ
သို့ ယူသွားလေတော့၏။

မုသားလိမ်ညား၊ မပြောပါ၊ သိက္ခာကျင့်ပါမည်။

၄။ (ခ) စကားကတိတည်သူ

ရှေးသရောအခါက ဗာရာဏသီပြည်တွင် ပေါရိသာဒ ဆိုသော လူသားစားသည့် ဘုရင်တစ်ပါး ရှိခဲ့ဖူးပါသည်။ ထိုဘုရင်သည် အမဲဟင်းလျာကို အလွန်ကြိုက်သည်။ နေ့စဉ်အမဲဟင်းလျာကို စားနေရာမှ လူသားကိုပါ စားမိလေ၏။ အလွန်မိန့်ရှက်သော အရသာကို စွဲလမ်းသွားသဖြင့် နေ့စဉ် လူသားကို ရှာကြံ၍ သတ်ဖြတ် စားသောက်နေ၏။ ထိုကိစ္စ အမှုပေါ်လာသဖြင့် တိုင်းပြည်မှ နှင်ထုတ်လိုက်သည်။

ပေါရိသာဒသည် လူသူမနီးသော တောအုပ်ကြီး တစ်ခု၏ ညောင်ပင်ကြီးအောက်ခိုအောင်းနေ၏။ တောအုပ် ကိုဖြတ်သန်းသွားသော ခရီးသည်များကို ဖမ်းယူ စားသောက် နေသည်။ တစ်နေ့တွင် လူအများနှင့် အတူလာသော ခရီးသွား ပုဏ္ဏားတစ်ဦးကို ဝင်ရောက်ဖမ်းဆီးသည်။ လူအများ က ပိုင်းလိုက်ကြသဖြင့် ပုဏ္ဏားကို ထမ်း၍ ခြံစည်းရိုးတစ်ခုကို ခုန်ကျော်လိုက်ရာ ရှားငုတ်တို့ တစ်ခုက သူ၏ ခြေထောက်ကို စူးဝင်သွား၏။

ပေါရိသာဒသည် သစ်ငှက်စူးသော ဒါဏ်ရာမှ နာကျင်
ကိုက်ခဲသော ဝေဒနာကို အမြန်ပျောက်ချင်လှသဖြင့်
ညောင်ပင်စောင့်နတ်အား တိုင်တည်လိုက်သည်။ “အသင်
နတ်မင်း--ငါ့အနာကို အမြန်ပျောက်အောင် ကုသပေးပါ။
အနာအမြန်ပျောက်လျှင် လူတစ်ရာ၏ လည်ချောင်းသွေးဖြင့်
နတ်တင်ပါမယ်” ဟု နတ်ကိုကိုးလိုက်သည်။

ပေါရိသာဒ၏ အနာသည် မကြွေခင်မှာပင်
ပျောက်ကင်းသွားရာ “နတ်မသောကြောင့် အနာပျောက်တာ
ဖြစ်သည်” ဟု ထင်မှတ်သွားတော့၏။ ထိုအဖြစ် မမှန်
ကန်ပါ။ ပျောက်ချိန်တန်၍ ပျောက်သွားခြင်းဖြစ်သည်။

ပေါရိသာဒသည် သူ့ကတိအတိုင်း နတ်ကို ပူဇော်ရန်
လူပေါင်းတစ်ရာကို လိုက်လံဖမ်းဆီး၍ ညောင်ပင်၏
အောက်တွင် ကြီးဖြင့်တုတ်ကာ ဇောက်ထိုးဆွဲထားလိုက်သည်။
အဖမ်းအဆီးခံရသော လူများတွင် သုတသောမ မင်းသား
လည်း ပါလာလေသည်။

“ဘယ်လိုလဲ မင်းသား၊ သေရမှာ ကြောက်နေပြီလား”
ဟု ပေါရိသာဒက မင်းသားကို မေးလိုက်သည်။ မင်းသားက
“ငါသေရမှာ မကြောက်ပါဘူး။ ငါကတိတစ်ခု ပျက်မှာပဲ
စိုးရိမ်ပါတယ်” ။ ဘယ်လိုကတိလဲ ဟု မေးရာ မနက်ဖန်
တရားလေးဂါထာကို နာယူရန် နန္ဒပုဏ္ဏားနှင့် ချိန်းဆိုထားတဲ့

ကတိစကားတစ်ခု ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် နန္ဒပုဏ္ဏားထံမှ တရားနာယူရန် ခေတ္တပြန်ခွင့်ပြုပါ” ဟု မင်းသားက ခွင့်တောင်းသည်။ “ပြန်မလာရင်ကော” ဟု ပေါရိသာဒက ဆို၏။ “သင်ပေါရိသာဒကိုလဲ ငါကတိ ပေးပါတယ်၊ ဧကန်မုချ ပြန်လာပါမယ်” ဟု မင်းသားသည် ပေါရိသာဒကို ကတိပေးလိုက်သည်။ ဤ သုတသောမ မင်းသားသည် ကတိ တည်သူဖြစ်သည်။ ကတိသစ္စာစကားကို တန်ဖိုးထားသူ ဖြစ်၍ ပြန်ခွင့်ပြုလိုက်သည်။

သုတသောမမင်းသားသည် နန်းတော်သို့ပြန်၍ ပညာရှိ နန္ဒပုဏ္ဏားထံမှ တရားလေးဂါထာကို နာယူလေ၏။ တရားနာယူပြီး နန္ဒပုဏ္ဏားကို အသပြာ လေးထောင်ပူဇော်၍ သူ့ကတိစကားကို တည်စေလိုသဖြင့် ပေါရိသာဒထံ ပြန်ရန် ပြင်ဆင်လေသည်။

ပြည်သူပြည်သားများသည် မပြန်ရန် တားမြစ်ကြရာ သုတသောမ မင်းသားက “ကိုယ့်ကတိစကားအတိုင်း ဆောင်ရွက်တာဟာ လူတော်လူကောင်းတို့၏ အလေ့ အကျင့် ဖြစ်ပါတယ်၊ ပေါရိသာဒက ငါ့ကို ယုံကြည်လို့ လွတ်လိုက် တာ၊ သူ့လွတ်ပေးလို့လဲ နန္ဒပုဏ္ဏားထံ ပေးခဲ့တဲ့ ကတိလဲ တည်ခဲ့ရတယ်၊ သူ့ထံပြန်မသွားရင် ကတိပျက်ပြီး လိမ်လည် ရာ သက်ရောက်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် လူသားစား

ပေါရိသာဒထံ ပြန်သွားရမယ်” ဟု ရှင်းလင်းပြောပြီး မြို့တော်မှထွက်ခွာလာခဲ့၏။

သုတသောမမင်းသားသည် သူ၏ကတိသစ္စာကို အသက်နှင့်လဲလှယ်၍ ပြန်လာတာကို ပေါရိသာဒတွေ့မြင် လိုက်ရသောအခါ “ ဒီမင်းသားဟာ သေရမှာကိုသိလျက် ကတိအတိုင်းပြန်လာနေပါလား၊ သေရမှာကိုမကြောက်ပဲ ရဲရင့်တာဟာသူယူလာသောဂါထာတန်ခိုးကြောင့် ဖြစ်ရမယ်၊ ငါလဲသူ့လိုမကြောက်မရွံ့ ရဲရင့်ချင်တယ်” ဟု ကြံစီပြီးလျှင် တရားဂါထာများကို သူ့အား ဟောကြားပေးရန် ပေါရိသာဒက တောင်းဆိုသည်။

ထိုဂါထာများက ရဲရင့်စိတ်ကိုဖြစ်သော ဂါထာ မန္တာန်များမဟုတ်ချေ၊ ကဿပဘုရား၏ တရားတော်များ ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ သုတသောမမင်းသားသည် ပေါရိသာဒအား တရားဂါထာတရားများကို ဟောကြားပေးလိုက်၏။ ပေါရိသာဒသည် ထိုတရားတော်ကို နားကြားလိုက်ရသည်နှင့် တပြိုင်နက် ဝမ်းဆီထိသကဲ့သို့ ပီတိစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်ကာ တရားသဘောကို သိမြင်သွားတော့၏။

သုတသောမမင်းသားကိုလည်း လေးစားချစ်ခင် သွားသဖြင့် တရား ၄-ဂါထာကို ပူဇော်သည့်အနေဖြင့်

ဆုလေးဆုကို ပေးပါမည်၊ လိုရာဆုကို တောင်းပါဟု ပေါရိသာဒက ဆို၏။ မင်းသားသည် -

၁။ ငါသည် သင်ပေါရိသာဒကို အသက်တစ်ရာ ရှည်တာကို မြင်ချင်ပါတယ် ဟု ပထမဆုကို တောင်းဆိုရာ ပေါရိသာဒက “ ဪ ငါကတော့ သူ့ကို သတ်ပြီး ယစ်နတ်ပူဇော်ရန် လုပ်နေတာ၊ သူကတော့ ငါ့ကို အသက်တစ်ရာရှည်ပါစေ” တဲ့ဟု အောင့်မေ့နေလေ၏။

၂။ ဖမ်းဆီးထားသူများကို ပြန်လွှတ်ပေးပါ။

၃။ သူတို့ကို သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံအသီးသီးသို့ ပြန်ပို့ ပေးပါ။

၄။ သင်သည်လည်း လူသားစားခြင်းမှရှောင်ကြဉ်၍ ငါးပါးသီလကို စောင့်ထိန်းပါဟု တောင်းဆိုရာ၊ ပေါရိသာဒကလည်း သူ့ကတိစကားအတိုင်း ပေးလိုက်လေတော့၏။ ငါးပါးသီလ စောင့်ထိန်း ထားပြီဖြစ်သော ပေါရိသာဒနှင့်တစ်ကွ အားလုံး ကိုယ့်တိုင်းပြည် ကိုယ်ပြန်ကာ ချမ်းသာစွာ နေထိုင်ကြတော့သည်။

မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

သုရာမေရယကံ

လူကိုမူးယစ်မေ့လျော့စေတတ်သော အရက်သေစာမှ
အစ ဘိန်းဖြူ၊ ကုတ်ကင်း၊ ဆေးခြောက်၊ မာဖီးယားစသော
မူးယစ်ဆေးဟူသမျှ သုံးစွဲသောက်စားခြင်းသည်
သုရာမေရယကံမည်၏။

ထိုမူးယစ်သေစာ သောက်စားသူများသည် -

- ၁။ သတိလွတ်ကင်း၍ အရှက်မရှိခြင်း။
- ၂။ အကောင်းအဆိုး အမှားအမှန် မခွဲခြားနိုင်ခြင်း။
- ၃။ ရောဂါများခြင်း။
- ၄။ မွေးဖွားလာသော သားသမီးများ စိတ်ဓာတ်ကျ
ဦးနှောက်ကျပ်မပြည့်ခြင်း။
- ၅။ စီးပွားပျက်ခြင်းမှစ၍ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိသို့
လားရောက်တတ်သည်အထိ ဆိုးကျိုးများ
ဖြစ်ပေါ်တတ်၏။

၅။ (က) အရက်သမိုင်းတွင်သူ

ကမ္ဘာဦး၏ ရှေ့ပိုင်းခေတ်သည် အရက်သေစာ မပေါ်သေးသော ခေတ်ဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်းခေတ်၏ တစ်ခုသောကာလ၌ ဟိမဝန္တာတောမှ သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင် တွင် ကိုင်းမကြီး ၃-ခု ဆုံရာ၌ သစ်ခေါင်းကြီးတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်နေ၏။ မိုးရာသီတွင် ထိုသစ်ခေါင်း၌ မိုးရေများ ပြည့်နေတတ်သည်။ ထိုသစ်ပင်ကြီး၏ အနီးတွင် ပေါက်နေ ကြသော သစ်ပင်တို့မှ အသီးများသည် ထိုသစ်ခေါင်းကြီး ထဲသို့ ကြွကျတတ်ကြသည်။ ကျေးငှက်များကလည်း အဂေးမှ သလေးသီးနှံများကို ချီ၍ထိုသစ်ပင်ကြီးပေါ်မှာ စားသောက်ကြရာ စပါး၊ ဆန်စေ့များသည်လည်း ထို သစ်ခေါင်းကြီးထဲသို့ပင် ကျရောက်ကြပြန်သည်။ ရက်များ ကြာရှည်လာသောအခါ သစ်ခေါင်းကြီးထဲမှ ရေသည် နေ၏အပူရှိန်ကြောင့် ပူကျက်လာသည်။ ဆန်၊ စပါးနှင့် သစ်သီးများကလည်း စိမ်ရည်အဖြစ် ပေါက်လာသည်။ အရောင်မှာနီကျင်ကျင် ဖြစ်လာပြီး သဘာဝအလျှောက် သေရည်အရက် ဖြစ်လာသည်။ ငှက်များသည် ထိုစိမ်ရည်

အရက်ကို သောက်မိရာ အားလုံးမှူးယစ်၍ မြူးတူး
မြည်တွန်ကာ အထက်သို့ပြန်တက်ကာ သစ်ပင်းရင်းသို့
တစ်ဖြုတ်ဖြုတ်ပြန်ကြကုန်ကြသည်။ တစ်ခဏကြာလျှင်လည်း
ထပျံသွားကြပြန်၏။

ဗာရာဏသီပြည် ကာသိတိုင်းသား သူရမည်သော
မုဆိုးသည် ထိုအချင်းအရာကို မြင်တွေ့ပြီး၊ သစ်ခေါင်းထဲမှ
စိမ်ရည်အရက်ကိုသောက်ကြည့်လေသည်။ ၎င်းများကဲ့သို့
မူယစ်သွား၏။ သစ်ပင်ရင်း၌ မူးကျနေကြသော ကျေးငှက်
များကို ဖမ်းယူသတ်ဖြတ်၍ မီးကင်ပြီး သေရည်ဖြင့်
မြည်းစား ၏။ နေ့စဉ်တစ်ဦးတည်း သောက်စားနေရသည်ကို
အားမရနိုင်သော သူရမုဆိုးသည် ယခင်ကာသိကျမ်းခဲသော
ဝရဏရသေ့ထံသို့ ထိုသေရည်များကို ယူဆောင်ကာ ကပ်လှူ
လိုက်၏။ နှစ်ဦးသား သေရည်ကိုသောက်လိုက်၊ ၎င်းသား
မြည်းစားလိုက်ဖြင့် ဟိမဝန္တာတွင် အပျော်ကြီးပျော်နေ
ကြသည်။ ရသေ့လည်း အရက်စွဲသွားတော့၏။

တစ်နေ့ ထိုသူရမုဆိုးနှင့် ဝရဏရသေ့တို့သည် မြို့နေ
လူသားများပါ တိုက်ကျွေးလိုကြသဖြင့် သစ်ခေါင်းထဲမှ
သေရည်တို့ကို ဝါးကျည်ထောက်များတွင် ထည့်ယူဆောင်ကာ
မြို့များသို့ သွားရောက်ရောင်းချကြသည်။ ထိုလူများတွင်
သာမက ဘုရင့်ထံဆက်သရာ ဘုရင်ပါနှစ်မြို့က်သွား၏။

ယူဆောင်လာသော သေရက်များကုန်လျှင် ထိုမြို့မှာပင် သစ်ခွရည်နှင့်တူအောင် ချက်လုပ်၍ သောက်ကြရာ တစ်နိုင်ငံလုံး ကူစက်သွားတော့၏။ ထိုအခါ ဗာရာဏသီ တစ်ပြည်လုံး ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးကြလေသည်။

ထို့နောက် သာကေတမြို့သို့သွား၍ သဗ္ဗမိတ္တ မင်းကြီးအား အလွန်ချိုမြိန်သော အရက်ချိုကို သူတို့ချက်လုပ် တတ်ပါကြောင်း တင်ပြလျှောက်ထားရာ ဘုရင်းကြီးက လိုအပ်သော ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများကိုပေး၍ ချက်လုပ် ခိုင်းလေ၏။ ချက်လုပ်ပြီးသောအခါတွင် အိုးကြီးများဖြင့် ထည့်၍ ဘုရင်အား ဆက်သလိုက်၏။

ဘုရင်သည် မဏ္ဍပ်ကြီးထိုး၍ မင်းညီမင်းသား၊ မှူးမတ်များနှင့်တစ်ကွ ပျော်ပွဲစားရန် ပြင်ဆင်နေစဉ်၊ ကြောင်များသည် သေအရက်အိုးမှ လျှံကျလာသော အရက် တို့ကို သောက်မိကြလေလျှင် ကြောင်များ မှူးယစ်ကာ အသေကောင်သကဲ့သို့ တုံးလုံးပက်လက် ဖြစ်ကုန်ကြ တော့၏။

ကြောင်များသေကြနေကြကြောင်းကို ဘုရင်အား လျှောက်ထားလေလျှင် ဤသူရမုဆိုးနှင့် ဝရဏရသေ့ အဆိတ်ရည်များပြုလုပ်၍ ငါတို့အား လုပ်ကြံရန် လာကြ သူများ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆကာ သူရနှင့်ဝရဏတို့ကို ချက်ခြင်း သတ်ပြစ်လိုက်ကြသည်။

သူရမုဆိုးနှင့် ဝရဏတို့ အရက်ကိုတည်ထွင်သူ နှစ်ဦးသည် “ အရက်ချိုပါဘုရား၊ အရက်ချိုပါဘုရား” ဟု အော်ဟစ်လျှောက်ထားယင်း အသက်ပျောက်သွားကြ တော့၏။ သူတို့နှစ်ဦး အသက်ပျောက်ပြီး မကြာမှီမှာပင် အသေကောင်ကဲ့သို့ မူးယစ်မေ့လျော့နေရာမှ ကြောင်များ အမူးပြေကာ ပြန်ထလာကြသည်။ ထိုခေတ်အခါမှစ၍ လူသားများသည် အရက်ကို ကိုယ်တိုင်ချက်လုပ်၍ သောက်စားလာကြရာ ယနေ့ခေတ်အထိပင် ဖြစ်တော့၏။

အရက်သေစာ၊ မသောက်ပါ၊ သိက္ခာကျင့်ပါမည်။

၅။ (ခ) တစ်ထောင်တန် ဥပုသ်သည်

ဇေတဝန်ကျောင်းဒကာ အနာထပိဏ်သူဌေးကြီး၌ သားမိုက်ဟစ်ယောက်ရှိ၏။ မိဘ၏အဆုံးအမကို လုံးဝ နားမထောင်ပဲ အပေါင်းအသင်းနှင့် အမြဲတမ်း မူးယစ် သောက်စား ပျော်ပါးသုံးဖြုန်းလျက်နေ၏။ သေအရက်နှင့် အပျော်အပါး၊ အပျော်အပါးနှင့် အရက်သေစာသည် ဒွန်တွဲလျက်ရှိ၏။ သူဌေးသား ကာဠသည် မိခင်ထံ တောင်းလိုက် အမတွေထံတောင်းလိုက် မသိအောင် ယူလိုက်ဖြင့် ပျော်ဖို့ပါးဖို့ သောက်စားဖို့ တစ်ခုတည်းသိ၏။

သားကို ဖခင်ခြေရာနင်းစေချင်သော သူဌေးကြီးသည် ကာဠတောင်းသည့် ပိုက်ဆံကို အလကားမပေး “တစ်နေ့ ဥပုသ်သီလစောင့်လျှင် ငွေတစ်ရာပေးမယ်” ဟု ဆိုကာ ကာဠကို ကျောင်းတော်သို့သွား၍ ဥပုသ်သီလစောင့်ခိုင်း၏။ ဖြုန်းဖို့ငွေလိုနေသောကာဠသည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ သွား၍ ဥပုသ်စောင့်ရတော့၏။ ဥပုသ်ကျောင်းမှ ပြန်လာ သောအခါ ဆုအဖြစ် ငွေတစ်ရာကို ရလိုက်၏။ သုံးဖြုန်း ပစ်လိုက်၏။ ဥပုသ်တစ်ခါစောင့် ငွေတစ်ရာဖြင့် တွက်ချေ ကိုက်နေလေ၏။

သူဌေးကြီးက တဆင့်တက်၍ ဥပုသ်စောင့်သွားယင်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည့် တရားထဲမှ တရားတစ်ပုဒ်

မှတ်မိလျှင် ငွေတစ်ထောင်ပေးမည်ဟု ပြောလေ၏။
 ငွေတစ်ထောင် လိုချင်သော ကာဠသည့် ကျောင်းတော်သို့
 သွား၍ ဒေါင့်စွန်တစ်နေရာမှနေကာ မြတ်စွာဘုရား
 ဟောသည့် တရားကိုတစ်ပုဒ်မျှ မှတ်ယူရန် အာရုံစိုက်၍
 နားထောင်သည်။ မှတ်မိစေရန် အာရုံစိုက်၍ နားထောင်
 ယင်းဖြင့် တရားကော်၏သဘောအဓိပ္ပါယ်ကို သဘောပေါက်
 သိမြင်သွားလေတော့၏။ တရားပွဲဆုံးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်
 သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကိုရရှိသွားလေ၏။

နံနက်လင်းသောအခါ မြတ်စွာဘုရား ဆွမ်းခံရာ
 နောက်မှ လိုက်ပါလာရင်း ဖခင်သူဌေးအိမ်သို့ ရောက်ရှိ
 လာ၏။ မျက်နှာတည်ကြည် ငြိမ်သက်လှသော ဥပုသ်သည်
 ကာဠကို ဖခင်က ငွေတစ်ထောင်ပေးသောအခါ ကာဠသည်
 အလွန်ရှက်နေ၏။ ငွေတစ်ထောင်ကို မယူပဲငြင်းဆန် လေ၏။
 ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက ကာဠသည် ဥပုသ်စောင့်
 တရားနာယင်း တရားကိုသိမြင်သွားပြီး စကြာဝတေးမင်း၏
 စည်းစိမ်ထက် သာလွန် မြင့်မြတ်သောအရာကို ရရှိနေပြီ
 ဖြစ်၍ သင်ပေးသော ငွေတစ်ထောင်ကို မမက်တော့ကြောင်း
 ကို ဟောပြောလိုက်လေသည်။

သူရာမေရယ မစ္စပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ
 သမာဒိယာမိ။

THILA MANGA A KYU

1. Sut gan law htam
rawt jat ai.
2. Mying kaja lu la ai.
3. Masha hpawng lapran
e a warn a dam rawt
kwi ai.
4. Si ai shaloi sim
zim let nsa hti lu ai
5. Si mat ai hpang nat
hting nu nat mung
dan de de ai.